

ਪੰਜਾਬੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਲੋਕ ਆਵਾਜ਼

PUNJABI TRIBUNE ■ SATURDAY, AUGUST 27, 2022

ਸਾਲ/VOL.: 45 | ਅੰਕ: 12 | ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ/ਜਲੰਧਰ/ਬਠਿੰਡਾ | ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ, 27 ਅਗਸਤ 2022 | 11 ਭਾਦੋਂ, ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ : 554 | ਪੰਨੇ : 12 | ਮੁੱਲ : ₹6.00 | Regd. No. CHD/0004/2021-2023

www.punjabitribuneonline.com

**MAHARISHI
MARKANDESHWAR**
(DEEMED TO BE UNIVERSITY)

Mullana-Ambala, Haryana

(Established under Section 3 of UGC Act, 1956)

(Accredited by NAAC with Grade 'A++')

25+
YEARS
OF ACADEMIC
EXCELLENCE

YOU JUST DECIDE WHAT YOU WANT TO BE,
WE HAVE IT ALL. OVER 150 UG, PG &
DOCTORAL PROGRAMS OFFERED

GET A DEGREE THAT GIVES YOU MORE THAN A

CAREER!

PRIDE • HAPPINESS • CONFIDENCE • MEMORIES

ENRICH YOUR LIFE @MM(DU)

ACCREDITED BY

NAAC 'A++'
WITH ITS HIGHEST GRADE

PROUD TO BE A PART OF **TOP 2%**
INSTITUTIONS OF INDIA

**QS WORLD
UNIVERSITY
RANKINGS**
REGIONAL RANKINGS | 2022
Overall Rank in 551-600 Category in Asia

NIRF 2022

Ranked
91st
AMONGST
ALL UNIVERSITIES
IN INDIA

Ranked
32nd
AMONGST
ALL MEDICAL COLLEGES
IN INDIA

Ranked
24th
AMONGST
ALL PHARMACY COLLEGES
IN INDIA

93%
OVERALL
PLACEMENT

42 LPA
HIGHEST PACKAGE
OFFERED

NEARLY
600
PRIME
RECRUITERS

Highest Placement **ROI** in the Region*

ROI : Return on Investment

OPTION FOR DUAL DEGREE with one program in offline and one in online mode

SCHOLARSHIPS*

90% & above
100% of Tuition Fee

80% - 89.99%
40% of Tuition Fee

70% - 79.99%
30% of Tuition Fee

60% - 69.99%
20% of Tuition Fee

27th - 28th August, 2022

Meet our Counsellors :- 9.30 AM - 6.30 PM

AMBALA CITY : Hotel AP Residency, Police Line,
Ph. 74969 33928
NARAINGARH : Hotel Paris, Ph. 80599 31238
YAMUNANAGAR : Hotel The Oscar Regency,
Ph. 80599 33006
KARNAL : Hotel Omang, Ph. 80599 33905
REWARI : Hotel RC, Ph. 74969 33589
HISSAR : Hotel Kartikay, Ph. 74969 33588

JIND : Hotel JP Gold, Ph. 99922 00883
PANIPAT : Hotel The Orlov, Ph. 74193 91977
KURUKSHETRA : Hotel Pearl Marc, Ph. 81686 41276
HAMIRPUR : Hotel Paradise, Ph. 80599 33915
SHIMLA : Hotel Victory, Ph. 94667 41044
PANCHKULA : Hotel Park Royal, Ph. 80599 33913
NEW DELHI : Hotel Maharaja opp. TDI Mall,
Ph. 74969 33583

ENGINEERING

B.Tech: Bio-Technology
Computer Science & Engineering
with option for specialization in
• Data Science
• Cloud Technology & Information Security
• Software Development
• Big Data & Analytics
• Full Stack Development
Civil Engineering

Electrical Engineering
Mechanical Engineering
with option for specialization in
• Automobile Engineering
• Robotics, Machine Learning & Artificial
Intelligence
Electronics & Communication Engineering
with option for specialization in Internet
of Things

B.Tech Lateral Entry in all the above Programs

M.Tech:

Civil Engg. with option for specialization in
• Structural Engg.
• Transportation Engg.
• Environmental Engg.
• Construction Management

Electronics & Communication Engineering
Computer Science Engg.
Mechanical Engg. with option for
specialization in
• Manufacturing Engineering
• CAD/CAM • Thermal Engineering

MANAGEMENT

BBA with option for specialization in
• Banking & Financial Services
• Human Capital Management
• Business Analytics

• Entrepreneurship
• Digital Marketing

B.Com (Hons.)

MBA Dual Specialisation

• Finance Mgt.
• HR Mgt.
• Marketing Mgt.
• International Business Mgt.

• Information Technology
• Hospital Mgt.
• Operational Mgt.
• Hospitality Mgt.
• Agri Business & Management

POST GRADUATION DIPLOMA
in Management- Business Analytics

HOTEL MANAGEMENT

BHM & CT
BHM & CT (Lateral Entry)
B.Sc (Food Science) with specialization in
• Food Technology
• Dietetics & Nutrition
B.Sc (Hospitality & Hotel Administration)
M.Sc (Dietetics & Nutrition)

DIPLOMA IN HOTEL MANAGEMENT
with specialization in
• Airlines, Tourism & Hospitality Management
• Bakery and Confectionery
• Food Production
• Room Division Management
• Health & Fitness Nutrition

COMPUTER APPLICATIONS

BCA with option for specialization in
• Artificial Intelligence and
Machine Learning
• Data Science

B.Sc Programming & Data Science
B.Sc Animation, VFX & Gaming
MCA

PARAMEDICAL SCIENCES

B.Sc Medical Radiology & Imaging Technology
B.Sc Medical Radiology & Imaging Technology
(Lateral Entry)
B.Sc Medical Technology Radiotherapy
**Bachelor in Audiology &
Speech Language Pathology (BASLP)**
Bachelor of Optometry (B. Optom)
B. Optom - Lateral Entry
B.Sc Operation Theater & Anaesthesia Tech.
B.Sc Operation Theater & Anaesthesia Tech.
(Lateral Entry)

B.Sc Cardiovascular Technology
B.Sc Dialysis Therapy
B.Sc Medical Lab Tech.
B.Sc Medical Lab Tech. (Lateral Entry)
B.Sc Forensic Science
M.Sc Operation Theater Tech.
M.Sc Medical Lab Tech.
M.Sc Radio Imaging (Radiography)
M.Sc Clinical Embryology
M. Optom

SCIENCES

B.Sc Medical
B.Sc Non-Medical
B.Sc (Hons.) Chemistry
B.Sc (Hons.) Physics
B.Sc (Hons.) Math
B.Sc (Hons.) Bio Technology
M.Sc Physics
M.Sc Math
M.Sc Bio Technology
M.Sc Microbiology
M.Sc Botany
M.Sc Chemistry

PHARMACEUTICAL SCIENCES

B.Pharm
B.Pharm (Lateral Entry)
Pharm. D
Pharm. D Post Baccalaureate
M.Pharm • Pharmacology
• Pharmaceuticals • Quality Assurance

NURSING

B.Sc Nursing
P.B. B.Sc Nursing
M.Sc Nursing

DENTAL

Diploma in Dental Hygienist
PHYSIOTHERAPY
BPT **MPT**

JOURNALISM & MASS COMMUNICATION

BA Journalism & Mass Communication
MA Journalism & Mass Communication

LAW

BA-LLB
B.Com-LLB (Hons.)
BBA-LLB (Hons.)
LLM

AGRICULTURE

B.Sc (Hons.) Agriculture
M.Sc Agriculture

FASHION DESIGNING

B.Sc Fashion & Design

LIBERAL ARTS

BA (Hons.) Liberal Arts

Ph.D

Offered in various Faculties

ONLINE PROGRAMS : BBA, BCA, B.Com (Hons.), M.Sc Maths & MBA

*Conditions Apply

MM (DEEMED TO BE UNIVERSITY) MULLANA, AMBALA - 133 207 (HARYANA)

www.mmumullana.org info@mmumullana.org

Reach us on: f in G+ S+ T+ W+ O+

Toll Free **1800 274 0240**

NamdhariLibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary

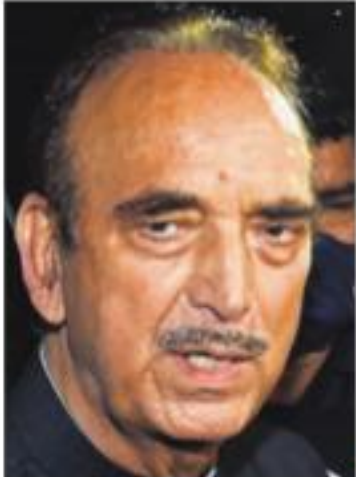
ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ

ਸੋਨੀਆ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਤਾ ਤੋੜਿਆ

ਵੱਖਰੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਅਗਸਤ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਜ ਇਕ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੰਜ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਪੱਤਰ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ 'ਫਰਜ਼ੀ' ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਬਲਕਿ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰ 'ਚ ਆਪਣੇ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ

- ਹਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨਿਖੇਧੀ
- ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਆ ਦੋਸ਼
- ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਕਾਂਗਰਸ ਜੋੜੋ' ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੁਝਾਅ

ਜੀਐੱਨਏ ਦੇ ਡੀਐੱਨਏ ਨੂੰ ਸੋਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਿਆ: ਜੇਰਾਮ ਰਮੇਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ (ਜੀਐੱਨਏ) 'ਤੇ ਵਰ੍ਹੇਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅੱਜ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮੁਕੱਦ ਨਾਲ ਜੋੜਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲ ਕਿਰਦਾਰ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਡੀਐੱਨਏ 'ਤੇ 'ਸੋਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹ' ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੇਰਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ

ਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਰ ਗਰੁੱਪ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਥੇਬੰਦਕ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਵਿੰਦਰ ਰੈਨਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਜਿਤੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਤੇ

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੰਜ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਚ ਅਸਤੀਫ਼ੇ

ਜੰਮੂ: ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਮਗਰੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤਰ ਆਏ ਹਨ। ਪੰਜ ਸੀਨੀਅਰ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਅੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਧਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਨੋਨੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਕਾਰ ਰਸੂਲ ਵਾਨੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਲਾਮ ਅਹਿਮਦ ਮੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਦੁੱਗਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀਆਂ

ਪਹਿਲਾ ਕਾਲਮ

ਟੈਕਸਸ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਟੈਕਸਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਮੈਕਸੀਕਨ-ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਿਲਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਵੀ ਮਾਰੇ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੈਕਸੀਕਨ ਮੂਲ ਦੀ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ (ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ) ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਬੁੱਧਵਾਰ ਰਾਤ ਡੱਲਸ ਦੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਾਇਰਲ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕਨ-ਅਮਰੀਕਨ' ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਪੈਗਾਸਸ ਜਾਂਚ ਮਾਮਲਾ: ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਪੈਗਾਸਸ ਜਾਂਚ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਤਿੱਖੇ ਸ਼ਬਦੀ ਹਮਲੇ ਕ ਰ ਦਿ ਆ ਕਿ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਅਕਸਰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਕਤ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੇ।

ਪੀਟੀਆਈ ਯੂਜੀਸੀ ਨੇ 21 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਫਰਜ਼ੀ' ਐਲਾਨੀਆਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਜੀਸੀ) ਨੇ ਅੱਜ 21 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ 'ਫਰਜ਼ੀ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ। ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਠ 'ਫਰਜ਼ੀ' ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੰਬਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯੂਜੀਸੀ ਦੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਜੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਜੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਿੱਘਟ 21 ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ 'ਫਰਜ਼ੀ' ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ

ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਮਤਾ ਲਿਆਵੇਗੀ

ਦਿੱਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ

ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਧਾਇਕ ਬੇਮੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ: ਕੇਜਰੀਵਾਲ

ਮਨਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਅਗਸਤ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬੇਮੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇ ਮਤਾ ਲਿਆਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਧਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਆਪ 'ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ 'ਧੋਖਾ ਧੋਖਾ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ, ਉੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ 'ਧੋਖਾ ਧੋਖਾ' ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ

ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸਦਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ। -ਫੋਟੋ: ਪੀਟੀਆਈ

‘ਸੀਰੀਅਲ ਕਿੱਲਰ’ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ: ਸਿਸੋਦੀਆ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੋਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ 'ਸੀਰੀਅਲ ਕਿੱਲਰ' ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਕੋਲਾਸ ਗਹਿਲੋਤ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੋਦੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਸੁਰੱਖਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ਼ਆਈਆਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਫ਼੍ਰਿਸਟਾਫਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਜਪਾ ਦੂਜੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਰੀਅਲ ਕਿੱਲਰ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।"

ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕੇਸ: ਮਾਨਸਾ ਪੁਲੀਸ ਮੁਫ਼ਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਹਵਾਲੇ

ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਸਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਬੈਠੇ ਚਾਰ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਕ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ

24 ਜਣਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼

ਜੌਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਾਨਸਾ, 26 ਅਗਸਤ ਮਾਨਸਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 1850 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 36 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਚੋਂ 24 ਰਾਤਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਹੌਰ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰਮਾਈਡ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਬੈਠੇ 4 ਗੈਂਗਸਟਰ- ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ, ਲਿਪਿਨ ਨਹਿਰਾ, ਸਚਿਨ ਥਾਪਨ ਤੇ ਅਨਮੋਲ ਹਨ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ 122 ਗਵਾਹ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਮਦੀਦ ਗਵਾਹ, ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਦੋਸਤ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਡਾਕਟਰ, ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਟਲ ਸਟਾਫ਼ ਸਣੇ ਕਈ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਗੋਰਵ ਭੂਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 20

ਪੰਜ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਚਲਾਨ ਪੈਂਡਿੰਗ

ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕੇਸ 'ਚ ਮਾਨਸਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਗਾਇਕ ਦੇ ਦੋ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਸਣੇ ਪੰਜ ਜਣਿਆਂ ਜੀਵਨਜੋਤ, ਕੰਵਰਪਾਲ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਲਾਨ ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਕੱਢੇ ਗਏ ਮੋਮਛੜੀ ਮਾਰਚ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਤਾਰ ਮਰਹੂਮ ਗਾਇਕ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼

ਮਨਦੀਪ ਮੀਲੀ ਦੀ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ

ਮਾਨਸਾ: ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਰਾ ਗੈਂਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਨਦੀਪ ਮਨਾਲੀ ਦੀ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਹ ਉਥੇ ਬੰਬੀਰਾ ਗੈਂਗ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕਤਲ ਦੀ ਸ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਹੌਰ-ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਗੈਂਗ ਨੇ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਇੱਕ ਆਡੀਓ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸੂਟਰ ਦੀਪਕ ਮੁੰਡੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਆਡੀਓ ਵਿੱਚ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬੀਰਾ ਗੈਂਗ ਦੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਅਗਸਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਫ਼ਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 'ਵਿਸਥਾਰ' 'ਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਐੱਨ ਵੀ ਰਾਮਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਖਾਸ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ

ਰਾਮਨਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਅੱਜ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਗਲਿਆਰਿਆਂ 'ਚ ਬਹਿਸ ਛਿੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 2013 'ਚ ਐੱਸ ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਬਾਲਾਜੀ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਵੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 'ਵਿਸਥਾਰ' 'ਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਡੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ

ਅੰਬਾਲਾ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਬਲਾਣਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 6 ਜੀਆਂ ਦੀ ਭੇਤ-ਭਰੀ ਮੌਤ

ਅੰਬਾਲਾ(ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ): ਇਥੇ ਕੋਬਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪਿੰਡ ਬਲਾਣਾ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਛੇ ਜੀਆਂ ਦੀ ਭੇਤ-ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖ਼ੁਦ ਫਾਹਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੌਤ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਅਜੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਸਦਰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲਾਸ਼ਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ

ਯੋਗੀ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤੀ ਤਕਰੀਰ ਸਬੰਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਖਾਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਸਾਲ 2007 ਦੇ ਕਥਿਤ ਨਫ਼ਰਤੀ ਤਕਰੀਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਐੱਨ.ਵੀ.ਰਾਮਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਲਏਸੀ ਨੇੜਲੇ ਸੁੰਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਆਬਾਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਪ੍ਰਕੋਸ਼ ਰੱਜਨ): ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ ਆਬਾਦ ਚੀਨ ਦੇ 'ਮਾਡਲ ਪਿੰਡਾਂ' ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹਿੱਸੇਦਾਰ (ਡੀਪੀਆਰ) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਲੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 'ਡੀਪੀਆਰ' ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਬਜਟ ਵਿਚ 43 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ

ਬਕਾਇਆ ਕੇਸ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ: ਜਸਟਿਸ ਰਾਮਨਾ

ਵਿਦਾਇਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਜਤਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਐੱਨ.ਵੀ.ਰਾਮਨਾ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ 'ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅੱਜ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀਜੇਆਈ ਰਾਮਨਾ ਨੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਬਕਾਇਆ ਕੇਸਾਂ

ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਵੱਲ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਸੀਜੇਆਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਕਾਇਆ

ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਦਾਂ ਤੇ ਮਸਨੂਈ ਬੌਧਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਰਾਮਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੇ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਸਰਗਰਮ ਹਮਾਇਤ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਜਸਟਿਸ ਰਾਮਨਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 24 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ 48ਵੇਂ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਬਣੇ ਸਨ। ਜਸਟਿਸ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 10 >>

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਲੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਔਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। -ਫੋਟੋ: ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ

ਪੰਜਾਬ: ਨਵੀਂ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੋਧ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ

ਵਜ਼ਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ 'ਚ 359 ਤੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ 80 ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ

ਵੈਟਰਨਰੀ ਫਾਰਮਾਸਿਟਾਂ ਅਤੇ ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 26 ਅਗਸਤ

ਪੰਜਾਬ ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੇ ਅੱਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ 359 ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ 80 ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਸਣੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2022 ਲਈ ਨਵੀਂ 'ਪੰਜਾਬ

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿੰਗ ਦਾ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਦਫ਼ਤਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੇਂਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿੰਗ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦਫ਼ਤਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫ਼ਸਰ, ਦੋ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਇਕ ਜੂਨੀਅਰ ਡਰਾਫਟਮੈਨ ਅਤੇ ਇਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਣੇ ਕੁਲ ਛੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਿਰਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਕੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੀਐੱਸਪੀਸੀਐੱਲ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰਿਵੈਂਮਪਫ਼ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਸੈਕਟਰ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ 97,631 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੁਲ 3,03,758 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ।

ਅ

ਕਲਾਸੀਂਫਾਈਂਡ

ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

ਅਰੋੜਾ

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ ਪੁੱਤਰ 39 ਸਾਲ ਵਿਧੁਰ, ਇਕ ਬੱਚਾ ਪੁੱਤਰ 12 ਸਾਲ, ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਮੁਹਾਲੀ, ਕੱਦ 5’-6”, ਐਮਬੀਏ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਨਿਰਸੰਤਾਨ ਸਮਰੂਪ ਜਾਤ ਤੋਂ ਹੋਵੇ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 9988304050 ਜਾਂ ਈਮੇਲ: satpalsinghlakra@gmail.com (CL22055302)

ਅਰੋੜਾ ਉਮਰ 29 ਸਾਲ, ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ, ਅੱਛਾ ਬਿਜਨਸ, ਅੱਛੀ ਪਰਸਨੈਲਟੀ, ਲੋੜਮੰਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਲੜਕੀ, No ਜਾਤੀ No ਚਾਰਜ, 98156-59851 (CL22055377)

ਖੱਤਰੀ

ਗੁਰਸਿੱਖ, ਯੂ.ਐਸ. ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ, ਜੇਠਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਚਾਰਟਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ (ਈਸੀਸੀਏ), 03 ਮਾਰਚ, 1988, ਚੰਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 5’-7”, ਨਾਨਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਲੜਕੇ ਲਈ ਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ। Whatsapp: +91-9540726263 (CL22051534)

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਪਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਿੱਖਿਆ ਪੁੱਤਰ, 5’-9”/1992, ਇਸ ਸਮੇਂ ਟਾਪ ਐਮਐਨਸੀ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਕੇਂਦਰੀ ਹੋਂਡ ਕਾਰਜਰਤ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 9463044333 (CL22054051)

ਨਵੇਂ. 1993 ਜਨਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਖੱਤਰੀ, ਕੱਦ 5’-8”, ਪੰਚਰੂਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 7009461932 (CL22054718)

ਖੱਤਰੀ ਲੜਕਾ, 1991/5’-11”, ਬੀ.ਟੈਕ., ਟਾਟਾ ਸਟੀਲ Angul ਵਿਖੇ ਮੇਨੇਜਰ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ, 99146-87015 (CL22055141)

ਖੱਤਰੀ ਲੜਕਾ 21 ਜੂਨ 1992/ਸਵੇਰੇ 9.40 ਵਜੇ ਖਰੜ, 5’-8”, ਗਰੇਜੂਏਟ, ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਧੀਆ ਆਮਦਨ ਲਈ ਯੋਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 87270-00701 (CL22054464)

ਸੈਣੀ

ਸੋਣੀ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, 1994/6”, ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਵਿਸ ਜੋਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਟਾਈਪਿਸਟੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ, 94639-21339 (CL22054887)

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ, ਸੈਣੀ ਸਿੱਖ, ਮਾਰਚ 1992/5’-10”, ਐਮ.ਟੈਕ. (ਕੋਨੋਡਾ), ਇਸ ਸਮੇਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਲੜਕੇ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, 98143-66601 (CL22055772)

ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜ

ਸਿੱਖ 34/5’-7”, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਟੈਕਨੀਕਲ ਆਫ਼ਿਸਰ, ਕਮਾਈ 65000 ਮਾਸਿਕ, ਕੁਆਰੇ ਬੀ.ਟੈਕ., (ECE) ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਲੜਕੇ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 7973229654 (CL22055805)

ਰਾਜਪੂਤ

ਸਿੱਖ ਰਾਜਪੂਤ, 30 ਸਾਲ ਲੜਕਾ 5’-11”, ਮੁੰਬਈ ਡਾਕਟਰ (ਐਂਥੀਪੀਐਸ) ਆਪਣਾ ਕਲੀਨਿਕ ਕੋਨੋਡਾ ਪੀਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸਲੀਕੇਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 9833671172 (CL22052251)

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ

ਦੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ ਇਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ (ਡਿਸਪਲੇ/ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ) ਦੇ ਤੌਰਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਸਾਡਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਲੈਣ।

CLICK

BOOK

PAY

Scan here to book your ad!

or log on to

https://classified.tribuneindia.com

ਟੈਰਿਫ਼ ਟ੍ਰਿਬਯੂਨ

The Tribune

ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ

1992 ਜਨਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ 5’-11”, ਦਿੱਲੀ ਆਧਾਰਿਤ ਪਰਿਵਾਰ, ਵਧੀਆ ਕਮਾਈ, ਸਥਾਪਿਤ ਲਾਅ ਫਰਮ ਵਿਚ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਪਾਰਟਨਰ, ਅਲਪਕਾਲ ਨਿਰਸੰਤਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਾਤ ਦਾ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 9810239071 (CL22055168)

ਖੱਤਰੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਐਮਬੀਏ/ ਮੈਨੇਜਰ ਐਚਆਰ, ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ, ਨਿਰਸੰਤਾਨ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਹ, 1978 ਜਨਮ/5’-9” ਲਈ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀ-ਲਿਖੀ ਸੁੰਦਰ ਨਿਰਸੰਤਾਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਰਿਟਾ. ਕਰਨਲ ਡਾ. ਆਰਮੀ ਤੋਂ 94174-07117, 94654-61236 (CL22055939)

ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ.

ਐਨਆਰਆਈ ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬੀ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਗਰਗ ਬਾਣੀਆ ਕੁਆਰੇ 27/5’-7”, ਡਬਲਿਨ ਨਿਵਾਸੀ, ਆਇਰਲੈਂਡ/ਆਰੀਗਿਜ ਤੋਂ ਈਯੂ ਨਾਗਰਿਕ, ਬੀਬੀਐਸ, ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਤ ਡਬਲਿਨ ਵਿਚ ਜੁਆਇੰਟ ਫੈਮਿਲੀ ਰਿਟੇਲ ਰੈਸ਼ਨ ਸ਼ਾਪ ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੜਕੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਸੁੰਦਰ ਕੰਨਿਆ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਰਿਜ ਬਿਊਰੋ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ। ਮੋਬਾ. 00353894995118 (ਆਇਰਲੈਂਡ) 9781514871 (ਭਾਰਤ) www.favouritelifeshions.ie (CL22054755)

ਅਕਤੂ. 1985 ਜਨਮ ਹਿੰਦੂ ਖੱਤਰੀ ਅਣੀਵਆਰੇ ਪੀਆਰ ਕੈਨੋਡਾ 5’-8”, ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਲੜਕੇ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ ਪਰਿਵਾਰ। ਵਟਸਐਪ: 99886619144 (CL22055277)

31/5’-8” ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਡਾਕਟਰ ਜਿੰਦਲ ਲੜਕਾ, ਕੁਲਾਈਟਡ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ, ਕੋਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਝ ਡਾਕਰ 150K + ਸਾਲਾਨਾ (ਹੁ. 1.2 ਕਰੋੜ) ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ, ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਡਾਕਟਰ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਗੇਅਲ ਅਸਟੇਟ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਸੁੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਸਿੱਖ, ਭਾਰਤ, ਕੋਨੋਡਾ, ਕੁਆਰੇਵੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇ। ਲੜਕੀ ਬੀ.ਐਸਸੀ. ਨਰਸਿੰਜ ਸਟੂਡੈਂਟ ਹੋਵੇ, ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਜਾਂ NCLEX ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਜਾਂ USMLE ਸਟੈਪਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਤ ਦਾ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਵਟਸਐਪ: +1 818-384-8697, 98768-60732, jindal-varinder90@yahoo.com (CL22055591)

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਰਾਮਦਾਸੀਆ ਸਿੱਖ (ਇਸ ਸਮੇਂ ਟੂਰਿਸਟ ਵੀਜਾ ’ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਚ) 42/5’-7”, ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ/ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਲੜਕੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਆਹ। ਕੱਢੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ। ਭਰਾ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਪੀਆਰ/ਇੰਡੀਅਨ ਲੜਕੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੋਡੀਕਲ ਬੋਸ ਹੋਵੇ, ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 98765-70110 (CL22056094)

ਕੈਨੇਡਾ ਪੀਆਰ ਖੱਤਰੀ, 22.08.93/ 5’-10”, ਬੀ.ਟੈਕ. ਲੜਕਾ, ਬੀਡੀਐਸ ਜਾਂ ਐਮਬੀਬੀਐਸ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ। ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਦਾ ਸੁਆਗਤ। 94175-59649 (CL22053864)

ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਰਾਮਦਾਸੀਆ ਸਿੱਖ, 1988/5’-9”, ਲੜਕੇ ਲਈ ਯੋਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੈਨੋਡਾ ਪੀਆਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ। ਸਿਰਫ ਵਟਸਐਪ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: +91-9888848696 (CL22054022)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਵਿਰਕ, ਦਸੰਬਰ 1990/6’-1”, ਉਮਰ 2001 ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਯੂਐਸਏ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਗਿਆ, ਖੱਤਰੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਕੌਂਸਲਟੈਂਟ ਕਾਰਜਰਤ ਲੜਕਾ। ਪਿਤਾ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਐਨਐਫਐਲ) ਮਾਤਾ ਮੈਨੇਜਰ (ਏਬੀਐਨ ਰੋਸਟਰੈਂਟ) ਪਰਿਵਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਸਰੀਦੋ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 93151-80585 (CL22054929)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ 24/5’-10”, ਗੁਰਸਿੱਖ, ਟਾਂਕ ਕਮਿਊਨੀ. ਬੀ.ਐਸਸੀ., ਨਾਨਮੋਡੀਕਲ, ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਲੜਕੇ ਲਈ ਸਿਰਫ ਕੈਨੋਡਾ ਪੀਆਰ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕਲੌਤੀ ਭੈਣ ਕੈਨੋਡਾ ਸਥਾਪਤ। 94653-37500 (CL22055309)

ਕਬੱਜ ਸਿੱਖ (ਨਵਾ) ਲੜਕਾ, 9.8.1992, 5’-11”, ਫਿਜ਼ਿਓਥੈਰਪਿਸਟ, ਕੈਨੋਡਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, 81461-84414 (CL22055711)

ਵਿਧੁਰ

ਬੀੱਚਆਂ ਵਾਲੇ ਵਿਧੁਰ ਜੱਟ 48 ਸਾਲ, ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਬ (ਤਨਮਾਰ 110000), ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਥਾਪਤ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੀਵਨ ਸਾਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 9465563455 (CL22054939)

ਮੰਗਲੀਕ

ਗਰਗ ਮੰਗਲੀਕ 16.03.1993/ਬਾ.ਫ਼. 12.15 ਵਜੇ, 6’-1” ਬੀ.ਟੈਕ., ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਲਈ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਧਰੰਰੂ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 98765-23837, ਬੀਐਚਪੀ ਭੋਜੇ। (CL22055247)

ਬ੍ਰਾਹਮਣ

ਬ੍ਰਾਹਮਣ 5’-11”, ਲੜਕਾ ਅਕਤੂਬਰ 1989, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਦਾਰੇ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, 12 ਲੱਖ ਸਾਲਾਨਾ, 89685-45396, 82838-31810 ਵਟਸਐਪ। (CL22055113)

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ 29 ਯੂਐਸ ਨਿਵਾਸੀ 6’-0”, ਐਮ.ਟੈਕ., ਬਤੌਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। **ਲੜਕੀ ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਹੋਵੇ।** ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ/ਵਟਸਐਪ: ਮਦਰ- +1 (7 0 7) - 7 8 2 - 2 5 1 4 (CL22055582)

ਪੰਜਾਬੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਲੜਕਾ 34/5’-11” ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨਾਗਰਿਕ, ਨਿਰਸੰਤਾਨ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ ਆਈਟੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਮਾਈ ਲਈ ਲੋੜੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਸਹਿਤ ਸਵੈ-ਵੇਰਵਾ ਈਮੇਲ/ ਵਟਸਐਪ ਕਰੋ: +642102542900, ਈਮੇਲ: bridewanted2022@gmail.com ਕਾਲ ਨਾ ਕਰੋ। (CL22051684)

ਕੱਦ 5’-8”/1994 ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰ (ਪੀਐਚਡੀ) ਆਈਆਈਟੀ ਲੜਕੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਵਿਸ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰਡ, ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ, 99156-86349 (CL22054228)

ਕਾਨਵੈਂਟ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਸਰਸਵੱਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, 05.02.1990/ਸਵੇਰੇ 4.20 ਵਜੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 5’-11” ਬੀ.ਟੈਕ. (ਕੋਨੋਡਾ) ਐਮਬੀਏ (ਆਈਐਸਬੀ ਹੈਦਰਾਬਾਦ) ਬਤੌਰ ਆਈਟੀ ਪ੍ਰਾਫ਼ਟਰ ਮੈਨੇਜਰ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੇਕੋਜ 27 ਲੱਖ ਪੜਕੇ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੁੱਛਲੀ ਮਿਲਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ, 83606-01138 (CL22055566)

ਸਰਸਵੱਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ 5’-6”/ ਬੀ.ਟੈਕ./29 ਸਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੰਨਿਆ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 94672-95441 (CL22055928)

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲੜਕਾ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ PR, 28 ਸਤੰਬਰ 1989 ਟਾਈਮ 3.06 AM ਮੋਗਾ, 5’-11”, ਸੰਪਰਕ: 99145-67463 (CL22056109)

ਸਮਾਰਟ ਡਾਕਟਰਜ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਮਰ 26, ਕੱਦ 5’-8”, ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ, ਇਟਲੀ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਲੜਕੇ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਚ ਜਾਤ ਦਾ ਸੁਆਗਤ। 89686-28450, 80541-76842 (CL22056180)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ 33/6’-3”, ਡਿਫੈਂਸ ਅਤੇ ਮਰੀਨ (Marine) ਪਿੱਠਕੂਮੀ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਤਰਜੀਹ। +919501205315, 9517905632 (CL22054162)

ਸੰਧੂ ਲੜਕਾ 1991/6’ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀਆਰ ਹੁਣ ਕੈਲਗਰੀ ਕੈਨੋਡਾ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਲਈ ਯੋਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀਆਰ’ਜ਼, 01 ਬਾਇਲੌਜਿਕਲ ਭੈਣ ਮੌਰਿਡ ਅਥੇ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ ਕੈਲਗਰੀ, ਕੈਨੋਡਾ ਵਿਖੇ। ਲੜਕੀ ਮਿਹਨਤ, ਆਕਰਸ਼ਕ, ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੋ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। ਬਿਊਰੋ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ। +919888827771 ਜਾਂ sandhukd05@gmail.com (CL22054928)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ Sarwara ਲੜਕਾ B.Tech. 1994/ 6’-1”, IT Company Mohali, 22 ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਸਮਝਦਾਰ ਲੜਕੀ ਚਾਹੀਏ। Ph: 9355286484 (Distt. ਪਟਿਆਲਾ) (CL22053563)

ਕੋਨੋਡਾ ਵਿਖੇ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਵਿਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ 92 ਜਨਮ 5’-11”, ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਪਗੜੀਧਾਰੀ ਕੈਨੋਡਾ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਬਿਜ਼ਨਸ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਫ਼ਸਰ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਆਈਟੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ, ਲੜਕੇ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਮੁਖੀ ਲੱਭੀ, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਰਜੀਹ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮੋਡੀਕੋ ਲੜਕੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਵੇਰਵਾ ਈਮੇਲ ਕਰੋ: tkvirk26@gmail.com (CL22055276)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਿੱਧੂ, 28, 5’-8” Sub Insp. ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਲਈ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਸੁੰਦਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ, 9915221166, Whatsapp: 9056602966 (CL22055280)

ਕੋਨੋਡਾ ਪੀਆਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ 1994/6’-2”, ਮਾਸਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਡਿਵੈਲਪਰ Ottawa ਲੜਕੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੱਭੀ ਲੜਕੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, 98725-98473 (CL22055382)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਗੋਸਲ ਲੜਕਾ, 1995/ 5’-10”, ਗਰੇਜੂਏਟ, ਭੈਣ ਕੈਨੋਡਾ ਪੀ.ਆਰ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੈਨੋਡਾ ਵੀਜਾ ਹੋਲਡਰ, ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ 6.5/7 ਬੈਂਡ ਵਾਲੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਲੜਕੀ ਚਾਹੀਏ ਵਿਆਹ ਪੱਕਾ, ਖਰਚਾ ਲੜਕੇ ਵੱਲੋਂ। 7508618811, 9988667372. (CL22055655)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਿੱਧੂ, 1993/6’, ਬੀ.ਟੈਕ., ਐਮਐਨਸੀ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਲੈਕਚਰਾਰ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, 19 ਏਕੜ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਰਬਨ/ਰੂਰਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ/ ਆਈਟੀ ਜਾਬ/ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ। 94170-91601, 79730-82546 (CL22054383)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, 27/5’-10”, ਕੋਨੋਡਾ ਪੀਆਰ, ਮੁਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ। ਬੀਐਸਸੀ ਨਰਸਿੰਗ/ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਡਿਗਰੀ ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ। ਸਿਰਫ ਮੁਹਾਲੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। ਵਟਸਐਪ: 99883-38300, 98768-13405 (CL22055284)

ਕੋਨੋਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ, ਕੁਆਰੇ ਜੱਟ ਸਿੱਖ, 1986 ਜਨਮ/6’-2”, ਲੱਬੇ, ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ, ਐਮਏ ਇੰਗਲਿਸ਼, ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਕੈਨੋਡਾ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਤ ਲੜਕੇ ਲਈ ਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਲੜਕੀ ਦਾ ਸਵੈ-ਵੇਰਵਾ ਈ-ਮੇਲ ਕਰੋ: rsnarwal25@gmail.com, ਲੜਕਾ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 2022 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹੇਗਾ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ। (CL22054983)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ 1994/5’-7”, 19 ਏਕੜ, B.Tech. ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ। ਮੁਹਾਲੀ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲ, 70876-63596 (CL22055459)

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਰਚਾ ਲੜਕਾ 5’-11”, ਜੂਨ 1993, ਆਰੀਗਾ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ੁਸ਼ੀਲ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੀੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ। ਰੇਪੜ, ਮੁਹਾਲੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪਹਿਲ। ਫੋਟੋ ਸਹਿਤ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪਤੇ ’ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਫੋਨ ਤੇ ਵਟਸਐਪ ਨੰਬਰ 97817-12075 (CL22056061)

ਸਿੱਖ

87 ਜਨਮ, ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨਿਵਾਸੀ, 5’-11”, ਐਮਬੀਏ (ਯੂਸੀ ਕੇਂਟਰਬਰੀ) ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਹੋਂਡ ਆਫਿਸ ਵਿਚ ਕਾਰਜਰਤ, 75000 ਐਨਜ਼ੈਂਡਡੀ, ਲਕੌਕੇ ਲਈ ਕੰਨਿਆ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ: 9999435744 (CL22051551)

ਸਿੱਖ ਕੁਆਰਾ 45, 5’-9”, ਐਮਏ, ਐਮਬੀਏ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਵਿੱਤ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਆਪਣਾ ਘਰ, ਜਾਤ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ, 9814202251 (CL22055529)

ਰਾਮਦਾਸੀਆ ਸਿੱਖ (ਵੀਵਰ) 1986/ 5’-9”, ਦੁਬਈ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ, ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਿਚ, ਲੜਕੇ ਲਈ ਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ: 78376-99915, 62842-24468 (CL22055782)

ਸਿੱਖ ਖੱਤਰੀ

ਸਿੱਖ 1994/5’-6”, ਐਮਬੀਏ, IELTS ਕਲੀਅਰ, ਪਿਤਾ ਰਿਟਾਇਰਡ, ਮਾਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਜ਼, ਲਕੌਕੇ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। whatsapp 94677-56318, 94164-99703 (CL22055023)

ਸਿੱਖ ਅਰੋੜਾ

ਗੁੜਗਾਇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਰੋੜਾ ਸਿੱਖ (Cut-Surd) 1989/5’-11”, MNC ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਸ਼ੁਦਾ (20.5 LPA), B.Tech., ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਲੜਕੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੰਜਾਬੀ ਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲੜਕੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਿਊਰੋ ਵਾਲੇ ਕਾਲ ਨਾ ਕਰਨ। ਫੋਨ: 85277-66088, 85277333223 (CL22054430)

ਸਿੱਖ ਖੱਤਰੀ/ਅਰੋੜਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਗੋਰੇ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਅਰੋੜਾ ਸਿੱਖ, 1990/5’-9”, ਏਰੀਆ ਮੈਨੇਜਰ ਲੜਕੇ ਲਈ ਯੋਗ, ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੜਕੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 98783-08386 (CL22056134)

ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ/ਧੀਮਾਨ

ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਸਿੱਖ, 6’-1”/18 ਅਕਤੂਬਰ 1989, ਬੀ.ਟੈਕ., ਸੀਐਸਈ ਅਤੇ ਐਮਬੀਏ, ਬਤੌਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਨੇਜਰ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਾਬ, ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ, ਲਈ ਸਟੇਟਸ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰਡ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 88378-90369 (CL22053778)

ਅਗਰਵਾਲ

ਜੈਨ (ਗਰਗ) 26/5’-7”, ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਸਮਾਰਟ ਲੜਕੇ ਲਈ ਯੋਗ ਲੜਕੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖਾਨਦਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬਿਜ਼ਨਸ, ਜਗਰਾਇ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹੋਟਲ। ਬਿਊਰੋ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ। ਫੋਨ: 9815115066 (CL220

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬੇਦਾਗ਼: ਹਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ

► ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਵਡਿੰਗ

ਗਗਨਦੀਪ ਅਰੋੜਾ
ਲੁਧਿਆਣਾ, 26 ਅਗਸਤ
ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸ਼ੂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਮਗਰੋਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ‘ਚ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਧਰਨੇ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਪੁੱਜੇ। ਹਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੇਦਾਗ਼ ਹਨ ਤੇ ਬਾਇਬਲਤ ਬਰੀ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕੱਲੇ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸ਼ੂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਖਿੱਨੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਆਪ’ ਸੁਪਰੀਮੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ‘ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਸ਼ੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਬੱਚਾ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ‘ਚ ਆਸ਼ੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਰਾਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਸ਼ੂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਦਾਲਤ ‘ਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲਾਧੌਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਰ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਆਗੂ ਹਨ। ਹਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ‘ਆਪ’ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਬੀ-ਟੀਮ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਧਰਨੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ। -ਫੋਟੋ: ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਮਹਾਸਨ

ਬਰਖਾਸਤ ਡੀਐੱਸਪੀ ਸੇਖੋਂ ਵੱਲੋਂ ਆਸ਼ੂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸ਼ੂ ਨਾਲ ਦਾਇਰਲ ਹੋਈ ਆਡੀਓ ਕਲਿੱਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਏ ਬਰਖਾਸਤ ਡੀਐੱਸਪੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੁਲੀਸ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਐਸਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਭਵਨ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਧਰਨੇ ਦੇ ਮੰਦੇਨਸ਼ਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦਫ਼ਤਰ ਪੁੱਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਥੇ ਬਾਣਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 8 ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਏਸੀਪੀ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਰਖਾਸਤ ਡੀਐੱਸਪੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਧਰਨਾਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੇਖੋਂ ਨਾਲ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਹੌਲ ਵਿਗੜਦਾ ਵੇਖ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਏ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੀਐੱਸਪੀ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸ਼ੂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇਥੇ ਆਏ ਹਨ। ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਰਿੰਦਰ ਵੇਲੇ ਆਸ਼ੂ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਸਨ ਤੇ ਗੁੱਝ ਮੰਡੀ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ‘ਚ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਨੇਕੇਦਾਰ ਤੇ ਭਾਇਰੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਾਰ ‘ਤੇ ਕਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕਿਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਧਰਨੇ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲਾ ਨੰਬਰ ਟਰਾਂਸਪੇਰੈਂਟ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੱਡੇ ਘਪਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਦਾ ਹੈ। ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਤੇ ਸਮਰਥਕ ਹੁਣ ਆਸ਼ੂ ਖ਼ਿੱਡੇ ਧਰਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਧਰਮਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ ਵਰਗੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ‘ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ‘ਆਪ’ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮਾਲਕ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਜੇਲ੍ਹ ‘ਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜੈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਰਬੀ ਫੂਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ 30 ਨੂੰ

► ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਗਸਤ
ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਅਜੈ ਮਿਸ਼ਰਾ

ਟੈਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਫ਼ਰਤੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ 30 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ‘ਚ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ ਅਰਬੀ ਫੂਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨਪਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਬੀਕੇਯੂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਸੂਬਾਈ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਮੀਤ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਮਹਿਮਾ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਹਰਭਜਨ ਬੁੱਟਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸਮੀਕ੍ਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜੈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਯੂਪੀ ‘ਚ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ ਵਿਚਲੇ ਧਰਨੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਫ਼ਰਤ ਉਗਲਣ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ 30 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਜੈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਟੈਨੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਰਬੀ ਫੂਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਿੰਦਰ ਚਰਨਾਥਲ, ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲੀਆਂ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜਰੂਰਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਅਗਸਤ

ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਅੱਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਰਾਜੇ’ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਬੂਠੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਖੋਪਲੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਟਵਿਟਰ ‘ਤੇ ਇਕ ਚਾਰਟ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਅਦਾਰੇ ‘ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ’ ਅਤੇ ‘ਐੱਲਆਈਸੀ’ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2020 ਤੋਂ 2022 ਦਰਮਿਆਨ ਘਟੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ‘ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਫਨੇ ਸੱਚ ਹਨ ਪਰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਬੂਠੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਘਟਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ‘ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੋਧਣ ਲਈ ਰਾਜਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਤੇ ਅਫ਼ਾਰਮੈਟ ‘ਚ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਲੋਕਪਾਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਅਗਸਤ
ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਉਹ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਰੂਪ (ਫਾਰਮੈਟ) ‘ਚ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ‘ਤੇ ਅ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਰਚ 2020 ‘ਚ ਲੋ ਕ ਪਾ ਲ

► ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 15 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ

‘ਤੇ ਹੀ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ‘ਚ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ‘ਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਹ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕੋਲ ਲੋਡੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸ਼ੁੱਧੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ 24 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟ ‘ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਅਤੇ ਲੋਕ ਆਯੁਕਤ ਐਕਟ 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ (ਫਾਰਮੈਟ) ‘ਚ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ‘ਤੇ ਅ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਰਚ 2020 ‘ਚ ਲੋ ਕ ਪਾ ਲ

ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੈਅ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਹੀ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ‘ਚ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ‘ਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਹ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕੋਲ ਲੋਡੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸ਼ੁੱਧੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ 24 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟ ‘ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਅਤੇ ਲੋਕ ਆਯੁਕਤ ਐਕਟ 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ (ਫਾਰਮੈਟ) ‘ਚ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ‘ਤੇ ਅ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਰਚ 2020 ‘ਚ ਲੋ ਕ ਪਾ ਲ

ਗੁਰਜੀਤ ਔਜਲਾ ਵੱਲੋਂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਪਟਿਆਲਾ (ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ): ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਰੋਡ ਰੇਜ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭਗਤ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਸੁਨੀਲ ਦੱਤੀ ਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਡੈਨੀ ਨੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਕਰੀਬ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਵਜੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰੀਬ ਦੋ ਘੰਟੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ‘ਆਪ’ ਨੂੰ ਆਰੇ ਹੱਥੀਂ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ਜਿੱਥੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਠੱਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪਟਿਆਲਾ ‘ਚ ਮੰਗਾਂ ਖਾਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਅਪਰੈਂਟਿਸ ਵਰਕਰਾਂ ‘ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਰਨਗੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਜੇਤੂਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ: ਹੇਅਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਟਨਸ): ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 23 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ 9.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਨਾਮ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਨਗੇ। ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਹੇਅਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 27 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਤਕਰੀਬ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ

ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 40 ਲੱਖ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਨਾਮ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਝਾਰਖੰਡ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੋਰੇਨ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ‘ਤੇ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ

► 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਧਾਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ, ਗੱਠਜੋੜ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਜਾਂ ਬਿਹਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਰਾਂਚੀ, 26 ਅਗਸਤ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੇਮੰਤ ਸੋਰੇਨ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਅਯੋਗ ਨਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚਰਚਾ ਦਰਮਿਆਨ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗੱਠਜੋੜ (ਯੂਪੀਏ) ਦੀ ਅੱਜ ਇਥੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ‘ਤੇ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਧਾਇਕ ਪੁੱਜੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ‘ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਅਗਲੇਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਨਸ਼ਰ ਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ‘ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਸੀਐੱਮ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ‘ਤੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੱਠਜੋੜ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਖਰੀਦ-ਫਰੋਖਤ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਜਾਂ ਬਿਹਾਰ ਜਿਹੇ ਹਮਖਿਆਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲ ‘ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਡਵਿੱਖੀ ਫੈਸਲਾ, ਰਾਜਪਾਲ ਰਮੇਸ਼ ਬੈਸ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਮਗਰੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੇਮੰਤ ਸੋਰੇਨ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹਿਰਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪੇਸ਼ਕਦਮੀ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਹਵਾਲਾਤੀ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾੜੀ

ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 26 ਅਗਸਤ
ਥਾਣਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ ਸੱਤ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾਤੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੇਲ੍ਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਾਲ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾੜਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਥਾਣੇਦਾਰ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਰਿਸ਼ੇਸ਼ਨ ਵਾਰਡ ਦੀ ਬੈਰਕ ਨੰਬਰ ਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹਵਾਲਾਤੀ ਆਪਸ ‘ਚ ਝਗੜ ਪਏ ਸਨ। ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾਤੀ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਾਰਡਨ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾੜ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਹਵਾਲਾਤੀ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਗੱਡੀ ‘ਤੇ ਲੱਗਾ ਫੈਸੀ ਨੰਬਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਖਰੀਦਿਆ

ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਨਵੀਂ ਸੀਰੀਜ਼ ਦਾ ਇਹੀ ਨੰਬਰ ਗੱਡੀ ‘ਤੇ ਲਾਇਆ

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ

ਰਈਆ, 26 ਅਗਸਤ

ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟੋਂਗ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਿਸ ਵਾਰਚੁਨਰ ਗੱਡੀ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸੀ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਲਾ ਕੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ 84 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ ਲਾ ਕੇ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਇਸੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨੰਬਰ ਲਗਾਉਣ ‘ਤੇ ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲਬੀਰ ਟੋਂਗ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਚਿੱਠੇ ਰੰਗ ਦੀ ਵਾਰਚੁਨਰ ਗੱਡੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਡੀ ‘ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਬੀ 02 ਈਐੱਚ 0039 ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਪਲੇਟ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਗੱਡੀ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ‘ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ’ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਖ਼ਬਰ ਛਪਣ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਕੱਲ੍ਹ 25 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਹੋਈ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੰਬਰ ਨਿਗਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪੱਡਾ ਨੇ 84 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਹੁਣ ਪੀਬੀ 02 ਈਐੱਚ 0039 ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਪਲੇਟ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਜੋ 25 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ

ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਗੱਡੀ ‘ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟਾਂ।

‘ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ’

ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟੋਂਗ ਦੇ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਨੰਬਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਨਿਗਮਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜ ਕੇ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਗ਼ਲਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਗ਼ਲਤ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਾਮ ‘ਤੇ ਆਰਟੀਓ ਦਫ਼ਤਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ 12,500 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਟੀਓ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਣਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਦੋਵੇਂ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ 25 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਮਲ ਸੇਠੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਨੰਬਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਧਾਇਕ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟੋਂਗ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸ

ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਨੰਬਰ ਬਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੀਬੀ 02 ਈਐੱਚ 0039 ਨੰਬਰ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹਾਈ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਵੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੱਡੀ ‘ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਨਿਗਮਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਪੱਡਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬਬਾਰ ‘ਚ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨੰਬਰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ 84 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੰਬਰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਫੈਸ ਵੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਨੰਬਰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ ‘ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ

ਸਥਾਪਨਾ 1978

ਅੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ
ਸੰਚਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਖੜੋਤ ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

—ਸ਼ੱਥ ਗੋਡਿਨ

ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ ਅਲਵਿਦਾ

ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ’ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਆਸ-ਅਰਾਈਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਮੱਤਭੇਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 23 ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ-23 ਗਰੁੱਪ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਜਾਣਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ’ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 2013 ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ 2014 ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾ-ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਮੰਨ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ ’ਤੇ ਪੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦੋ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ 49 ਚੋਣਾਂ ਵਿਚੋਂ 39 ਵਿਚ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੋਵੇਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ‘ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ’ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਕਾਂਗਰਸ ਜੋੜੋ’ ਦੇ ਅਰਸ਼ਦ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਜੀ-23 ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਸਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਫ਼ਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸੁਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਤੋਂ ਮਿਲਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ’ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ; ਇਹ ਮਾਡਲ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਿਮਾ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲੈ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। 2019 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਛੱਡਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਬਿਖ਼ਰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀਨੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਸਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀ-23 ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਜਮਹੂਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹਾਵੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਤੁਝਾਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤੁਝਾਨ ’ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਕੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ। ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਅਜਿਹੀ ਕੌਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਿਹੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖ਼ਿੱਤੇ ਵਿਚ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ’ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ। ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਜਪਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਥਾਜ ਉਸਾਰਾ ਵਿਚ ਸੁਤਰਧਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਝੂਠਾ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਮੁਹਾਲੀ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਮੁੜ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੀਬੀਆਈ ਦੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਝੂਠੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਡੀਐੱਸਪੀ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ 2.2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਿੰਨ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ 90ਵਿਆਂ ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸੱਤ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲੀਸ ਪੰਜਾਬ ਲੈ ਆਈ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ 13 ਦਸੰਬਰ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਧਰਦਿਓ ਪਿੰਡ ਨੇੜੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਇਕ ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਖਾੜਕੂ) ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਚਾਰਜੇਓ ਕੀਤੀ। ਆਖਿਰ ਪਿੰਡ ਚੁੰਗ ਦੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ’ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 1995 ’ਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਝੂਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਹਾਨੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਅਸਿਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਪਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ’ਚ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ’ਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਸ਼ਸ਼ਾਨਘਾਟਾਂ ਅੰਦਰ ਬੇਪਛਾਣ ਕਹਿ ਕੇ ਜਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਲਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਦਿੱਤੇ ਕਰਨੇ ਭੁੱਲੇ ਸਨ। ਸਤੰਬਰ 1995 ਵਿਚ ਖਾਲੜਾ ਗਾਇਬ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੀਬੀਆਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਹੋਈ ਮੋਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਤਡਤੀਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਭਿੰਬਾ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਅੜਚਣਾਂ ਦੂਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ? ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਵਜਾਉਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਿਉਂ

26 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਬਿਲਕੀਲ ਬਾਨੋ ਦੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ (ਪੱਖਪਾਤ ਵਿਰੁੱਧ) ਆਵਾਜ਼ ਨਾ ਉੱਠਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਢਾਡੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਮੂਹੋਂ ਸੁਣਿਆ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਵਜ਼ੀਦ ਖਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਮਗਰੋਂ ਜਦ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕ ਸ਼ਹਿਰਦ ਸ਼ਹਿਰ ’ਚ ਵੜ ਕੇ ਆਮ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮਾਰ-ਵੱਢ ਕਰਨ ਲੱਗੇ

ਤਬਸਰਾ

ਤਬਸਰਾ ਦੇ ਅੱਜ **ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ** ਵਾਲੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ:

- ਵਾਰੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ** —ਹਰੀਰਾਜ਼
- ਬੇਹਿਸਾਬ ਸੋਕਾ, ਹੜ੍ਹ ਤੇ ਅੱਗਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ?** —ਯੋਧਾ ਸਿੰਘ
- ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ** —ਪ੍ਰਿੰ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ
- ਤਬਸਰਾ ਵਾਲੇ ਲੇਖ** —www.facebook.com/punjabitribunechd ਤੇ punjabitribuneonline.com ਅਤੇ epaper.punjabitribuneonline.com ’ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਊਰਜਾ

ਮਨੋਜ ਜੋਸ਼ੀ

ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਾਡਾ ਸਫ਼ਰ 1947 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, 2014 ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੌੜ ਗਏ, ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ, ਤੇ ਬਸ ਇੱਝ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਕੀਕਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਟਿਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਜ਼ਾਮਨੀ 1947 ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ 17 ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਕਰੀਬ 600 ਸ਼ਾਹੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਸਨ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਮੁਲਕ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਉਭਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦੇਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਮਈ 1947 ਵਿਚ ਵਾਇਸਰਾਏ ਲਾਰਡ ਮਾਊਂਟਬੈਟਨ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਅੱਠ ਵੱਡੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਤਾ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸ਼ਾਹੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਰਲੇਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗਾ; ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਈ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਊਂਟਬੈਟਨ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਵੇਰਵੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਲਏ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਮਲੇ ਵਾਲੇ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਨਹਿਰੂ ਭੜਕ ਪਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਊਂਟਬੈਟਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਗਿਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਮਾਊਂਟਬੈਟਨ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਵੱਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ 3 ਜੂਨ 1947 ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਪ ਮਹਾਂਪੰਥ ਨੂੰ 14/15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦੋ ਅਰਧ-ਸੁਤੰਤਰ (ਡੌਮਿਨੀਅਨ) ਰਾਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਉਝ, ਇਹ ਡਰਾਮੇ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਪਹਿਲਾ ਕਾਂਡ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਕਾਂਡ ਸ਼ਾਹੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਡੱਬਲਭੂਸ਼ਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਹਟਾ ਲਈ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਗੋਲਮੋਲ ਹੀ ਰੱਖੀ ਕਿ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਅਰਧ-ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਫਿਵੇਂ ਵਿਚਰਨਗੀਆਂ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲਗਦੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਜਿਹਾਹ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈ ਕਿ ਅਰਧ-ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੂਹ ਦੀ ਜੂਹ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢੁੱਡੀ

2 ਦਸਬੰਰ 1976 ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਾਸਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਾਰਡ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਈ ਅਤੇ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਾਰਡ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ 10 ਵਜੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਹਨੇਰੇ ਹੀ ਮੇਰਾ ਦੇਸਤ ਰੁੜਾ (ਮਰਹੂਮ ਰੁੜ ਸਿੰਘ) ਸਾਈਕਲ ’ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਲੇਰ ਪਿੰਡ ਛੱਡਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਗਸਤੇ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਕੱਸੀ ਲੰਘਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਹ ਤੋਂ ਵਾਹਵਾ ਉੱਚੀ ਸੀ। ਇਹ ਲੰਘ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਪਿੰਡ ਦਿਸਣੋਂ ਹਟ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

“ਰੋਕੀਂ ਯਾਰ ਸਾਈਕਲ।” ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸਤ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਝਾਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਲੇਖ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਹਵਾ ਚਿਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਿਹਾਦਾ ਦੇ ਰਿਸਾ ਸੀ। ਰੁੜਾ ਮੇਰੀ ਇਸ ’ਬਚਗਾਨਾ ਹਰਕਤ’ ’ਤੇ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੌਕਰੀ ’ਤੇ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੌਕਰੀ ਸਦਕਾ ਮੇਰਾ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਕੁੱਝ ਚੰਗੇਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ ਸੀ; ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਡੋਬ

ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਲਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੇ ਰਵੱਈਏ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਦੀਰਘ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਤਫ਼ਰਕੇ ਅਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਊਰਜਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਡੀਐੱਨਏ ਵਿਚ ਭੂਗੋਲ, ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਵਾਮ, ਵਸੀਲੇ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਤ੍ਰਵਣਕੋਰ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦਕਿ ਕਈ ਹੋਰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਅਜੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜੋਧਪੁਰ ਰਿਆਸਤ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਾਫ਼ੀ ਚਿੰਤਨ ਮੱਥਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਵੀਪੀ ਮੇਨਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਈ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਡੌਮਿਨੀਅਨ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ’ਤੇ ਸਹੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਲਿਆ।

ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ ’ਬਨਵਾਸੀ’ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਪਿੱਡੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਦਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਹਫ਼ਤਾ ਭਰ ਸਕੂਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਖ਼ਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਕਿ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਸਰੇ ਬਹਾਨੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀ ਰਹਾਇਸ਼ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਹੀ ਰੱਖ ਲਈ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਅ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਜਾਣਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸਤ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿਚ ਸਾਬ ਛੱਡ ਗਏ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ, ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਮੇਰੀ ਜਿਵੇਂ ਰੂਹ ਨਿੱਕਲ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰੁੱਝੇਂ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਦੋ ਬਾਵਾਂ ’ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਛੱਪੜ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਛੱਪੜ ਵੀ ਹੁਣ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਨਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਸੌਂਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਮਾਹ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਬੁਖਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ‘ਜੋਗੜੇ ਤੋਂ ਸਿੱਧ’ ਬਣਨ ਦੀ

ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੂਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਾੜ ਲਾਂਚ ਵਾਹਨਾਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਝ, ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਕੁਝ ਵੱਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਰਦਾਪੋਸ਼ੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। 1950ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ 60 ਫੀਸਦ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ 45 ਫ਼ੀਸਦ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਵੱਡੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ। ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜੀਡੀਪੀ ਦਾ 26 ਫ਼ੀਸਦ ਸਨਅਤ ਅਤੇ 54 ਫ਼ੀਸਦ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਆਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਦਾਗ਼ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਦਰ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਭਾਵ 19 ਫ਼ੀਸਦ ਹੈ ਜੋ ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰ ਘਟ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਤਬਕਿਆਂ ਖ਼ਾਸਕਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਨਾਂਹਮੁਖੀ ਲੱਛਣ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਧਰਤਾ ਦਰ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤੇਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਧੁਨਿਕ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ। 74 ਫ਼ੀਸਦ ਆਬਾਦੀ ਹੀ ਸਾਧਰ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ 1950 ਵਿਚ ਇਹ ਦਰ ਮਹਿਜ਼ 12 ਫ਼ੀਸਦ ਸੀ। ਉਝ, ਇਸੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਚੀਨ ਨੇ 20 ਫ਼ੀਸਦ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ 96.8 ਫ਼ੀਸਦ ਸਾਧਰਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। 1999 ਵਿਚ ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਜੀਡੀਪੀ ਦਾ 0.7 ਫ਼ੀਸਦ ਹਿੱਸਾ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਉਪਰ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਚੀਨ 2.4 ਫ਼ੀਸਦ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਖਰਚ ਘਟ ਕੇ 0.6 ਫ਼ੀਸਦ ’ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਹੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫ਼ਫ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕੌਮੀ ਤਰੱਕੀ ਲੋਕਰਾਜੀ ਵੰਗਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਚੀਨ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ 70 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਅਕਾਲ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਲਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੇ ਰਵੱਈਏ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਦੀਰਘ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਤਫ਼ਰਕੇ ਅਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਊਰਜਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਡੀਐੱਨਏ ਵਿਚ ਭੂਗੋਲ, ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਵਾਮ, ਵਸੀਲੇ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। **†ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੋਲੋ, ਅਬਜ਼ਰਵਰ ਰਿਸਰਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ।**

ਚਾਹਤ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਦਸਵੀਂ ਤੱਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਮਾਤੀ ਰਹੇ ਜਸਵੀਰ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਬੜਾ ਕੁਝ ਸਕੂਲ ਵੇਲੇ ਦਾ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲੈ ਲੈ ਕੇ ਬੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਹੁਣ ਸਿਵਾਇ ਸਾਡੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਇੱਥੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਕਮਰੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ, ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਸ ਨੇ ਬੁਲਾਉਣਾ ਸੀ? ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਮਹਿਜ਼ ਮੌਮੇਂਟ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿਚ ਬਚਪਨ ਵਾਲਾ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮੈਂ ਅਣਗੋਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਹੀ ਸੀ। ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸੋਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਭਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਹੁੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਜੂਹ ਲੰਘ ਕੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਅਣਗੋਲਿਆ ਸਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਉੱਚ ’ਤੇ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਿੰਡ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਓਪਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ: 95010-20731

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤ

(3)

26 ਅਗਸਤ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ 'ਪਤਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ' ਅਤੇ 'ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਕੇਸ' ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ) ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਬ ਉੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਾਕਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਅੱਧੋ-ਪਰੱਥੇ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ। 25 ਅਗਸਤ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕੀ 'ਤਡਤੀਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ' ਮੌਜੂਦਾ

ਅਦਾਲਤੀ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਤੰਤਰ 'ਤੇ ਚੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੱਲੀ, ਪਿੰਡ ਚੌਰੀਮਾਨ (ਲੁਧਿਆਣਾ)

ਨਾਵਲ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਮਿਡਲ 'ਦਰਿਆਦਿਲੀ' (24) ਅਗਸਤ, ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨਾਵਲ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ੈਲੀ ਸਲਾਹਣਯੋਗ ਹੈ। ਅੰਜਨਕੰਨ ਕੁਝ ਕੁ ਪੈਸਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਹੁੰਦੇ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਸ਼ਤੇ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਵੱਜੋਂ ਰੱਖਦੇ ਸੀ।

ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਬਠਿੰਡਾ

(2)

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਲੇਖ 'ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਵਾਕਿਆ' ਹੀ 'ਦਿਲ ਦਰਿਆ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਡੁੱਬੇ' ਅਰਥਾਤ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। 70 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ

ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਬੀਬੀ ਗੈਂਗਸਟਰ' (18 ਅਗਸਤ) ਬੜਾ ਕੁਝ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਨਸ਼ੇਪੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਈਫਲਾਂ, ਗੱਡੇਬੱਸ, ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਡੀਆਂ ਜੀਪਾਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਚਾਂ ਦੁੱਧ, ਘਿਉ/ਚੰਗੀਆਂ ਖ਼ੁਰਾਕਾਂ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। 10 ਅਗਸਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਆ ਪੱਨੇ 'ਤੇ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਡੀਸ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ' ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਗਿਆ, ਰਚਨਾ ਪੂਰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਲਹਿੰਦੀ ਗਈ। ਰਚਨਾ ਬੜਾ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਮਰਜੀਤ ਮੱਟੂ, ਭੁਭੂਰ (ਸੰਗਰੂਰ)

‘ਸੇਬੀ’ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਐਂਨਡੀਟੀਵੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਡਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਨਕਾਰਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਅਗਸਤ

ਅਡਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਅੱਜ ਐਂਨਡੀਟੀਵੀ ਦੇ ਉਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਸਮੂਹ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਆਰਆਰਪੀਆਰ’ (ਰਾਧਿਕਾ ਰੋਏ ਤੇ ਪ੍ਰਣਯ ਰੋਏ) ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਸੇਬੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਇਕਾਈ ਰੇਗੂਲੇਟਰ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਂਨਡੀਟੀਵੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ ਪ੍ਰਣਯ ਰੋਏ ਤੇ ਰਾਧਿਕਾ ਰੋਏ ਦੇ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ‘ਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਆਰਆਰਪੀਆਰ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ‘ਬੇਬੁਨਿਆਦ, ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੇ ਮਹੱਤਵਹੀਨ’ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਵਿਸ਼ਵਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਵੀਸੀਪੀਐਲ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਲਡਿੰਗ ਫਰਮ ‘ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਕੁਇਟੀ ਸ਼ੇਅਰ ਅਲਾਟ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਰੇਗੂਲੇਟਰੀ ਅਪਡੇਟ ਵਿਚ ਅਡਾਨੀ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ‘ਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨੂੰ ਐਂਨਡੀਟੀਵੀ ਤੇ ਆਰਆਰਪੀਆਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਸੇਬੀ’ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਯ ਤੇ ਰਾਧਿਕਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਮਾਰਕੀਟ ‘ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੇਅਰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ‘ਸੇਬੀ’ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਪੀਟੀਆਈ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਡੁੰਗਰ ਤੇ ਮੰਡੋਫਲ ਨੂੰ ‘ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਸਵਾਈਨ ਫੀਵਰ’ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ੋਨ ਐਲਾਨਿਆ

▶ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬਿਤੀ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨਿਊਥਿ ਸਰਵਿਸ/ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਡਡਾਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, 26 ਅਗਸਤ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਬਡੁੰਗਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੰਡੋਫਲ ਨੂੰ ਅੱਜ ‘ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਸਵਾਈਨ ਫੀਵਰ’ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ੋਨ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਤੇ ਡੋਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੋਜ ਕੌਂਸਲ (ਆਈਸੀਏਆਰ) ਕੌਮੀ ਉੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਸ਼ੂ ਰੋਗ ਸੰਸਥਾ ਡੋਪਾਲ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਸੋਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਸਵਾਈਨ ਫੀਵਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ‘ਜਾਨਵਰਾਂ’ ਵਿੱਚ ਛੂਤ ਦੀਆਂ

ਡਰੱਗ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਪਾਇਲਟ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦਾ ਪਾਇਲਟ ਡਰੱਗ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਫਲਾਈਟ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਡੀਜੀਸੀਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਡਰੱਗ ਟੈਸਟ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ 31 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਕ ਚਾਰ ਪਾਇਲਟ ਅਤੇ ਇਕ ਏਅਰ ਟਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲਰ (ਟੇਟੀਸੀ) ਡਰੱਗ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਟੈਸਟ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਇਲਟਾਂ ਤੇ ਏਟੀਸੀ ਸਟਾਫ ਦੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਪਾਇਲਟ ਡਰੱਗ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ 23 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਆਈ ਸੀ ਤੇ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੀਟੀਆਈ

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ

ਰਜਿਸਟਰਡ ਆਫਿਸ: ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਬੀ. ਹੋਂਡ ਆਫਿਸ, ਦਾ ਮਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ-147001

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. (CIN): U40109PB2010ISGC033813

(ਮੋਬਾਈਲ ਨੰ. 9646119091)

ਟੈਂਡਰ ਇਨਕੁਆਰੀ ਨੰ. 6/XEN/C/22/23 ਮਿਤੀ: 26.08.2022

ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਓ. ਅਤੇ ਐਮ. ਮੰਡਲ, ਪੰਜਾਪਾਕਾ/ਲਿਮ, ਮਲਿਕਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2022-23 ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਵਾਲ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਆਫ ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਹਾਇਡਲ ਚੈਨਲ ਫਰਾਮ RD 0 to 65640 ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਧੇਯੋਗ ਨਿੱਤ ਐਂਡ ਟੈਂਡਰ ਸਪੈਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ eproc.punjab.gov.in ਉੱਪਰ ਮਿਤੀ 26.08.2022 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਕੋਰੀਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸੋਧ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ eproc.punjab.gov.in 'ਤੇ ਵੇਖੋ ਜਾਣ।

DPR/Pb/16583 C325/22

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਹਵਾਲਾ ਨੰ. 09 (2022) ਮਿਤੀ 26.08.2022

ਵਿਭਾਗ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (C), ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਲੀਆਂ ਸੱਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ:

ਲੜੀ ਨੰ.	ਆਈਟਮ	ਮਾਤਰਾ
1	P/Laying Interlock Tiles on L/R Budhlada Ahmedpur Kulheri Narindarpura Jawaharke Upto MC limit (Premature Road) MC Budhlada Distt.Mansa (Balance Work)	1 No.
2	P/Laying CC Flooring on L/R Budhlada Ratia Road to Bareh to Tahlia Upto MC limit MC Budhlada Distt. Mansa (Balance Work)	1 No.

ਅੰਤਮ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ: 08.09.2022, ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ

ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਲਾਗੂਆਨ ਕਰੋ: <https://eproc.punjab.gov.in>

ਨੋਟ: ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੁੱਧੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਵੱਸਬਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਹੀ/- ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (C), ਪੀ. ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ, ਬਠਿੰਡਾ।

DPR/Pb/16580

ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬੋਰਡ

(ਸਿੰਜਾਈ ਵਿੰਗ)

ਤੁਰੀ ਦੀ ਅਭਿਆਵਕਤੀ ਨੋਟਿਸ ਨੰ. CE/BD/EOI/01/2022

ਖ਼ੁੱਬੀ ਪੱਤਰ-1

ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ “ਭਾਖੜਾ ਭੋਮ ਹਿਸਰਵਾਇਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ Bangana, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾ (ਹਿ.ਪ੍ਰ.) ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ Lunkar Khad ਦੀ ਡਿ-ਸਿਲੀਨੇਸ਼ਨ” ਵਾਸਤੇ ਈ-ਨਿਮਾਨੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਵੱਸਬਾਈਟ www.bbmbb.gov.in 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੌਜੂਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੋਸ ਨੋਕਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰੁਚੀ ਦੀ ਅਭਿਆਵਕਤੀ (EOI) ਸੱਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ: ਕੰਮ ਦੀ ਲੋਕਸ਼ਨ, ਕੰਮ ਦੇ ਸਰੰਘ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਦੀ ਵੱਸਬਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜਾਵੇ। ਚਾਹਦਾਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਸਬਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ/ਫਾਰਮਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਹਿਤ ਆਪਣੀ ਈਓਆਈ ਨੂੰ ਸਹਿਬੰਧਤ ਨਿਫਾਫੇ ਵਿਚ ਹੇਠ ਡਿਡੀਵਾਰੀ/ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ 13.09.2022 ਨੂੰ ਥਾ.ਦ. 3.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਮਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦਫ਼ਤਰ ਸੀਨੀ. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਆਰਐਮ ਐਂਡ ਐਸਆਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਨੰਗਲ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਹਤਾ-140124 (ਪੰਜਾਬ)

ਆਪਣੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਬਚਾਓ।

1480-PB-Phakra Dam-6

ਪੈਪਸੂ ਟੈਂਡਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਾਈਨੈਂਸਿਅਲ ਪਟਿਆਲਾ

ਈ-ਟੈਂਡਰ ਸੂਚਨਾ

(ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ)

e-tender No: PRTC/XEN/2K22/53 Dated: 25.08.2022

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਪੀਆਰਟੀਸੀ ਨਾਥਾ ਰੋਡ, ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਮਨ ਦਰਸਾਏ ਕੰਮ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੇ ਪੀਐਸਯੂ ਨਾਲ ਸੂਚੀਕ੍ਰਿਤ ਪਾਤਰ ਕੰਡੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਕਿਰਤ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

1. ਐਸਆਈਏਡੀਐਮ ਮੁਢਲਾਵਾ ਵਿਚ ਮੇਨ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਬਾਊਂਡਰੀ ਵਾਲ ਤੇ ਮੇਨ ਗੇਟ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਮੈਨੇਂਟੇਨਸ (ਟੈਂਡਰ ਰਾਸ਼ੀ ਰੁ. 14.42 ਲੱਖ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾ ਰਕਮ ਰੁ. 288400)

ਬੋਲੀ ਸੱਦਾ ਸੂਚਨਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਾਂ ਲਈ ਵੱਸਬਾਈਟ tenderwizard.com/PUNJAB ਵੇਖੋ- 31.08.2022 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ ਤੋਂ 12.09.2022 ਥਾ.ਦ. 1.00 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਤਕਨੀਕੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ: 13.09.2022 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ।

ਨੋਟ: ਖ਼ੁੱਬੀ ਪੱਤਰ/ਜਮੀਨ ਪੀਆਰਟੀਸੀ ਵੱਸਬਾਈਟ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਹੀ/- ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪੀਆਰਟੀਸੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

DPR/Pb/16562

ਆਰਜੇਡੀ ਆਗੂ ਅਵਧ ਬਿਹਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਪੀਕਰ

ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸਦਾਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸੂਚੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੰਗਾਮਾ

ਪਟਨਾ, 26 ਅਗਸਤ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਆਗੂ ਅਵਧ ਬਿਹਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਕਰਕੇ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ‘ਮਹਾਰਾਜਬੰਧਨ’ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ‘ਤੇ ਸਿਨਹਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੇਰੋਸ਼ਨੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਮਗਰੋਂ ਸਿਨਹਾ ਹੁਣ ਅਸੈਂਬਲੀ ‘ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਉਧਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸਦਾਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਦਨ ਦੀ ‘ਕੰਮਕਾਜੀ ਸੂਚੀ’ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਦਨ ‘ਚ ਹੰਗਾਮਾ ਕੀਤਾ।

ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਸਪੀਕਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਮਗਰੋਂ ਖ਼ੁਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਸਿਨਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਉਧ ਮੁੱਖ

ਸਪੀਕਰ ਅਵਧ ਬਿਹਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ .ਫੋਟੋ: ਪੀਟੀਆਈ

ਮੰਤਰੀ ਤੇਜਸਵੀ ਯਾਦਵ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਚੌਧਰੀ, ਜੋ ਸਿਵਾਨ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਧਰ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿੱਚ ਸਦਾਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਵੱਲ

ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਆਰਜੇਡੀ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਦੇ ਕਈ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਬਾਰੇ ਸੀ। ਆਰਜੇਡੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਬਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਘਟਿਆਂ ਤੱਕ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਉਸੇ ਬਾਰੇ ਸੀ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸੂਚੀ

ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

▶ ਪਰਮਾਣੂ ਉਰਜਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਵੱਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਬਿਊਨਸ ਆਇਰਸ, 26 ਅਗਸਤ

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ. ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਅੱਜ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਲਬਰਟੋ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਟਿਕਾਊ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਸਮੇਤ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਉਰਜਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਵੱਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਤਿੰਨ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਨੂੰ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਸਰਜੀਓ ਮਾਸਾ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ: “ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸਰਜੀਓ ਮਾਸਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ। ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ।”

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮਗਰੋਂ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ

ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਲਬਰਟੋ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ. ਜੈਸ਼ੰਕਰ .ਫੋਟੋ: ਪੀਟੀਆਈ

ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਲਬਰਟੋ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ।” ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ ਹੋਰ ਟਿਕਾਊ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਦੇ ਖੁਸ਼ਾਕ ਸਰੰਘਿਆ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਾਟੰਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਮਾਣੂ ਉਰਜਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਯਾਤਰਾ ‘ਤੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੈਰਾਗੁਏ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਪੀਟੀਆਈ

GOVERNMENT COLLEGE, MACHHIWARA (LDH) WALK IN INTERVIEW

Eligible and qualified candidates are informed to attend walk in interview which is scheduled on 31st August 2022 from 10.00 AM onwards for the following posts purely on contract basis for the Session 2022-2023 under PTA.

English-01, Punjabi-01, History-01, Physical Education-01, Computer Science-01, Mathematics-01, Physics-01, Chemistry-01, Political Science-01, Hindi-01, Clerk-01, Mali-01, Chowkidar-02

Sd/-Chairperson PTA

DI-12779

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਸ਼ੂ ਭਲਾਈ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਬਠਿੰਡਾ

(ਰਜਿਸਟਰਡ ਤਹਿਤ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ XXI ਆਫ 1860) ਨੋਟਿਸ

ਹਰ ਆਮ ਅਤੇ ਖਾਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਟਲ ਪੇਡ ਹਰਾਏਪੁਰ (ਸਰਕਾਰੀ ਗਊਸ਼ਾਲਾ) ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਹਿੱਤ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਹਵਾਨ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਮਿਤੀ 02.09.2022 ਤੱਕ ਸ਼ਾਮ 5.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਫਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ (ਮੈਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਬਠਿੰਡਾ) ਵਿਖੇ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ/- ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਵਿ)-ਕਮ-ਮੋਬਰ ਸਕੱਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਸ਼ੂ ਭਲਾਈ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਬਠਿੰਡਾ।

DPR/Pb/16603

ਕਰਜ਼ਾ ਵਸੂਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਡੀਆਰਟੀ-1)

ਦੂਸਰੀ ਮੀਂਸਲ, ਐਸ.ਸੀ.ਓ. 33-34-35, ਸੈਕਟਰ-17-ਏ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਮੀਂਸਲ 'ਤੇ ਵੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਥਾਨ ਅਲਾਟਿਡ)

ਕੇਸ ਨੰ: OA/2002/2021

ਕਰਜ਼ਾ ਵਸੂਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ) ਨਿਯਮਾਂ 1993 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਸੰਮੇਨ।

Exh. No: 10098

ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ
ਬਨਾਮ
ਐਚਡੀਐਸਐਮੀ ਬੈਂਕ

ਬਨਾਮ : ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਪੁੱਤਰ ਸ. ਦਲਪੀ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ, ਪੀਐਸ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ।

ਸੰਮੇਨ

ਜਦੋਂਕਿ OA/2002/2021 ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮਿਤੀ 12.07.2022 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸਥਾਪਤੀ/ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜਦੋਂਕਿ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ (ਨੌਬੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਹਿਤ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ) ਰੁ. 6966741/- ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐਕਟ (ਓਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 19(4) ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਸੰਮੇਨ/ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ:

i) ਸੰਮੇਨਾਂ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਕਿ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਾਹਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ii) ਮੂਲ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਲੜੀ ਨੰ. 3ਏ ਅਧੀਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਅਸਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਜਾਂ ਅਸਾਸਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਣਾ।

iii) ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਦੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਮੂਲ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 3ਏ ਤੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਕਲੇਮ ਕੀਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਸਾਸਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਜਾਂ ਸਕਿਓਰਿਡ ਅਸਾਸਿਆਂ ਦੀ ਡਿਸਕਲੇਮਿੰਗ ਜਾਂ ਡੀਲਿੰਗ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।

iv) ਤੁਸੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਮੂਲ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਲੜੀ ਨੰ. 3ਏ ਅਧੀਨ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਡਿਸਕਲੇਮ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਅਸਾਸਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਜਾਂ/ਅਤੇ ਸਕਿਓਰਿਡ ਇੰਟਰਸਟ ਵਾਲੇ ਅਸਾਸਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਾਰਨ ਬਿਜ਼ਨਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਲੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ।

v) ਤੁਸੀਂ ਸਾਧਾਰਨ ਬਿਜ਼ਨਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕਿਓਰਿਡ ਅਸਾਸਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਸਾਸਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਕਰੀ ਕੰਮਤ ਲਈ ਖਾਤਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਸਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਇੰਟਰਸਟ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਮਾਲੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੈਨੇਂਟ ਕੀਤੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਓਗੇ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਸਹਿਤ ਲਿਖਤ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਾਈਲ ਰਕਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ 27.10.2022 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.30 ਵਜੇ ਇਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਨਿਰਣਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਰੇ ਮੋਡ:

ਅੱਜ ਮਿਤੀ 25.07.2022 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਇਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਮੋਹਰ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ।

ਮਾਈਨਜ਼ ਅਤੇ ਜਿਆਓਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਜਨਤਕ ਸੂਚਨਾਂ

ਇਸ ਇਸਤਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਮਾਈਨਜ਼ ਅਤੇ ਜਿਆਓਲੋਜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾਈ ਖੰਡਾਂ/ਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕਯਾਰਡਾਂ ਉੱਪਰ ਹੇਠ ਦਰਸਾਏ ਟੇਬਲ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਤਾ/ਆਰ.ਬੀ.ਐਮ. ਦਾ ਸਟਾਕ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਸਟਾਕ ਦੀ ਖ੍ਰੀਦ ਲਈ ਖੰਡਾਂ/ਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਹੋਲਪਲਾਈਨ ਨੰ: 18001802422 ਜਾਂ 9410980760 ਤੇ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਪਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਟੀਰੀਅਲ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰੋਟ 9 ਰੁਪਏ ਕਿਊਬਕ ਫੁੱਟ+ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਦਰ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

S. No	District	Name of Mine	Stock in Hand(MT)	Name of Junior Engineer	Mob No
1	Ropar	Bari Haveli	2670.68	Sh.Akshyat Bansal	8930464819
2	Jalandhar	Kadiana	6130.1	Sh.Surinder Parshad	9310884003
3	Jalandhar	Meowal and Mausahib	22115.62	Sh.Amarjit	6239118344
4	Jalandhar	TalwandiNauabad-Burj Hasan	107846.67	Sh.Hardeep Singh	9803911491
5	Jalandhar	Poari (Lassara Complex)	4506.76	Sh.Rakesh Kumar	8288900177
6	Jalandhar	Kadiana - New	22298.28	Sh.Surinder Parshad	9310884003
7	Jalandhar	Vehran	46363.76	Sh.Manpreet Singh	9855144738
8	Ludhiana	Rour Complex - 1 (Rour∓ Sasrali)	14329.44	Sh.Karminder Singh	7009916674
9	Ludhiana	JamalpurLaily Complex (Boont)	981.28	Sh.Parvesh Shukla	9780552776
10	Ludhiana	Madhepur complex-3 (Madhepur) (NEW)	14098.3	Sh.Ismitpal Singh	9988044011
11	Ludhiana	JamalpurLaily Complex - (Sujatwal)	15841.55	Sh.Ankit Kumar	8384842435
12	Ludhiana	Seed Farm 1 - Complex	32185.68	Sh.Sandeep Parshad	7888565957
13	Ludhiana	Rour Complex - 3 (Rour)	5386.97	Sh.Karminder Singh	7009916674
14	Ludhiana	Boont	2403.43	Sh.Parvesh Shukla	9780552776
15	Ludhiana	Hujra	53923.51	Sh.Ashish Kumar	7009553392
16	Ludhiana	Akkuwal	103119.56	Sh.Lovish Goyal	7589168877
17	SBS Nagar	RailBramad1	34528.8	Sh.Barinder Singh	9478832227
18	SBS Nagar	RailBramad2	159121.56	Sh.Ravneet Singh	8557033532
19	SBS Nagar	RailBramad3	60430.36	Sh.Davinder Kumar	9463855435
20	Gurdaspur	Mughlan	48521	Sh.Manmohan Sharma	8725868450
21	Gurdaspur	Chak Ram Sahai	68591.2	Sh. Navdeep Singh	8054143420
22	Gurdaspur	RajiBeli	174536.84	Sh. Vishal Attri	8054100676
23	Pathankot	Muthi	31269.46	Sh. Sandeep Singh	7009048396
24	Pathankot	Samrula	58304.6	Sh. Sandeep Singh	7009048396
25	Pathankot	Madhopur	195546.22	Sh.Sangamdeep Singh	8437756343
26	Pathankot	KhaKhara	370066.42	Sh. Sukhdeep Singh	7696847207
27	Pathankot	Bhadrali	419482.49	Sh.Gurwinder	8054035565
28	Jalandhar	Pipli	64271.86	Sh.Keshav	7888314041
29	Jalandhar	Kaimwala	10564.27	Sh.Manpreet Singh	9855144738

ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਮਾਈਨਜ਼ ਅਤੇ ਜਿਆਓਲੋਜੀ, ਪੰਜਾਬ।

‘ਸਰਕਾਰ ਜਗਾਓ, ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਬਚਾਓ’ ਤਹਿਤ ਸੂਬਾਈ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਫੋਰਮ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਾਅਦਾਖ਼ਿਲਾਫ਼ੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਛੇੜਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ

- ▶ ਡੀਸੀ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਾਈਵੇਅ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਰੋਸ ਮਾਰਚ
- ▶ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਲਾਇਆ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਉਪਰ ਰੋਲਣ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ
ਸੰਗਰੂਰ, 26 ਅਗਸਤ
ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਫੋਰਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ‘‘ਸਰਕਾਰ ਜਗਾਓ-ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਬਚਾਓ’’ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਹੇਠ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰੈਲੀ ਮਗਰੋਂ ਡੀਸੀ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ-ਲੁਧਿਆਣਾ ਹਾਈਵੇਅ ‘ਤੇ ਸਥਿਤ ਮੁੱਖ ਚੌਕ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਨੱਧ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਾਅਦਾਖ਼ਿਲਾਫ਼ੀ ਤੇ ਸਾਜ਼ਸ਼ੀ ਚੁੱਪ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕਸੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਤਿੱਖੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼

ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਫੋਰਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੱਢੇ ਗਏ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ।

ਜੁਆਇੰਟ ਫਰੰਟ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ, ਕਨਵੀਨਰ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ, ਅਵਿਨਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਐੱਨਕੇ ਕਲਸੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਗਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਰਾਜ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 6ਵੇਂ ਪੇਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ

ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1-1-2016 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 2.59 ਫੈਕਟਰ ਨਾਲ ਨਾ ਸੋਧ ਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ‘ਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 1-1-2016 ਤੋਂ 30-6-2021 ਤੱਕ ਬਣਦਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੋਧ ਏਰੀਅਰ

ਯੱਕਮੁਸ਼ਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕੈਸ਼ਲੈਸ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪੈਂਡਿੰਗ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਮਾਂਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਕੀ ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਤਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਤਿੱਖੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 26 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ‘ਚ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਗੇ।

ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਆਗੂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ, ਜਗਦੀਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਰਾਮ ਕੁੱਸਾ, ਕੁਲਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇਮ ਅਗਰਵਾਲ, ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਵ ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਤੀਸ਼ ਰਾਣਾ, ਆਰਐੱਲ ਪਾਂਧੀ, ਚੇਤ ਸਿੰਘ, ਘੱਘਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ, ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੌਰਥ, ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੂਬਾਈ ਕਨਵੀਨਰ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।
ਆਖੀਰ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੇਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਰੈਲੀ ‘ਚ ਪੁੱਜ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਫਰੰਟ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਣਗੇ।

ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਫਰੀ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਪਟਵਾਰ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਡੀਸੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ

ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਡੀਸੀ ਦਫ਼ਤਰ ਅੱਗੇ ਪਟਵਾਰੀ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਧਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।

- ▶ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ
ਸੰਗਰੂਰ, 26 ਅਗਸਤ
ਦਿ ਰੈਵਨਿਊ ਪਟਵਾਰ/ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਯੂਨੀਅਨ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਦੇ ‘ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਰ ਦੇ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।
ਰੋਸ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿ ਰੈਵਨਿਊ ਪਟਵਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਛੋਕਰਾਂ ਅਤੇ ਦਿ ਰੈਵਨਿਊ ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ

ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 4716 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 3660 ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਕਈ ਨਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਘਟਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 13 ਤੋਂ 23 ਤੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ 62 ਤੋਂ 96 ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਘਟਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜ਼ਿੰਨੀ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਆਨਲਾਈਨ ਅਤੇ ਆਵਲਾਈਨ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਇਸ਼ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਖਾਮਿਆਜ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਟਾ ਦਾਲ ਸਕੀਮ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ, ਆਯੂਜ਼ਮਾਨ

ਯੋਜਨਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਲੋੜ ਸੀ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੋਸ ਧਰਨੇ ‘ਚ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ।
ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਤਹਿਸੀਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਮਵਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿੜ੍ਹਬਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾਮ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੂਨਕ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਗਰੂਰ, ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਲਹਿਰਾਗਾਰਾ, ਸਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਟਾ ਦਾਲ ਸਕੀਮ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ, ਆਯੂਜ਼ਮਾਨ

ਲਾਵਾਰਸ ਪਸ਼ੂ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ

- ▶ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਡਿਵਾਈਡਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਇਆ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਮੱਠਰਾਂ
ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ, 26 ਅਗਸਤ
ਇੱਥੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ‘ਤੇ ਲਾਵਾਰਸ ਪਸ਼ੂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਡਿਵਾਈਡਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਕਾਰਨ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮੱਠਰਾਂ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਏਐੱਸਆਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ‘ਚ ਕਾਕੜਾ ਰੋਡ ‘ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਮੱਠਰਾਂ ਸਿੰਘ (42) ਪੱਤਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲੰਮੀ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਆਪਣੇ ਬੁਲੇਟ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ‘ਤੇ ਖੇਤ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਮਪੁਰਾ ਰੋਡ ਮੁੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਨੇੜੇ ਲਾਵਾਰਸ ਪਸ਼ੂ ਤੋਂ ਬਚਦੇ

ਉਹ ਅੱਜ ਨਾ ਕੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਸੱਤੁਲਨ ਗਵਾ ਬੈਠਾ ਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਮੇਤ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਡਿਵਾਈਡਰ ਨਾਲ ਜਾ ਟਕਰਾਇਆ। ਹਾਦਸੇ ‘ਚ ਮੱਠਰਾਂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਵੱਜੀਆਂ। ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਏਐੱਸਆਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੱਠਰਾਂ ਸਿੰਘ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ 174 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਾਬਾਲਗ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਕਾਬੂ

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਥੰਨੌਰੀ, 26 ਅਗਸਤ
ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਛੱਪੜ ‘ਤੇ ਖੱਤਖ਼ਾਨੇ ਦੇਖਣ ਗਈ 10 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਖਨੌਰੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਰਿਮਾਂਡ ‘ਤੇ ਹੈ। ਬਾਣਾ ਮੁਖੀ ਖਨੌਰੀ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੌਰਭ ਸਰਬਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 23 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ‘ਤੇ ਬੱਚੀ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਰਵਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਬਾਣਾ ਖਨੌਰੀ ‘ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਭੋਲਾ ਵਾਸੀ ਖਨੌਰੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਅੱਜ ਮੂਨਕ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ‘ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ‘ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ‘ਤੇ ਚਲਾਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ

- ▶ ਨੌਜਵਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ
ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਗਸਤ
ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕਲੋਨੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਆਪਸ ‘ਚ ਉਲਝ ਗਏ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ‘ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਤ ‘ਚ ਲੱਗ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਘਟਨਾ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ‘ਚ ਵਾਪਰੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਏਰੀਆ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕਲੋਨੀ ਵੀ ਇਸੇ ਖੇਤਰ ‘ਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।
ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ‘ਤੇ ਬਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਚਓ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲੀਸ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਅੱਪੜੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਸਿਟੀ 1 ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਐਸਪੀ ਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 589 ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ ਡੋਂਗੂ ਦਾ ਲਾਰਵਾ

ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ
ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਗਸਤ
‘ਫਰਾਈਡੇਅ-ਡਰਾਈਡੇਅ’ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਲੋਕਝਮੰਡੀ, ਪਿੱਪਲ ਵਾਲੀ ਗਲੀ, ਰਾਘੋ ਮਾਜਰਾ, ਅਮਨ ਨਗਰ, ਦੀਪ ਨਗਰ, ਰਤਨ ਨਗਰ ਤੇ ਏਕਤਾ ਵਿਹਾਰ ਆਦਿ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡੋਂਗੂ ਲਾਰਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ 589 ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੱਛਰਾਂ ਦਾ ਲਾਰਵਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਪੀਡੇਮਿਓਲੋਜਿਸਟ ਡਾ. ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚਾਰ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ ਲਾਰਵਾ ਨਸ਼ਟ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ 20 ਸਾਲ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਮੰਗ ਰਹੇ ਨੇ: ਅਜੀਤਪਾਲ ਕੌਹਲੀ

- ▶ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪੁਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਵਾਬ

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ
ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਗਸਤ
ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਤੋਂ ਆਪ ਵਿਧਾਇਕ ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੌਹਲੀ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪੁਨੀਤ ਕੌਰ ‘ਤੇ ਪਲਟਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕੈਪਟਨ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲੋਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਨੀਤ ਕੌਰ 20 ਸਾਲ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ, ਜਦਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 2 ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ 4 ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ‘ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇਜਿੰਦਰ ਮਹਿਤਾ ਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੋਖਚੰਦ ਸ਼ੇਰਮਾਜਰਾ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਪੁਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬ

ਦਿੱਤਾ। ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਬਿਆਨ ‘ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੌਹਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਇੰਨੀ ਤਾਕਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ, ਬੋਝਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇਣ, ਹਰ ਘਰ ਨੌਕਰੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਵਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਜਦਕਿ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਝੀਲ, ਵਾਟਰ ਕੈਨਾਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਡੇਅਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੂਰੇ ਰਹੇ।

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੱਚੀ
ਧੂਰੀ, 26 ਅਗਸਤ
ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਕੁੰਡੜਵਾਲ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਧੂਰੀ ਅੱਗੇ ਲਗਾਇਆ ਧਰਨਾ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਉਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਮੁੜ ਤੋਂ ਧੂਰੀ-ਸੰਗਰੂਰ ‘ਤੇ ਚੱਕਾ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ।
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਕੁੰਡੜਵਾਲ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (26) ਪੱਤਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਰਹਿਣ ਜੇਲ੍ਹ ‘ਚ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਹੱਤਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਗੂ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਬੀਕੇਯੂ

ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਧੂਰੀ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ।

ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਧੂਰੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਰਣੀਕ ਚੌਰੀ ‘ਚ ਲਾਪੀ 28 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ

ਮੁਲਜ਼ਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਲ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਚਾਰ ‘ਚ 2 ਮੁਲਜ਼ਮ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼

ਕਤਲ ਕੇਸ ‘ਚ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਰੋਸ
ਪਾਤਕਾਂ (ਗੁਰਮਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ): ਪਿੰਡ ਬਹਿਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨ ਰਾਝਾ ਰਾਮ ਦੇ ਹੋਏ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਲਮੀਕਿ ਮਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਾਰਸ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ‘ਤੇ ਰੋਸ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਜਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਬਹਿਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੀਂਦਰ ਵਿੱਚ ਅਖਿਲ ਵਾਲਮੀਕਿ ਮਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ, ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਬਾਣਾ ਸੁਤਰਾਦਾ ਦੇ ਇੰਦਰਜ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਇਆ ‘ਤੇ ਛਪੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਢਾਢੀ ਗੁਜਰਾਂ, ਰਾਜੂ ਭਾਰਲ, ਮੋਹਨ ਲੋਟ ਹਿਸਾਰ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੂਬਾ ਰਾਮ ਨਰੂਆ, ਪਵਨ ਅਰਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਡੀਐੱਸਪੀ ਧੂਰੀ ਯੋਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦ ਹੀ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਵੇਂ ਟੈਰੀਕਲ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਧੂਰੀ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਕੇਸ: ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੜਕਾਂ ‘ਤੇ ਉੱਤਰੇ ਲੋਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤੇ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ; ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
ਮਾਲੋਕੋਟਲਾ, 26 ਅਗਸਤ
ਜਮਾਤ-ਏ-ਇਸਲਾਮੀ ਹਿੰਦ, ਇਸਤਰੀ ਜਾਗਤੀ ਮੰਚ ਅਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਇਸਲਾਮਿਕ ਆਰਗਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨੇ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਜਨਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ‘ਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਸਰਹਿੰਦੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਐਸਡੀਐੱਮ ਮਾਲੋਕੋਟਲਾ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਭੱਠਿਆ ਜਾਵੇ।
ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹਰ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਐਸਡੀਐੱਮ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਦੇ ਹੋਏ।

ਵਿਤਰਕਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ‘ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜਮਾਤ-ਏ-ਇਸਲਾਮੀ ਹਿੰਦ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਬਦੁਸ਼ ਸ਼ਕੂਰ, ਮਾਲੋਕੋਟਲਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਆਗੂ ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਇਰਸ਼ਾਦ, ਜਮਾਤ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਗੁਫ਼ਤਾ ਯਾਵਾਜ਼, ਇਸਤਰੀ ਜਾਗਤੀ ਮੰਚ ਦੀ

ਆਗੂ ਅਮਨਦੀਪ ਦਿਓਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਤੇ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਮੱਥੇ ‘ਤੇ ਕਲੰਕ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁੰਗਣੀ ਸਜ਼ਾ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਘੋਲਾਂ ‘ਚ ਨਿੱਤਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਆਗੂਆਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਹੱਤਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਗੂ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਬੀਕੇਯੂ

(ਉਗਰਾਫ) ਦੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਦਨ, ਬੀਕੇਯੂ (ਭਕੋਵਾਂ) ਦੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਹਟੇ, ਜੁਆਇੰਟ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮ ਸੈਫੀ, ਫਰਿਆਲ ਰਹਿਮਾਨ, ਕਰਮਦੀਨ ਮਲਿਕ, ਮੁਹੰਮਦ ਨਜ਼ੀਰ, ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉੱਪਰੰਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਐੱਸਡੀਐੱਮ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ।

ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਗਰਦਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ

- ▶ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਜੀਆਈ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਹੋਰ

ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ
ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਗਸਤ
ਸ

ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ

ਜ਼ੋਨ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲਰਾਂ ਦੀ ਝੰਡੀ

ਮੁਨਕ: ਇੱਥੇ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਬੋਲਰਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਜ਼ੋਨ ਬੰਗਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਝੰਡੀ ਗੱਡੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਡੀਪਟੀ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੈਂਸਕਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਡਰ-19 ਵਿੱਚ ਕੁਝੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਅੰਡਰ-17 ਕੁਝੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਵਾਲੀਬਾਲ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰ-14 ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਅੰਡਰ-17 ਨੇ ਦੂਜਾ ਤੇ ਅੰਡਰ-19 ਨੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਕਬੱਡੀ ਅੰਡਰ-14 ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਕੁਸ਼ਤੀ ਅੰਡਰ-17 'ਚ ਸੋਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਸਕਾਲ ਪ੍ਰਹੇਂਦ ਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੀਚਾਂਦਾ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਵਧਾਇਆ।

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਲਏ ਤੇ ਨਗਦੀ ਸਣੇ ਕਾਬੂ

ਅਮਰਗੜ੍ਹ: ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ ਮਾਹੋਰਾਣਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਕਿਲੋ ਸੁਰਖਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਆਈਏ ਮਾਹੋਰਾਣਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਕਿਲੋ ਸੁਲਖਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਛੜ ਕੇ ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸੋਮਾ ਵਾਸੀ ਮੁਰਾਦਪੁਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ, ਪੁਰਾਸ਼ ਚੰਦ ਵਾਸੀ ਲਲਗੋਣੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਜੇਤੋਂ ਕੌਰ ਉਰਫ ਜੈਲੋ ਵਾਸੀ ਸੁਨਾਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਮਤੇ ਪਾਸ

ਅਮਰਗੜ੍ਹ: ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਵਿਧਾਇਕ ਪ੍ਰ. ਜਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੱਜਣਮਾਜਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਮੀਕੋ, ਮਾ. ਰਹ ਸਿੰਘ, ਰੁਚਿਕਾ ਕੌੜਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਿਸ਼ੂ ਸਿੰਗਲਾ, ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ, ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੱਤੀ, ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ (ਯਾਗ ਐਂਸੀ) ਤੇ ਇਲਾਕਾ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਇੰਜਨੀਅਰ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜਨੀਅਰ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਵਾਹਰ ਸਮਾਲਈ ਰੀਟੀਮੋਟ ਲਾਈ ਲਾਉਣ ਸਮੇਂਤ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਵਿਧਾਇਕ ਗੱਜਣਮਾਜਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕਾਰਾ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਗ੍ਰਾਮ ਵਜੋਂ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਮਿਉਨਟੀ ਹਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਈ-ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੈਨੂਅਲ ਤਰੀਕੇ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਧੂਰੀ: ਵਪਾਰ ਮੰਡਲ ਧੂਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਵਿਕਾਸ ਜੈਨ ਨੇ ਇਥੇ ਸਥਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਭੈਣ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਪ੍ਰ. ਉਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ ਈ-ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮੈਨੂਅਲ ਤਰੀਕੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈ-ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰੀ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੀਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ 'ਚ ਲੱਗ ਕੇ ਅਸਟਾਮ ਲੈਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਜੈਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁਖੰਬਤਾ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੱਕ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ।ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਕਾਲਜ 'ਚੋਂ ਸਾਮਾਨ ਚੋਰੀ

ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ: ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ-ਜਾਖਲ ਮੁੱਖ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਣਡਾ ਲਹਿਲ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਵਿਦਿਆ ਜੋਤੀ ਕਾਲਜ ਆਫ ਫਾਰਮੇਸੀ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਇਕ ਸੀਪੀਯੂ ਤੇ ਯੂਜੀਐਸ ਓ ਕਾਲਜ ਦਾ ਰਿਗਰਡ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿਟੀ ਬਾਏ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਗਰਗ ਪੁੱਤਰ ਮਹਨ ਲਾਲ ਵਾਰਡ ਪੰਜ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਜਾਂਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕਾਲਜ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਰਿਗਰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦਫਤਰ ਦੀ ਅਲਮਾਰੀ ਤੋੜ ਕੇ ਨਕਦੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਮਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਅਧਿਆਪਕ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨਾ

ਧੂਰੀ: ਪੰਜਾਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕਾਲਜ ਟੀਚਰਜ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰਤ ਕਾਲਜ ਬਰਤਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਜ 11 ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵੱਲੋਂ 1ਵਾਂ ਪੇਅ ਕਮੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯੂਜੀਨੀ ਨਾਲੋਂ ਡੀ-ਲਿੰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ 95.5 ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੀਸੀਸੀਟੀਯੂ ਦੇ ਲੋਕਲ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਸਾਬਕਾ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਏਰੀਆ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਡਕਾਲਾ-ਕਰਗਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸੜਕ ਦੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ

ਹਾਰਗੀਰਾਂ ਲਈ ਜਾਨ ਦਾ ਖੋਅ ਬਣੇ ਡੂੰਘੇ ਟੋਏ

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਗਸਤ

ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਡਕਾਲਾ ਤੋਂ ਕਰਗਲੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ 18 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀ ਸੜਕ ਦੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਸੜਕ 'ਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਪਣੇ ਖੰਡਿਆਂ ਕਾਰਨ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਰਗੀਰਾਂ ਦਾ ਲੰਘਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਸੜਕ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਹਦਾਸਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸੜਕ ਤੋਂ

ਖਸਤਾ ਹਾਲ ਸੜਕ ਤੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੋਈ ਕਾਰ।

ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਅੱਧੀ ਦਰਸ਼ਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਲੰਘਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੜਕ 'ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਗੂ ਮਾਸਟਰ ਗਗਨ ਰਾਣੂ, ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ

ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸੱਤਾ ਆਦਿ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਮੌਕੇ ਰਾਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਥੋਂ ਦੀ ਲੰਘਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ

ਜਲਦੀ ਬਣੇਗੀ ਸੜਕ: ਜੱਤਮਾਜਰਾ

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਤਮਾਜਰਾ ਦੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ. ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੜਕ ਜਲਦੀ ਹੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੋਈ ਦਿਨ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਸ ਸੜਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਸੀ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ। ਇਲਾਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਥਿਤ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਸੜਕ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ’ਚ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸੁਹਿਰਦ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ: ਰੱਖੜਾ

ਸੁਰਜੀਤ ਰੱਖੜਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ। -ਫੋਟੋ. ਡੰਗੂ

ਪਟਿਆਲਾ: ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਕੌਮਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਲੂਆਣਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਰੱਖੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸੁਹਿਰਦ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ, ਗਮਦੂਰ ਸਿੰਘ ਖੋੜਕੀ, ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਣ ਅਤੇ ਦਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਖੋਰਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

‘ਮੇਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਰਾ ਮਾਣ’ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ

ਪਟਿਆਲਾ: ਸ਼ਹਾਈ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ‘ਮੇਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਰਾ ਮਾਣ’ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਵਾਈ ਅਭਿਆਨ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਏਡੀਸੀ ਅਰਬਜ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ, ਨਗਰ ਕੌਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਖੋਰਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

ਪੰਜਾਬੀ ‘ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਯੂਸ਼ਿਕ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅੱਗੇਰੁੱਝ

ਪਟਿਆਲਾ: ਪੰਜਾਬੀ ‘ਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪਕਰਨ ਕੇਂਦਰ (ਯੂਸ਼ਿਕ ਵਿਭਾਗ) ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਵਿਭਾਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇਰੁੱਝ ਕਰ ਕੇ ਅਤਿ ਅਧੁਨਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਲਦ ਹੀ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. ਅਰਵਿੰਦ ਵੱਲੋਂ ਯੂਸ਼ਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਖੋਖਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਸ਼ਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਖੋਰਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਹਿਰੂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ

ਦੇਵੀਗੜ੍ਹ: ਇੰਡੀਅਨ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਹਿਰੂ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਗੁਰਮੇਜ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਛੁੱਲਾਂ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਘੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਹਿਰੂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਸੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਲਦੁੱ ਸਿੰਘ ਮਾਮਸਾ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਹਰਮੀਤ ਕਾਦੀਆਂ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦਸਤਰ ਰੈਡੀ ਨੇ , ਕਰਨਾਟਕਾ ਤੋਂ ਸ਼ਾਂਤਾ ਕੁਮਾਰ, ਮਾਹਾਂਸਟਰਾ ਤੋਂ ਰਾਘੂ ਨਾਥ ਪਾਟਿਲ, ਯੂਪੀ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਆਮਵਤਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨੀਲਾਤਾਰ ਰਾਜਪੂਤ ਨੇ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸ਼ੇਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ

ਪਟਿਆਲਾ: ਡਾਕਟਰਾਂ, ਡੈਂਟਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਸਟਾਫ਼, ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ, ਲੈਬ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ, ਕਲੈਰੀਕਲ, ਰਿਜ਼ਿਦੀਓਗੇਪੀ, ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਤੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮੀ, ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ‘ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸ ਗਰੀਵੀਐਸ ਰੀਡਰੇਸਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ’ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬ ਸ਼ੇਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ (ਐੱਮਡੀ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਿਮਲਾ ਕੌਸ਼ਲ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਇੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਜੁਮਾਇਤਿ ਸਕੱਤਰ ਬਣੇ।

ਖੋਰਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ						
Open Tender Notice No.19/2022-23						
ਸੀਨੀ, ਮੰਡਲ ਬਿਜਲੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਤਾਲਮੇਲ/ ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ, ਔਬਾਲਾ ਛਾਉਣੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਵਲੋਂ ਤੋਂ ਹੋਰਾਂ ਲਿਖਤ ਕੀਮੇਂ ਦੇ ਲਈ ਈ-ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਟੈਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਦੇ ਅੱਧੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 15:00 ਵਜੇ ਤਕ www.ireps.gov.in ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਾਂ ਨੂੰ 15:00 ਵਜੇ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦਹਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।						
ਕ. ਨੰ.	ਨਿਵਿਦਾ ਸੰਖਿਆ	ਕੰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਨਿਵਿਦਾ ਖੁਲ੍ਹ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅੰਦਾਜਨ ਲਾਗਤ	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਭਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ
ਨੰ.	ਸੰਖਿਆ	ਕੰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਨਿਵਿਦਾ ਖੁਲ੍ਹ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅੰਦਾਜਨ ਲਾਗਤ	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਭਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ
01	30-ਬਿਜਲੀ-17/2022-23 (ਓਪਨ ਟੈਂਡਰ)	ਔਬਾਲਾ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਹਾਨਪੁਰ ਸਥਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਦੁਸ਼ ਗੁਰਿ ਦੇ ਈ-ਪ੍ਰੋਟ ਅਤੇ ਸਟੇਰ ਦੇ ਸੋਧਿਤ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸੋਧਿਤ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਕੰਮ।	09.09.2022	Rs. 1542691.60	03 ਮਹੀਨੇ	Rs. 30900.00
1. ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਟੀਅਰੀਐਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਯੋਗਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਕੈਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸਮਾਪਤੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ 15.00 ਵਜੇ ਤਕ ਭਿਆਨਾ ਘਨ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗਤ ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ/ਪੈਮੈਂਟ ਗੇਟਵੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਭੁਗਤਾਨ ਸਰਵੀਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।						
2. ਟੈਂਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਤੇ ਨਿਵਿਦਾ ਸੁਰਨਾ ਦੀ ਬਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਵੈਬਸਾਈਟ www.ireps.gov.in.						
ਨੰ. 30-ਬਿਜਲੀ/ਟੈਂਡਰ/ਨੋਟਿਸ/11/2022-23 ਮਿਤੀ: 26.08.2022						
ਗੁਰਾਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ						

ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ						
Open Tender Notice No-11/2022-23						
ਸੀਨੀ, ਮੰਡਲ ਬਿਜਲੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਤਾਲਮੇਲ/ ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ, ਔਬਾਲਾ ਛਾਉਣੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਵਲੋਂ ਤੋਂ ਹੋਰਾਂ ਲਿਖਤ ਕੀਮੇਂ ਦੇ ਲਈ ਈ-ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਟੈਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਦੇ ਅੱਧੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 15:00 ਵਜੇ ਤਕ www.ireps.gov.in ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਾਂ ਨੂੰ 15:00 ਵਜੇ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦਹਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।						
ਕ. ਨੰ.	ਨਿਵਿਦਾ ਸੰਖਿਆ	ਕੰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਨਿਵਿਦਾ ਖੁਲ੍ਹ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅੰਦਾਜਨ ਲਾਗਤ	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਭਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ
ਨੰ.	ਸੰਖਿਆ	ਕੰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਨਿਵਿਦਾ ਖੁਲ੍ਹ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅੰਦਾਜਨ ਲਾਗਤ	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਭਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ
1	30-ਬਿਜਲੀ-18/2022-23 (ਓਪਨ ਟੈਂਡਰ)	ਔਬਾਲਾ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਹਾਨਪੁਰ ਸਥਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਦੁਸ਼ ਗੁਰਿ ਦੇ ਈ-ਪ੍ਰੋਟ ਅਤੇ ਸਟੇਰ ਦੇ ਸੋਧਿਤ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਕੰਮ।	09.09.2022	Rs. 1542691.60	02 ਮਹੀਨੇ	Rs. 30900.00
1. ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਟੀਅਰੀਐਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਯੋਗਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਕੈਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸਮਾਪਤੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ 15.00 ਵਜੇ ਤਕ ਭਿਆਨਾ ਘਨ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗਤ ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ/ਪੈਮੈਂਟ ਗੇਟਵੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਭੁਗਤਾਨ ਸਰਵੀਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।						
2. ਟੈਂਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਤੇ ਨਿਵਿਦਾ ਸੁਰਨਾ ਦੀ ਬਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਵੈਬਸਾਈਟ www.ireps.gov.in.						
ਨੰ. 30-ਬਿਜਲੀ/ਟੈਂਡਰ/ਨੋਟਿਸ/11/2022-23 ਮਿਤੀ: 26.08.2022						
ਗੁਰਾਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ						

ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ

ਈ-ਟੈਂਡਰ
ਖੁਲੀ ਟੈਂਡਰ ਨੰਬਰ 18-ਔਬਾਲਾ/2022-23 ਮਿਤੀ 26.08.2022

ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਸਮਨਵੇ/ਔਬਾਲਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਫ਼ਕ ਨੋਕੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰਾਂ ਲਿਖੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਖੁਲੀ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 15.00 ਵਜੇ ਤਕ ਖੁਲੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਢ ਖੋਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲ. ਨੰ:	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ (Rs.)	ਅਭਿਮੁ ਰਾਸ਼ੀ (Rs)	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਟੈਂਡਰ ਖੁਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ
1.	ਸਹਾਇਕ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ 5.336 ਕਿ.ਮੀ. ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ (ਲੁਧਿਆਣਾ-ਧੂਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮਲੇਕੋਕਟਲਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 44.707 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 45.619 ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 44.443 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 45.644, ਅਨਾਸ ਦੇ ਸਾਈਡਿੰਗ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 44.654 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 45.408 ਤੇ ਪਿਤਾਲਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 51.689 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 52.504) ਅਤੇ (ਰਾਜਪੁਰਾ-ਪਟਿਆਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਮੰ ਦੇਕਸ਼ੀਲਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 18.01 ਤੋਂ 18.929 ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 24.624 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 25.539) ਤੋਂ ਰੇਲ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਤੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਕੰਮ।	4683331	93700	06 ਮਹੀਨੇ	19.09.2022

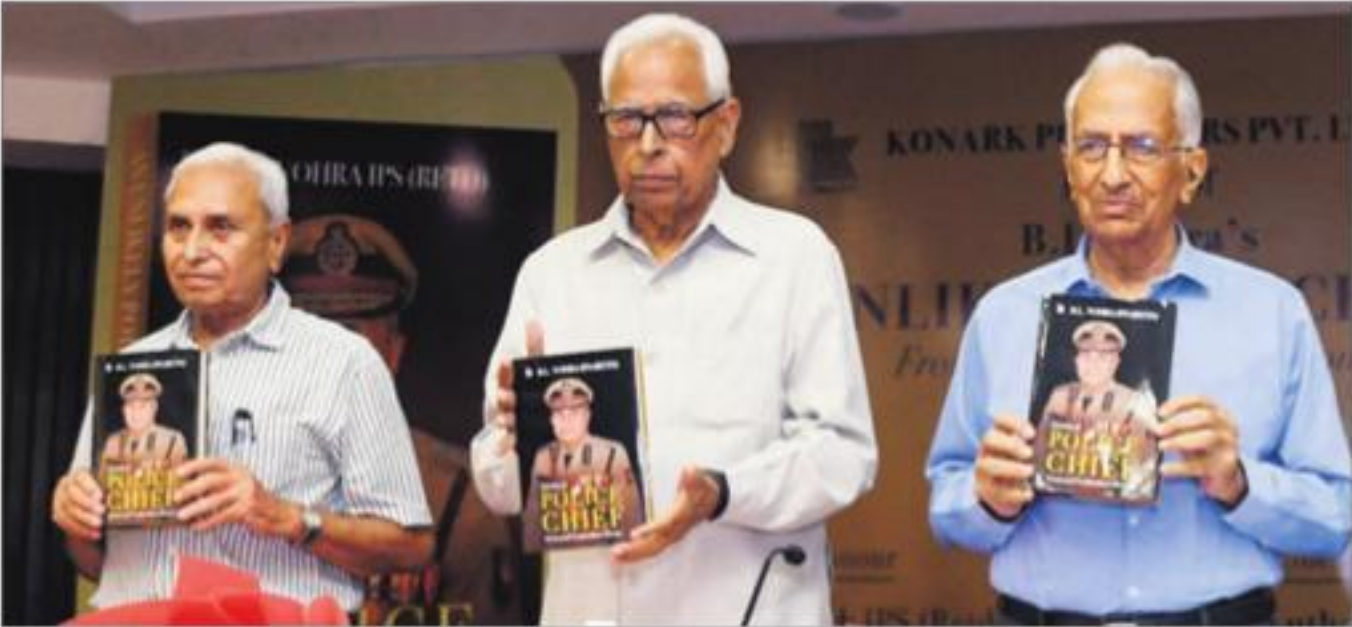
ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲੀ ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ 'ਚ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਹਿਮ: ਵੋਹਰਾ

ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਆਈਪੀਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੀਐਲ ਵੋਹਰਾ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ‘ਐਨ ਅਨਲਾਈਕਲੀ ਪੁਲੀਸ ਚੀਫ਼’ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਦ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਅਗਸਤ

ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਿਆਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਪਾਲ ਐੱਨ.ਐੱਨ. ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਉਤੇ ਜਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਵਿਗੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫ਼ਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਪਾਲ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਆਈਪੀਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੀ.ਐਲ. ਵੋਹਰਾ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ‘ਐਨ ਅਨਲਾਈਕਲੀ ਪੁਲੀਸ ਚੀਫ਼’ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵੱਜੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ‘ਪੁਲੀਸਿੰਗ’ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ

ਦੀ ਦ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਪਾਲ ਐੱਨ ਐੱਨ ਵੋਹਰਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ (ਸੱਜੇ) ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਆਈਪੀਐੱਸ ਬੀਐੱਲ ਵੋਹਰਾ (ਖੱਬੇ) ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਐਨ ਅਨਲਾਈਕਲੀ ਪੁਲੀਸ ਚੀਫ਼’ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। -ਫੋਟੋ: ਮੁਕੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ

ਪੁਲੀਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਮੱਚ ਉਤੇ ਮੌਜੂਦ ਡੀਜੀਪੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ

ਕਰਦਿਆਂ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਲੇਖਕ ਦੀ ਪੁਸ਼ੇਸ਼ਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਹਾਲਾਂਕਿ

ਉਨ੍ਹਾਂ (ਲੇਖਕ ਨੇ) ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲੰਮੇ ਕਰੀਅਰ ਦੌਰਾਨ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਬਾਰੇ

ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਪਾਲ ਐੱਨ.ਐਨ. ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਸਿਆਸੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਝੁੰਸਟਾਚਾਰ, ਗੈਰਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਨਾ ਪਰਿਚ ਦੀ ਘਾਟ ਜਿਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ, “ਡੀਜੀਪੀ, ਆਈਜੀਪੀ ਜਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਐੱਸਪੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਗਲ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰੋ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇਣੋ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿਸਟਮ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।”

ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੇ ਹਾਂ।’ ਸਾਬਕਾ ਡੀਜੀਪੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖਣ ਲਈ ਖ਼ੀਅਲ ਵੋਹਰਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

‘ਅਗਨੀਪਥ’ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨੇਪਾਲੀ ਗੋਰਖਿਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਰੱਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਕਾਨਪੁਰ, 26 ਅਗਸਤ
ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਅਗਨੀਪਥ ਯੋਜਨਾ ਸਰਕਾਰ ਤਹਿਤ ਨੇਪਾਲੀ ਗੋਰਖਿਆਂ ਦੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ‘ਅਗਨੀਵੀਰ’ ਭਰਤੀ ਰੋਲੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭਰਤੀ ਰੋਲੀ 25 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਨੇਪਾਲ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਇਸ ਭਰਤੀ ਲਈ ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣ ‘ਤੇ ਭਰਤੀ ਰੋਲੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਗਨੀਪਥ ਸਰਕੀਮ ਤਹਿਤ ਗੋਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੈਨਾ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ

ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਾਮਲ ਤਹਿਤ ਭਰਤੀ ‘ਚ ਬਹੁਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੀਰਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਰਿੰਦਮ ਬਾਗਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, ਅਸੀਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਵਿਚ ਗੋਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅਗਾਂਹ ਵੀ ਭਾਰਤ ਅਗਨੀਪਥ ਸਰਕੀਮ ਤਹਿਤ ਗੋਰਖਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਤੋਂ ਗੋਰਖਿਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਕੁਝ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਨਾ ਕਰਨ।

ਉੜੀ ‘ਚ ਘੁਸਪੈਠ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਉਪਕਰਨ ਵਰਤੇ: ਥਲ ਸੈਨਾ

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ, 26 ਅਗਸਤ

ਥਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਉੜੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਦੇ ਨਾਲ ਘੁਸਪੈਠ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਥਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਕਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੈਂਸਰ ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਤੰਨ ਦਰਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ।

ਇਥੇ ਉੱਤਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਥਲ ਸੈਨਾ ਦੀ 19 ਇਨਫੈਂਟਰੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਆਵੀਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਅਜੈ ਚਾਂਦਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਮਿਲਟਰੀ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਥਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰੋਤਾਂ ਸਣੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ।

ਪਹਿਲੇ ਸਰੋ ਤੋਂ

ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ

73 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਦਰਬਾਰੀਆਂ’ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ’ ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੰਮਕਾਰ ਚੱਲਣ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਛਾਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਗੁਆ ਲਈ ਹੈ। ਪੱਤਰ ‘ਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦਿਆਂ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਰਿਸ਼ੇਟ ਕੰਟਰੋਲ ਮਾਡਲ’ ਨੇ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਲੋਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਅਤੇ ਪੀਏ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋਨੀਆ ਨੂੰ ਲਿਜੇ ਪੱਤਰ ‘ਚ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਿਆਸਤ ‘ਚ ਦਾਖ਼ਲੇ ਮਗਰੋਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ 2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰਾਂਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖਿ-ਬੱਖਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਾਪਲੂਸ ਗ਼ੈਰਤਜਰਬੇਕਾਰ ਨਵੇਂ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਲਈ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਪੂਰਾ ਰਾਹ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦਕਿ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਸ ‘ਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈ ਗਈਆਂ। ‘ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ’ ਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਕ ਗ਼ੈਰ-ਗੰਭੀਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ‘ਤੇ ਬੋਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ ਸਕਾਇਆ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।” ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਜੋੜੇ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ‘ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਜੋੜੇ’ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਜੇਕਰ ਚੁਣਿਆ ਵੀ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਨਪੁਤਲੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ

ਏਆਈਸੀਸੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ‘ਤੇ ਅੱਜ ਮੋਰਾ ਜੰਮੂ ‘ਚ ਨਕਲੀ ਜਨਜਾਤ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ‘ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2014 ‘ਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਨਮੋਜ਼ੀ ਭਰੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਅੱਜ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ‘ਚ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਸੂਬਿਆਂ ‘ਚ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਨਾਲ ਸੱਤਾ ‘ਚ ਹੈ। ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਪੱਤਰ ‘ਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ 2019 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵਿਗੜੇ ਹਨ। ‘ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਨੂੰ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

ਵੱਲੋਂ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਹੁਲ ਕਾਹਲੀ ‘ਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ (ਸੋਨੀਆ) ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋ।’ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ‘ਤੇ ਵਰ੍ਹਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਤਾਂ ਨਾਮ ਦੀ ਮੁਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ‘ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਅਤੇ ਪੀਏ’ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਭਾ ‘ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਪਾਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅੱਲ੍ਹੜਪੁਣੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ‘ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਬਚਗਾਨਾ ਰਵੱਈਏ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਗਾਈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਕੋ ਵਤੀਰੇ ਨੇ 2014 ‘ਚ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਾਰ ‘ਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।’

-ਪੀਟੀਆਈ

ਜੀਐੱਨਏ ਦੇ ਡੀਐੱਨਏ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਗੰਗ ਚੜ੍ਹਿਆ: ਜੇਰਾਮ ਰੇਸ਼

ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਪੂਰਾ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ,“ਜੀਐੱਨਏ ਦੇ ਡੀਐੱਨਏ ‘ਤੇ ਮੋਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ।”ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਆਜ਼ਾਦ ਵੱਲੋਂ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ੇਟ ਕੰਟਰੋਲ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ‘ਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ‘ਚ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ‘ਪੌਮ’ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜੇਰਾਮ ਰੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਦ ‘ਚ ਮੋਦੀ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਧ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ਬਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ‘ਯੇ ਸੰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਹਿਯੋਗ ਹੈ।’ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਰਾਰ

ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਦਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਠਾਇਆ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਸਾਥੀ ‘ਤੇ ਵਰ੍ਹਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪਵਨ ਖੇੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਖੇੜਾ ਮੁਤਾਬਕ ਆਜ਼ਾਦ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਇਕ ਸਕਿੱਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੀ-23 ਧੜੇ ਦੇ ਆਗੂ ਸੰਦੀਪ ਚੀਕੋੜ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਦਮ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ‘ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

-ਪੀਟੀਆਈ

ਦਿੱਲੀ ‘ਚ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ। -ਫੋਟੋ: ਮਾਨਸ਼ ਰੰਜਨ ਭੂਟੀ
ਆਰ. ਐੱਸ. ਚਿੱਬੇ ਤੇ ਜੀ.ਐੱਮ.ਸ਼ਰੂਰੀ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਮੁਹੰਮਦ ਅਮੀਨ ਭੱਟੋ, ਸਾਬਕਾ ਐੱਮ.ਐਲ.ਸੀ ਨਰੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਸਲਮਾਨ ਨਿਜ਼ਾਮੀ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ‘ਚੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜੁਗਲ ਕਿਕਰੋ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਹਾਜੀ ਅਬਦੁਲ ਰਾਸ਼ਿਦ, ਚੌਧਰੀ ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਰਮ ਤੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਅਹਿਮਦ ਵਾਨੀ ਸਣੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਆਗੂ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਮੁਨੀਰ ਅਹਿਮਦ ਮੀਰ ਦੇ ਵੀ ਜਲਦੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਚਰਚੇ ਹਨ। ਚਿੱਬੇ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਅਲਤੀਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, “ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੱਸਰੀ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

-ਪੀਟੀਆਈ

ਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ

ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਪਰਿਹਾਰ ਸਣੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤਰੁਣ ਚੁੱਘ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹਨ, ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਹੋਣੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਵਿਚਲੇ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਮਨੋਜ ਸਿਨਹਾ ਵੀ ਅੱਜ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।

-ਪੀਟੀਆਈ

ਯੂਜੀਸੀ ਨੇ 21 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ‘ਫਰਜ਼ੀ’ ਐਲਾਨੀਆਂ

ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ‘ਫਰਜ਼ੀ’ ਐਲਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 21 ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ‘ਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਐਂਡ ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਹੋਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼, ਕਮਰਜ਼ੀਅਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਿਮਟਡ ਦਰਿਹਾਰਜੰ, ਯੂਨਾਈਟਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਵਰਸਿਟੀ, ਵੇਕੋਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਏਡੀਆਰ.ਸੰਟਰਿਕ ਜੂਡੀਸ਼ੀਅਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ, ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਾਰ ਸੈਲਫ-ਐਪਲਾਈਮੈਂਟ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਦਿਆਲਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਓੰਦੀ ਵਿੱਦਿਆਪੀਠ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਇਲੈਕਟਰੋ ਕੰਪਲੈਕਸ ਹੰਮਿਦਪੋਥੀ, ਨੇਤਾਜੀ ਸੁਬਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ), ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਗਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਰਲਡ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਕਰਨਾਟਕ), ਸੇਂਟ ਜੌਨਜ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਕੇਰਲਾ), ਰਾਜਾ ਅਰਬੋਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਨਾਗਪੁਰ), ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਜਨੀਊਇਟ ਆਫ ਅਲਟਰਨੇਟਿਵ ਮੈਡੀਸਨ ਅਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਅਲਟਰਨੇਟਿਵ ਮੈਡੀਸਨ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ (ਕੋਲਕਾਤਾ), ਨਵਭਾਰਤ ਸ਼ਿਕਸ਼ਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਨੌਥਵ ਉੜੀਸ਼ਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਉੜੀਸ਼ਾ),ਸ਼੍ਰੀ ਬੋਧੀ ਅਰੋਡਮੀ ਆਫ ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਪੁੱਛੋਚੇਰੀ) ਅਤੇ ਕਰਾਈਸਟ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

-ਪੀਟੀਆਈ

ਐਲਏਸੀ ਨੇੜਲੇ ਸੁੰਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਆਬਾਦ

ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ 2517 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 100 ਨਵੇਂ ਪਿੰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਰਧਾਖੰਡ ਦੇ 115 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਿਆਚਲ ਦੇ 80, ਜ਼ਿਕੰਮ ਦੇ 50 ਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ 120 ਪਿੰਡ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਢਾਂਚਾ ਉਸਾਰੀ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ, ਸੋਰ-ਸਪਾਟਾ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਸੜਕ ਸੰਪਰਕ, ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਡੀਟੀਐਚ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਚੈਨਲ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਹੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਉਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 500 ਸੁੰਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਤੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ।

ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕੇਸ: ਮਾਨਸਾ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ 36 ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖ਼ਲ

ਨਵੀਂਪੁਤ ਮੰਨੇ ਤੇ ਜਗਹੁਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਰੋਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਦੀਪ ਕੋਕੜਾ, ਨਿਆਨੋਬਾਜ਼ ਪਿਆਵਰਤ ਵੱਜੀ, ਅੰਕਿਤ ਸੇਰਸਾ ਤੇ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਉਰਫ਼ ਕੁਲਦੀਪ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਭਾਊ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਮੰਨਾ, ਸਾਜ਼ਨ ਮਿੱਟੂ, ਮਨਮੋਹਨ ਸੋਹਨਾ, ਸਚਿਨ ਡਿਵਾਨੀ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਗੌਰਵ ਭੂਰਾ ਨੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੌਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਬੈਠੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦਾ ਚਲਾਨਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਛੇਤੀ ਆਰੰਭੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਭੂਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 20 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਚਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ, ਲਿਪਿਨ ਨਹਿਰਾ, ਸਚਿਨ ਬਾਪਨ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 24 ਮੁਲਜ਼ਮਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅੱਜ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਅੱਠ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹਾਲੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ‘ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ।

ਅੰਬਾਲਾ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਬਲਾਣਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 6 ਜੀਆਂ ਦੀ ਭੇਤਭਰੀ ਮੌਤ

ਆਸ਼ੂ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ, ਗੀਨਾ ਅਤੇ ਜਸਮੀਤ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲ ਤਸਵੀਰਾਂ।

ਹਨ। ਪੀੜਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (34), ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ(65), ਮਾਤਾ ਮਹਿੰਦਰੇ, ਪਤਨੀ ਗੀਨਾ ਤੇ ਧੀਆਂ ਜਸਮੀਤ(7) ਅਤੇ ਅਸ਼ਮੀਤ (5) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜਵਾਈ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ‘ਤੇ ਸਾਈ ਰਾਡਾਂ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕਵੀ ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨਾਰਾਹ ਸ਼ਿਲਾਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਦੀ ਧੀ ਅਸ਼ਮੀਤ ਦਾ ਅੱਜ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਨੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਫੋਨ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਭਾਣਜੇ ਨੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਦਾ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਏ ਸਨ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਇਕ ਬੈਂਡ ‘ਤੇ ਪਏ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਬੈਂਡ ‘ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ: ਨਵੀਂ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੋਧ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ

ਭਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਅਨਾਜ ਲੇਬਰ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ‘ਪੰਜਾਬ ਅਨਾਜ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨੀਤੀ’ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨੀਤੀ ਹੁਣ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਮਿਲਿੰਗ ਲਈ ਕਸਟਮ ਮਿਲਿੰਗ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਅਨਾਜ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਟੈਰਿੰਗਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਲਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੇ ਕਲੱਸਟਰ ਦਾ ਆਕਾਰ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਟਰਵਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਕ ਕਲੱਸਟਰ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੇਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਘਟਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ 582 ਵੈਟਰਨਰੀ ਹਸ

ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਬਸਪਾ ਵੱਲੋਂ ਜਲੌਰ ਘਾਟਨਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਧਰਨਾ

ਐੱਸ.ਏ.ਐੱਸ. ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ): ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਉੱਤੇ ਵਧਦੇ ਔਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਝੰਡਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ।

-ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ’ਚ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਪਾਰਕ ਬਣੇ: ਤਿਵਾੜੀ

ਐੱਸ.ਏ.ਐੱਸ. ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ): ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੰਦੀ ਦੀ ਤਰਜ਼ ’ਤੇ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਮੀ ਭਾਞਾ ਰਸਪਤਾਲ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਆਏ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਵੀ ਇਹ ਮੰਗ ਰੱਖੋ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲ ਬਹੁਨੜ ਤੱਖਰੜ ਤੱਕ ਇਕ ਐਲੀਟੇਂਟਿਡ ਰੋਡ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

-ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਆਰੰਭ

ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ: ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਭੋਰਾ ਸਾਹਿਬ) ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਭੋਗ 28 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪੈਣ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਲਈ ਮੋਮਬੱਤੀ ਮਾਰਚ

ਨੂਰਪੁਰ ਬੇਦੀ: ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਰਹੂਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਮੋਮਬੱਤੀ ਮਾਰਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲ ਦੇ ਕਾਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੋਮਬੱਤੀ ਮਾਰਚ ਗੁੱਗਾ ਮਾੜੀ ਮੰਦਰ ਬੈਂਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਬੱਸ ਅੱਡਾ ਬੈਂਸ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮੂਹ ਮਾਰਗੀਟ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਕੇ ਵਾਪਸ ਬੈਂਸ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੌਕ ’ਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਸਵੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ, ਆਕਾਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਿਲਪੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ’ਚ ਲੰਪੀ ਸਕਿਨ ਕਾਰਨ 13 ਪਸ਼ੂ ਮਰੇ

ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ: ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਗੋਪਾਲ ਗੋਧਾਮ ਗਰੁਿਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਲੰਪੀ ਸਕਿਨ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ 11 ਗਊਆਂ ਤੇ ਦੋ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਗਰੁਿਸ਼ਾਲਾ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦਫਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਸ ਗਰੁਿਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ 680 ਗਊਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 175 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗਊਆਂ ਬਿਮਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗਰੁਿਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਊਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਇੱਥੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਗਊਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਹੈਤ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਢੋਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨਗੋਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨਾ

ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ: ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਗੋਆਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਟਵਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿੰਸੀਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ 1056 ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਮਾਲ ਵਿਵਾਗ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ’ਚ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਅਮਲੋਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਨਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸ਼ੁਰੂ

ਅਮਲੋਹ: ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਅਮਲੋਹ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਰਚਨਾ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਗਰਮ ਰੁੱਤ ਦਾ ਜ਼ੋਨਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਭਰਪੁਰਗੜ੍ਹ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂਕਿ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਾਬਕਾ ਲੈਕਚਰਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਕਬੱਡੀ ਅੰਡਰ-14 ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੈਰੀਆਂ ਸਕੂਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਗਾਰਡਨ ਵੈਲੀ ਸਕੂਲ ਨੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ‘ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਜੰਗ’ ਬਾਰੇ ਸੈਮੀਨਾਰ

ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਮੀਜਾ।

ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰ. ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਨ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਲੀਜ਼

ਪੀ.ਪੀ. ਵਰਮਾ

ਪੰਚਕੂਲਾ, 26 ਅਗਸਤ
ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੰਚਕੂਲਾ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਸੈਕਟਰ-14 ਦੇ ਅਕਾਦਮੀ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ‘ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਜੰਗ’ ਦੀ 125ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਾਹਿਤਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਜੀਵਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅੰਡੇਰਾ ਨੇ ਖਾਸ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਮੀਜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਪੰਥ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਮਹਿਤਾ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸਿਮਰ ਸਿੰਘ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਵੇੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਮੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕੀਤਾ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ

ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਰਥੀ ਸਾੜੀ

7 ਤੋਂ 10 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਧੂਰੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ’ਚ ਝੰਡਾ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ

ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, 26 ਅਗਸਤ

ਇੱਥੇ ਅੱਜ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਠੇਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਦੇ ’ਤੇ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਕਟ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜੌਲੀ ਅਤੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਚੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੂਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੀ ਅਰਥੀ ਫੂਕੀ ਸਾੜੀ ਗਈ ਅਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂ

ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅਰਥੀ ਫੂਕਦੇ ਹੋਏ ਕਾਮੇ। -ਫੋਟੋ: ਮਲਹੋਤਰਾ

ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜੌਲੀ ਅਤੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੂਰਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਠੇਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹੱਦ

ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤ

ਤੋਂ ਦਸ ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਧੂਰੀ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਝੰਡਾ ਮਾਰਚ ਕਰ ਕੇ ਕਰ ਕੇ 13 ਨੂੰ ਧੂਰੀ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ ’ਤੇ ਜਾਮ ਲਾਉਣ ਦਾ

ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ
ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ
ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਟੈਂਡਰ ਈ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਔਤਰਗਤ ਮਦਾਂ ਦੀ ਆਪੂਰਤੀ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫ ਤੋਂ ਉਪ ਮੁੱਖ ਸਾਮਗਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ, ਜ਼ਜਾਪਰੀ ਵਰਕਸਪਾ-135002 ਦੁਵਾਰਾ ਇਕੁਕ ਰਰਮਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾ ਲਿਖੇ ਮਦਾਂ ਦੇ ਲਈ ਈ-ਟੈਂਡਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :-

ਨ. ਨੰ: **ਟੈਂਡਰ ਨੰ:** **ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ** **ਕੁਲ ਮਾਤਰਾ** **ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ**
01 611225954 ਕੋਨਸਟੈਂਟ ਕੋਨਟੈਕਟ ਸਾਇਡ ਯੋਗਤਸ 540 ਨਗ 22 ਸਤੰਬਰ 2022

ਟੈਂਡਰ ਸ਼ਰਤਾਂ : 1. ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ IREPS ਵੇਬਸਾਈਟ ਯਾਨਿ **www.ireps.gov.in** ਉਤੇ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਮੈਨੂੰਅਲ ਟੈਂਡਰ ਸਦੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।
ਗੁਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ

ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ
ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ
ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਟੈਂਡਰ ਈ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਔਤਰਗਤ ਮਦਾਂ ਦੀ ਆਪੂਰਤੀ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫ ਤੋਂ ਉਪ ਮੁੱਖ ਸਾਮਗਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ, ਜ਼ਜਾਪਰੀ ਵਰਕਸਪਾ-135002 ਦੁਵਾਰਾ ਇਕੁਕ ਰਰਮਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾ ਲਿਖੇ ਮਦਾਂ ਦੇ ਲਈ ਈ-ਟੈਂਡਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :-

ਨ. ਨੰ: **ਟੈਂਡਰ ਨੰਬਰ** **ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ** **ਮਾਤਰਾ** **ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ**
01 612154848 ਹਾਰਕ ਕੰਡ/ਭਉਂਡਰੀ ਕੋਕ 120 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ 19 ਸਤੰਬਰ 2022

ਨੋਟ: 1. ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ IREPS ਵੇਬਸਾਈਟ ਯਾਨਿ **www.ireps.gov.in** ਉਤੇ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।
2. ਮੈਨੂੰਅਲ ਟੈਂਡਰ ਸਦੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।
ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਨੰਬਰ612154848 2180/22
ਗੁਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ

ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ						
Open Tender Notice No.19/2022-23						
ਸੀਨੀ. ਮੰਡਲ ਬਿਜਲੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਤਾਲਮੇਲ/ ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ, ਔਬਾਲਾ ਫ਼ਾਉਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਵਲੋਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਈ-ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਆਧਿਅਮ ਨਾਲ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਟੈਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਦੇ ਮਥੇ ਕੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 15:00 ਵਜੇ ਤਕ www.ireps.gov.in ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਾਂ ਨੂੰ 15:00 ਵਜੇ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਸੁਰੱਤ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।						
ਕ. ਨੰ.	ਨਿਵਿਦਾ ਸੰਖਿਆ	ਕੰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਨਿਵਿਦਾ ਖ਼ਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅੰਦਾਜਨ ਲਾਗਤ	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਭਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵੈਲੈਡਿਟੀ ਸਮਾਂ
1	30-ਬਿਜਲੀ-17/2022-23 (ਓਯਲ ਟੈਂਡਰ)	ਔਬਾਲਾ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਹਾਨਪੁਰ ਸਥਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ੁਮ ਗੁਹਿ ਦੇ ਈ-ਪ੍ਰੋਟ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਸ਼ੀਅਨ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਕੰਮ।	09.09.2022	Rs. 1542691.60	03 ਮਹੀਨੇ	Rs. 30900.00
1. ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੋਟੈਂਟੀਅਲੀਐਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਯੋਗਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜਾਂ ਦੀ ਸਕੈਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸਮਾਪਤੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ 15.00 ਵਜੇ ਤਕ ਭਿਆਨਾ ਘਨ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗਤ ਨੈਟ ਬੈਂਕਿੰਗ/ਜਾਂ ਪੇਮੈਂਟ ਗੇਟਵੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਆਧਿਅਮ ਨਾਲ ਅਨ-ਲਾਈਨ ਭੁਗਤਾਨ ਸਦੀਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।						
2. ਟੈਂਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਤੇ ਨਿਵਿਦਾ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਬਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਹੇਲਏ ਵੈਬਸਾਈਟ www.ireps.gov.in .						
ਗੁਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ						
2181/22						

ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ						
Open Tender Notice No-11/2022-23						
ਸੀਨੀ. ਮੰਡਲ ਬਿਜਲੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਤਾਲਮੇਲ/ ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ, ਔਬਾਲਾ ਫ਼ਾਉਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਵਲੋਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਈ-ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਆਧਿਅਮ ਨਾਲ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਟੈਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਦੇ ਮਥੇ ਕੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 15:00 ਵਜੇ ਤਕ www.ireps.gov.in ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਾਂ ਨੂੰ 15:00 ਵਜੇ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਸੁਰੱਤ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।						
ਨ. ਨੰ.	ਨਿਵਿਦਾ ਸੰਖਿਆ	ਕੰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਨਿਵਿਦਾ ਖ਼ਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅੰਦਾਜਨ ਲਾਗਤ	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਭਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵੈਲੈਡਿਟੀ ਸਮਾਂ
1	30-ਬਿਜਲੀ-18/2022-23 (ਓਯਲ ਟੈਂਡਰ)	ਔਬਾਲਾ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਹਾਨਪੁਰ ਸਥਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ੁਮ ਗੁਹਿ ਦੇ ਈ-ਪ੍ਰੋਟ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਸ਼ੀਅਨ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਕੰਮ।	09.09.2022	Rs. 1542691.60	02 ਮਹੀਨੇ	Rs. 30900.00
1. ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੋਟੈਂਟੀਅਲੀਐਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਯੋਗਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜਾਂ ਦੀ ਸਕੈਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸਮਾਪਤੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ 15.00 ਵਜੇ ਤਕ ਭਿਆਨਾ ਘਨ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗਤ ਨੈਟ ਬੈਂਕਿੰਗ/ਜਾਂ ਪੇਮੈਂਟ ਗੇਟਵੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਆਧਿਅਮ ਨਾਲ ਅਨ-ਲਾਈਨ ਭੁਗਤਾਨ ਸਦੀਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।						
2. ਟੈਂਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਤੇ ਨਿਵਿਦਾ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਬਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਹੇਲਏ ਵੈਬਸਾਈਟ www.ireps.gov.in .						
ਨੰ. 30-ਬਿਜਲੀ/ਟੈਂਡਰ/ਨੋਟਿਸ/11/2022-23 ਮਿਤੀ: 26.08.2022						
ਗੁਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ						
2189/2022						

ਉੱਤਰ ਹਲਕੇ						
ਈ-ਟੈਂਡਰ						
ਖੁਲੀ ਟੈਂਡਰ ਨੰਬਰ 18-ਔਬਾਲਾ/ਟੈਂਡਰ-23 ਮਿਤੀ 26.08.2022						
ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਸਮਨਵੇ/ਔਬਾਲਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕੁਕ ਨੇਕੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾ ਲਿਖੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਖੁਲੀ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 15.00 ਵਜੇ ਤਕ ਖੁਲੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਢ ਖੋਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।						
ਨ. ਨੰ.	ਨਿਵਿਦਾ ਸੰਖਿਆ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ (Rs.)	ਅਭਿਮੁ ਰਾਸ਼ੀ (Rs)	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਟੈਂਡਰ ਖੁਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ

ਲ. ਨੰ.	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਮ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਅੰਗੂਰ	ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਟੈਂਡਰ ਖੁਲਾ ਦੀ ਮਿਤੀ
		ਲਾਗਤ (Rs.)	ਰਾਸ਼ੀ (Rs)		
1.	ਸਹਾਇਕ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ 5.336 ਕਿ.ਮੀ. ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ (ਲੁਧਿਆਣਾ-ਪੂਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮਲੇਕੋਟਲਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 44.707 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 45.619 ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 44.443 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 45.644, ਅਨਾਜ ਦੇ ਸਾਈਡਿੰਗ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 44.654 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 45.408 ਤੇ ਹਿਮਤਾਲਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 1 ਕੇ ਕਿ.ਮੀ. 51.689 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 52.504) ਅਤੇ (ਰਾਜਪੁਰਾ-ਪਟਿਆਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਮੇਂ ਦੋਨਕਲਾਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 18.01 ਤੋਂ 18.929 ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਲਾਇਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 24.624 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 25.539) ਤੋਂ ਰੇਲ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਤੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਕੰਮ।	4683331	93700	06 ਮਹੀਨੇ	19.09.2022
2.	ਸਹਾਇਕ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਤੀਸਰੀ/ਔਬਾਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਕੰਮ/ਜਜਾਪਰੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ Carriage shop ਵਿਚ ਬਾਸ਼ਚ ਜਨ ਦੇ ਸੋਚਕਨ, CR ਟਾਪਰ ਲਾਇਨ ਉਤੇ RCC NP-2 ਪਾਥਿਓ ਵਿਛਾਵਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਵਰਜ ਤੇ ਜਜਾਪਰੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਔਦਰ ਸਨ ਸ਼ੇਡ ਅਤੇ ਭੰਡ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਕੰਮ।	9281273	185600	06 ਮਹੀਨੇ	19.09.2022
3.	ਬੋਸ ਡਿਪੋ ਕੁਰਾਲੀ ਅਤੇ ਔਬਾਲਾ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਸ਼ਰਿਤ TRT ਦਾ ਕੰਮ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਲਵਾਲੀ, ਉਤਰਾਲੀ, PRC/Wider PSC sleeper ਉਤੇ ਫਿਟਿੰਗਜ ਦਾ ਵੇਰ ਲਛਾਵਾ, ਫਿਟਿੰਗ ਦੀ ਉਤਰਾਈ, ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਨਲਜ ਨੂੰ ਕੁੰਨ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ BFR/FLAT Wagons ਉਤੇ ਨਵੇਂ ਨਿਰਮਿਤ ਪੈਨਲਜ ਦੀ ਲਵਾਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ TRT ਸਟਾਇਟ ਉਤੇ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਟ੍ਰੈਕ ਕੰਮ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਭੋਕਾਰ ਫਿਟਿੰਗ ਦੀ wagon/BFR ਵਿਚ ਲਵਾਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਔਬਾਲਾ-ਲੁਧਿਆਣਾ, ਔਬਾਲਾ-ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਅਤੇ ਮੋਰਚੀ-ਔਬਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰੇਲ ਪੱਥ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਤੋਂ ਸਬੰਧਿਤ TSR ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ TRT ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ post attention ਦਾ ਕੰਮ।	20518884	252600	12 ਮਹੀਨੇ	19.09.2022

ਸਤਿਚਰਵਾਰ

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ, 27 ਅਗਸਤ 2022

ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਭੁਪਿੰਦਰ ਦਾ ਜਨਮ 6 ਫਰਵਰੀ 1940 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਬੀਤਿਆ। ਪਿਤਾ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਵੱਸਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੱਠਵਰਤੀ ਗਾਇਕੀ, ਗ਼ਜ਼ਲ ਗਾਇਕੀ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਗਿਟਾਰਿਸਟ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪਛਾਣਾ ਮਿਲੀ ਉਸ ਤੋਂ ਸਭ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਹਨ।

1960ਵਿਆਂ ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਭੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸਤੀਸ਼ ਭਾਟੀਆ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ, ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਉੱਥੇ ਨਗਮਾਸਾਹਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ, ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਿਟਾਰ ਤੇ ਵਾਇਲਨ ਵਜਾਉਣੀ ਸਿੱਖੀ। 1968 ਵਿੱਚ ਮਾਰੂਫ਼ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਸੱਦ ਲਿਆ।

ਜਦੋਂ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਹਿਮਾਲਿਆ ਫਿਲਮਜ਼, ਬੰਬੇ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਆਪਣੀ ਹਿਦਾਇਤਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ‘ਹਕੀਕਤ’ (1964) ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਮੌਜੀਕਾਰ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਨੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਗੁਲੁਕਾਰ ਵਜੋਂ ਪੱਥ ਕਰਵਾਇਆ। ਨਗਮਾਨਿਗਾਰ ਕੈਫੀ ਆਜ਼ਮੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ‘ਹੋ ਕੇ ਮਜਬੂਰ ਮੁਝੇ ਉਸ ਨੇ

ਸਿਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯਾਦਾਂ ਤੇ ਯਾਦਗਾਰਾਂ

ਭੁਲਾਇਆ ਹੋਗਾ’ (ਭੁਪਿੰਦਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਰਫ਼ੀ, ਤਲਤ ਮਹਿਮੂਦ, ਮੰਨਾ ਡੇਅ) ਭੁਪਿੰਦਰ ਦਾ ਗਾਇਆ ਪਹਿਲਾ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਸਤਰਾਂ ਉਸ ‘ਤੇ ਹੀ ਫਿਲਮਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਗੀਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਿਦਾਇਤਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ‘ਆਖ਼ਰੀ ਖ਼ਤ’ (1966) ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਮੌਜੀਫਾਰ ਖ਼ਿਆਮ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਏਕਲ ਗੀਤ ਗਵਾਇਆ ‘ਰੁੱਤ ਹੋ ਜਵਾਂ ਜਵਾਂ ਰਾਤ ਮੇਹਰਬਾਂ ਛੋੜੋ ਕੋਈ ਦਾਸਤਾਨ’ ਜੋ ਅਦਾਕਾਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੁਲ ਪਿਕਚਰਜ਼, ਬੰਬੇ ਦੀ ਰੂਪ ਕੇ. ਸ਼ੇਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ‘ਅਕਲਮਿੰਦ’ (1966) ‘ਚ ਉਸ ਨੇ ਓ. ਪੀ. ਨਈਅਰ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਕੰਵਾਲੀ ਗੀਤ ‘ਓ ਬੇਖ਼ਬਰ ਤੁਝਕੇ ਕਯਾ ਪਤਾ’ (ਨਾਲ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ, ਜੀ. ਐੱਮ. ਦੁੱਰਾਨੀ) ਗਾਇਆ ਜੋ ਆਈ. ਐੱਸ. ਜੌਹਰ, ਵੀ. ਗੋਪਾਲ ਤੇ ਸਾਬੀਆ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰ

ਪਿਕਚਰਜ਼, ਬੰਬੇ ਦੀ ਅਸਪੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ‘ਬਾਦਲ’ (1966) ‘ਚ ਭੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਮੌਜੀਕਾਰਾ ਉਸ਼ਾ ਖੰਨਾ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਅਸਦ ਭੋਪਾਲੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਦੋਗਣਾ ‘ਆਪਕੋ ਜੋ ਦੇਖੇਗਾ ਪਿਆਰ ਹੀ ਸੇ ਦੇਖੇਗਾ’ (ਨਾਲ ਆਸ਼ਾ) ਗਾਇਆ ਜੋ ਜੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਨਿਤ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੈਲਨ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਲਮ ‘ਦੁਲਹਨ ਏਕ ਰਾਤ ਕੀ’ (1966) ‘ਚ ਉਸ ਨੇ ਨੀਰਜ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ‘ਤੇ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਦਾ ਸੰਗੀਤਬੱਧ ਗੀਤ ‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੁਲਹਨ ਹੈ ਏਕ ਰਾਤ ਕੀ’ ਗਾਇਆ ਜੋ ਧਰਮਿੰਦਰ ਤੇ ਨੂਤਨ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਟਾਈਟਲ ਗੀਤ ਸੀ। ਫਿਲਮ ‘ਬਾਦਲ’ (1966) ‘ਚ ਉਸ਼ਾ ਖੰਨਾ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਜਾਵੇਦ ਅਨਵਰ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਦੋਗਾਣਾ ‘ਆਪਕੋ ਜੋ ਦੇਖੇਗਾ ਪਿਆਰ ਸੇ ਦੇਖੇਗਾ’ (ਭੁਪਿੰਦਰ, ਆਸ਼ਾ ਭੋਂਸਲੇ) ਜੋ ਅਦਾਕਾਰ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਹੈਲਨ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਖੂਨ ਕਾ ਖੂਨ’ (ਇੱਕ ਗੀਤ) ਤੇ ‘ਜਿੱਥੇ ਫਾਈਡਸ ਏ ਸਨ’ (1966/ਇੱਕ ਗੀਤ), ‘ਦੋ ਦੁਸ਼ਮਨ’ (ਇੱਕ ਗੀਤ) ਤੇ ‘ਰਾਤ ਔਰ ਦਿਨ’ (1967/ਇੱਕ ਗੀਤ), ‘ਅਭਿਲਾਸ਼’ (ਇੱਕ ਗੀਤ) ਤੇ ‘ਫ਼ਰੋਬ’ (1968/ਇੱਕ ਗੀਤ), ‘ਜੀਨੋ ਕੀ ਰਾਹ’ (1969/ਇੱਕ ਗੀਤ) ਲਈ ਗਾਇਆ।

ਫਿਲਮ ‘ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਜਾਰੀ’ (1970) ‘ਚ ਸਚਿਨ ਦੇਵ ਬਰਮਨ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਇੱਕ ਗੀਤ ‘ਗ਼ਮ ਪੈ ਪੂਲ ਡਾਲੋ...ਯਾਰੋ ਨਿਲਾਮ ਕਰੋ ਸੁਸਤੀ’ (ਨਾਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁਮਾਰ) ਜੋ ਅਨੂਪ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਦੇਵ ਆਨੰਦ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਵੀ. ਕੇ. ਸ਼ੋਬਤੀ ਨੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਤਿਰੂਪਤੀ ਪਿਕਚਰਜ਼, ਬੰਬੇ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ‘ਪਰਿਚਯ’ (1972) ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਆਰ. ਡੀ. ਬਰਮਨ ਨੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਦੋ ਗੀਤ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੋਲੋਂ ਗਵਾਏ ‘ਮਿੱਤਵਾ ਬੋਲੇ ਮੀਠੇ ਬੈਨ’ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਤਾ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਗਾਏ ਦੋਗਾਣੇ ‘ਬੀਤੀ ਨਾ ਬਿਤਾਈ ਰੈਣਾ ਬਿਰਹਾ ਕੀ ਜਾਈ ਰੈਣਾ’ ਜੋ ਜਯਾ ਭਾਦੁੜੀ ਤੇ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੀਤ ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਖ਼ਤਾ ਪਛਾਣਾ ਮਿਲੀ। ਸੁਨੰਦਿਨੀ ਪਿਕਚਰਜ਼, ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ‘ਮੌਸਮ’ (1975) ‘ਚ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ‘ਦਿਲ ਢੂੰਝਤਾ ਹੈ ਫਿਰ ਵਗੀ ਫ਼ੁਰਸਤ ਕੇ ਰਾਤ ਦਿਨ’ ਗੀਤ ਭੁਪਿੰਦਰ (ਨਾਲ ਲਤਾ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ) ਦਾ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਗੀਤ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਸ਼ਰਮੀਲਾ ਟੈਗੋਰ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਏ ਇਸ ਗੀਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਪਨਾਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਮਿਲੀ। ਕਲਾਂਈਬ ਫਿਲਮਜ਼, ਬੰਬੇ ਦੀ ਭੀਮਸੈਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ‘ਘਰੋਂਦਾ’ (1977) ‘ਚ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਜੈਦੇਵ ਨੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਦੋ ਗੀਤ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੋਲੋਂ ਗਵਾਏ। ਪਹਿਲਾ ਟੂਨਾ ਲੈਲਾ ਨਾਲ ‘ਦੋ ਦੀਵਾਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਂ’ ਤੇ ਦੂਜਾ ਏਕਲ ਗੀਤ ‘ਏਕ ਅਕੇਲਾ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਂ, ਰਾਤ ਔਰ ਦੁਪਹਿਰ ਮੇਂ ਜੋ ਅਮੋਲ ਲਾਲਕਰ ਤੇ ਜ਼ਰੀਨਾ ਵਾਹਬ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਏ ਬੇਹੱਦ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤ ਸਨ। ਫਿਲਮ ‘ਬਾਜ਼ਾਰ’ (1982) ‘ਚ ਖ਼ਿਆਮ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਬਸ਼ਰ ਨਵਾਜ਼ ਦੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਦੀ ਗਾਈ ਗ਼ਜ਼ਲ ‘ਕਰੋਗੇ ਯਾਦ ਤੇ ਹਰ ਬਾਤ ਯਾਦ ਆਏਗੀ’ ਬੜੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਰੋਮੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਰੋਮੇਸ਼

ਕਿਸੀ ਨਜ਼ਰ ਕੋ ਤੇਰਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ...

ਫਿਲਮਜ਼, ਬੰਬੇ ਦੀ ਮੁਕੁਲ ਆਨੰਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ‘ਏਤਬਾਰ’ (1985) ‘ਚ ਡੱਪੀ ਲਹਿਰੀ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਹਸਨ ਕਮਲ ਦੀ ਲਿਖੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ‘ਕਿਸੀ ਨਜ਼ਰ ਕੋ ਤੇਰਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਆਜ਼ ਭੀ ਹੈ’ (ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਸ਼ਾ ਭੋਂਸਲੇ) ਹੱਦ ਦਰਜਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਫਿਲਮ ‘ਚ ਸੁਰੇਸ਼ ਉਬਰਾਏ ਤੇ ਡਿੱਪਲ ਕਪਾਡੀਆ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਈ ਗਈ। ਬਾਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਏ ਦਿਲਕਸ਼ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਤੇ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਫ਼ਹਿਰਿਸਤ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਹੈ।

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਖਰੀ ਨਗਮਾ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ‘ਮਾਧੋਲਾਲ ਕੀਪ ਵਾਕਿੰਗ’ (2009) ਲਈ ਗਾਇਆ। ਨਾਯਾਬ ਤੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਅਸਲਮ ਸਾਹਨੀ ਦੇ ਲਿਖੇ ਇਸ ਦਿਲਕਸ਼ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਹਨ ‘ਨੈਨਾ ਲਾਗੇ ਲਾਗੇ ਰੇ ਤੋਸੇ ਨੈਨਾ ਲਾਗੇ ਰੇ’ ਜੋ ਅਦਾਕਾਰ ਸੁਬਰਤ ਦੱਤਾ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ਸੂਰਤ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗੁਲੁਕਾਰੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਮਾਰੂਫ਼ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਬਹਿਲ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਰੰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਹੇਠ ਸੁਭਾਸ਼ ਰਾਖੜੀ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤਕਾਰੀ ‘ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਸ਼ੇਰ ਪੁੱਤਰ’ (1977) ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਹੰਸਰਾਜ ਬਹਿਲ ਨੇ ਰਜੇਸ਼

ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਰੁਮਾਨੀ ਗੀਤ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੋਲੋਂ ਗਵਾਇਆ ‘ਵੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਣ, ਜੀ ਨਈਓ ਕਰਦਾ ਜਾਣ ਤੇ’ (ਨਾਲ ਮੀਨੂੰ ਪੁੰਨੋਤਮ) ਪਦਮਾ ਖੰਨਾ ਤੇ ਧੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਬੜਾ ਹਿੱਟ ਹੋਇਆ। ਟੀ. ਐੱਸ. ਬਵੇਜਾ ਦੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਉਪਕਾਰ ਇੰਟਰਟੇਨਮੈਂਟਸ ਲਿਮਟਿਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ‘ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ’ (1977) ‘ਚ ਸਰਦੂਲ ਕਵਾਤੜਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਚ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੋਲੋਂ ਵਾਗਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹੀਰ ਗਵਾਈ ‘ਕੋਈ ਹੀਰ ਦੀ ਕਰੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਸ਼ਾਇਰ’ ਜੋ ਖ਼ੂਬ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡਾ. ਮਨੋਹਰ ਕੌਰ ਅਰਪਨ ਦੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਟਕ ਅਕੈਡਮੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ‘ਮੁਗ਼ਲਾਨੀ ਬੇਗਮ’ (1979) ‘ਚ ਐੱਸ. ਮੋਹਿੰਦਰ ਨੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੋਲੋਂ ਇੱਕੋ ਗੀਤ ਗਵਾਇਆ। ‘ਮੈਂ ਭਟਕਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ’ ਜੋ ਵਿਨੋਦ ਸੂਦ ‘ਤੇ ਫ਼ਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਵਾਤੜਾ ਦੇ ਜ਼ਾਤੀ ਬੈਨਰ ਦੀ ਚਮਨ ਨੀਲੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ‘ਦੋ ਪੋਸਤੀ’ (1981) ‘ਚ ਸਰਦੂਲ ਕਵਾਤੜਾ ਨੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫ਼ੀ ਕੋਲੋਂ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਗੀਤ ਗਵਾਇਆ ‘ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਛੱਲੋ ਦੋ ਪੋਸਤੀ’ ਜੋ ਰਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਤੇ ਆਈ. ਐੱਸ. ਜੌਹਰ ‘ਤੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਨੋਦ

ਕਰਨੇਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ

ਰੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਔਖ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੋਖ ਵੱਲ ਨੂੰ ਦੌੜਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਝੱਲ ਕੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬੜਾ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣਾ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਾਣ ਉੱਤੇ ਲਾਇਆਂ ਹੀ ਹਿਯਆਰ ਦੀ ਧਾਰ ਸੋਹਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਕੀਹਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਦੀਆਂ। ਕਿੱਲਤਾਂ ਤੇ ਤੰਗੀਆਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਾਹ ਮੁੱਢੋਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਤਾਅ ਦਿੱਤੀ ਧਾਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸੇ ਢਾਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

ਯਾਤਰਾ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ

ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣੇ ਲੱਗਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਘਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਧਰਿਆ ਇੱਕ ਨਿੱਕਾ ਬੀਜ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਾ ਕੇ ਜੰਮਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਠ, ਸ਼ਿਦਕ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੈ। ਬਸ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ ਤੇ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ। ਇਸੇ ਲਗਨ ਤੇ ਧੁਨ ਸਦਕਾਂ ਬੰਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਤੁਰਨ ਲਈ ਪੂਹ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੂਚੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਕਿ ਉਹ ਆਡੇ ਦੀ ਬੰਦ ਕੋਠੜੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ। ਚੂਚਾ ਕਹਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਕਾਇਆ ਪੂਰੀ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਔਖ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਵੀ ਲੰਮੀ ਦੇਰ ਸੋਤੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੇਰਾ ਅੰਗ ਅੱਗ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ। ਤਦ ਫੁਰਨਾ ਫੁਰਿਆ ਕਿ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਰਾਹ ਅੰਦਰੋਂ

ਆਪੋ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੁਗਤ ਸੁੱਝੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਚੁੰਜ ਨਾਲ ਠੁਕ-ਠੁਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂ। ਬਸ ਫਿਰ, ਲੱਗਿਆ ਰਿਹਾ। ਆਖਰ ਨੂੰ ਆਡੇ ਦਾ ਫੋਲਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੜਕ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੁਫਾੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਾਹ! ਬਾਹਰ ਦਾ ਚਾਨਣ ਕਿਹਾ ਅਨੋਖਾ ਸੀ। ਹਾਂ ਜੀ, ਬਹੁਤੇ ਰਾਹ ਅੰਦਰੋਂ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮੇਂ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਕਾਹਲ ਤੇ ਤਤਕਾਲ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਚਾਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਦੀ।

ਉਂਜ, ਚੂਚੇ ਦੀ ਕੀ, ਹਰੇਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਦੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਆਪਣੀ, ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤੇ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਪਾਰ ਲੰਘਦੇ ਯਾਤਰੂਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ। ਯਾਤਰਾ ਅਕਸਰ ਨੂੰਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰਰੀਆਂ ਦੇ ਝੱਖੜੇ-ਝਾਂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਝੱਲਦੀ ਚਾਨਣ ਵੱਲ ਨਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯਾਤਰੂ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸੋਚਦੇ, ‘ਮੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ’, ਉਂਜ ਜਿਹੜੇ ਰਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਤੁਰੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ

ਹੈ, ਮੌਸਮਾਂ ਤੇ ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਵੀ, ਖੁੱਖਾਂ-ਪਿਆਸਾਂ, ਥਕੇਵਿਆਂ ਤੇ ਉਨੀਂਦਰਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਮਰਜ਼ੀ।

ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ, ਔਲਾਦ ਦੀ ਆਪਣੀ , ਹਰੇਕ ਦੀ ਅਲੱਗ, ਅਲੱਗ। ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ। ਖ਼ੈਰ! ਯਾਤਰਾ ਮੇਲ ਖਾਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਖਾਵੇ, ਜਾਂ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾਵੇ, ਆਸ਼ਾ-ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਇਸੇ ਤੋਂ ਉਪਜਣਾ। ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੋ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ‘ਨਿਸ਼ਚੇ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚੇ’ ਦੀ ਬੁਝਾਰਤ ‘ਕਾਲ’ ਦੇ ਪੁਸ਼ੱਗ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਕੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਾਂਹ ਕੀ, ਜਗਿਆਸਾ ਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਧੱਕ ਬਹੁਤ, ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕੰਨੀਂ ਹੱਥ ਆਈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਲਿਸ਼ਕੋਰ ਵੀ ਪਰਤੀਤ ਕੀਤੀ।

‘ਮੈਨੂੰ ਪਤੈਂ’, ‘ਮੈਂ ਜਾਣਨਾਂ’, ‘ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜਾਣਨਾਂ’, ਬੜੇ ਭਰਮ ਪਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਰਮ ਟੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਖੁੱਟਦੇ ਵੀ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇਵੇਂ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹੈ। ਥਾਹ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿਚੌੜ...। ਜੀਵਨ

ਯਾਤਰਾ ਤਦੇ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਤੇ ਅਨੋਖੀ, ਕੱਲ੍ਹ ਕੀ ਹੋਉਂਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ। ਇਸ ਪੁਸ਼ੱਗ ਵਿੱਚ ਦੋ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਆਉਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਹਾਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਪਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸੱਤਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਝੱਲਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ। ਜੁਗੋ-ਜੁਗ ਸਬਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿਣੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਯਾਤਰਾਵਾਂ। ਹੋਰ

ਅਨੇਕਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ।

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨੇਰਿਆਂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਈਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਹ ਹਨੇਰਾ ਜਿਹੜਾ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੋਅ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੇ ਦੂਜਾ ਜਿਹੜਾ ਦੀਵੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਗਿਆਨ ਤੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣਾ ਤੇ ਬਲਦਾ ਰੱਖਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਦੀਵੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੁਝਣ-ਬੁਝਣ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੁਝ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤੇਲ-ਬੱਤੀ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ, ਪਰ ਉਮਰ ਭਰ ਉੱਦਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦੇ। ਦੀਵੇ ਮੁੜ ਜਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਚਾਨਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਹੈ।

ਜੀਓਰਡਨ ਰਾਣੇ ਉੱਤੇ ਫ਼ਿਲਮਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ 1983 ਵਿੱਚ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਗੁਲੁਕਾਰਾ ਮਿਤਾਲੀ ਮੁਖਰਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਿਤਾਲੀ ਸਿੰਘ ਕਹਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਜੋੜੀ ਨੇ ਮੌਸੀਕੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉਮਦਾ ਗਾਇਕੀ ਜ਼ਰੀਏ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਈ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ੋਅ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ੋਹਰਤ ਪੱਟੀ। ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ, ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ, ਭੋਟਾਂ-ਭਜਨਾਂ ਦੇ ਕਈ ਗ਼ੈਰ-ਫਿਲਮੀ ਗ੍ਰਾਮੋਫੋਨ ਰਿਕਾਰਡ (ਐੱਲ. ਪੀ./ਈ. ਪੀ./ਐੱਚ. ਐੱਮ.ਵੀ) ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਆਡੀਓ ਕੈਸੇਟਾਂ ਤੇ ਆਡੀਓ ਸੀਡੀਜ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤਮੱਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਸੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਮਟਕੇ ਤੇ ਮਟਕਾ’ (1990/ਨਾਲ ਮਿਤਾਲੀ ਸਿੰਘ), ‘ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ‘ਲੁਣਾ’ (2005), ‘ਸੁਰੀਲਾ ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ’ (2005) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੀ ਕੈਸੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਐਵਰਗ੍ਰੀਨ ਲਵ ਸੋਗਸ’ (1983), ‘ਹਿੰਟਸ ਆਫ਼ ਭੁਪਿੰਦਰ’ (1988), ‘ਸ਼ਰਮਾਤੇ ਸ਼ਰਮਾਤੇ’ (1992/ਨਾਲ ਮਿਤਾਲੀ ਸਿੰਘ), ‘ਸਾਕੀ’ (1994), ‘ਗੁਲਮੋਹਰ’ (1994/ਨਾਲ ਮਿਤਾਲੀ ਸਿੰਘ), ‘ਤੂ ਸਾਥ ਚੱਲੋ’ (1999/ਨਾਲ ਮਿਤਾਲੀ ਸਿੰਘ), ‘ਏਕ ਆਰਕੁਡ’ (2004/ਨਾਲ ਮਿਤਾਲੀ ਸਿੰਘ) ਆਦਿ। ਇਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਐਲਬਮਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਤਾਮੀਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜ਼ੀਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗੁਲੁਕਾਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 18 ਜੁਲਾਈ 2022 ਨੂੰ 82 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ‘ਚ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ: 97805-09545

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਤਨੀ ਮਿਤਾਲੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ

ਵੰਡ ਦੇ ਦੁੱਖੜੇ

ਸਾਂਵਲ ਧਾਮੀ

ਸੰਤਾਲੀ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਗੁੱਡਿਆਂ ਨੇ ਟੋਲੇ ਬਣਾ ਲਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਤੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ। ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵੱਲ ਦੌੜਨ ਲੱਗੇ। ਜਿਹੜਾ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਪਾ ਲੈਂਦਾ, ਉਹ ਬਚ ਜਾਂਦਾ। ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਹੱਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਦਮ ਵੀ ਅਗਾਂਹ ਨਾ ਜਾਂਦੇ। ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦੀ ਹੱਦ ‘ਚ ਆਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੋਗਣੇ ਤੇ ਜਰਖੜੀ ਜਿਹੇ ਪੁਲਾਂ ਤੋਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਤਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਹੋਈ।

ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤਾਲੀ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀਆਂ ਦਰਦ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਦਾ ਮੈਂ ਦੌਲਤਪੁਰ ਪਿੰਡ

‘ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦੀ ਹੱਦ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਹੈ।

ਉੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਬਾ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਮਿਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਪਿੰਡੋਂ ਦੂਰ ਬਾਬੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਦੀ ਮੋਟਰ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਖੰਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਏਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਵਡਾਰੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਚਾਰ ਸੌ ਕਿੱਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਸੌ ਕਿੱਲਾ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਾਜਵੇ ਆਂ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਮਲ ਨੇ। ਗੱਲਿਆਂ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਪੰਚੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ‘ਚ ਗੁੱਜਰ ਤੇ ਸ਼ੇਖ਼ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਇੱਕ ਮੌਲਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਈਸਰ ਸ਼ੇਖ਼ ਤੇ ਬੱਤਾ ਸ਼ੇਖ਼ ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਸਨ।

ਮੇਰੇ ਹਾਣੀਆਂ ‘ਚ ਰੁੱਕੂ ਦੇ ਰਹਿਮੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੌਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਪ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਜਰਗ ਤੇ ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੌਲਾ ਦੇਖਣ ਜਾਂਦੇ। ਜੰਗਲ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਮੁੰਡੇ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਸਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਗੌਣ ਗਾਉਂਦੇ। ਗਾਇਕਾਂ ‘ਚੋਂ ਪਾਇਲ ਦਾ ਭਗਵਾਨ, ਖੇੜੀ ਦਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿਉਂ ਤੇ ਛਪਾਰ ਦਾ ਡੋਗਰ ਗੁੱਜਰ ਬੜੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗੱਜਣ ਤੇ ਜੀਤ ਵੀ ਕਲੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਸਾਡਾ ਟੋਲਾ ਖਾਸਾ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਜਗਨੇ ਤੇ ਚਰਨੇ ਜਿਹੇ ਮੇਰੇ ਕਈ ਯਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ‘ਖਾੜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੁੰਡੇ ਆਬਣੇ ਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਖਾੜਾ ਗੁੰਡਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਘੁਲਣਾ। ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ

ਲਾਸ਼ ’ਤੇ ਪਈ ਬਰਛੀ

ਰੁੱਕੂ ਤੇ ਸਾਡਾ ਕਰਤਾਰਾ ਤਾਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਘੁਲਣ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਨਵੇਂ ਪਿੰਡੀਏ ਜਥੇਦਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਹ ਸੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਟਲੇ ਚਲੋ ਜਾਓ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਕੋਟਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਆਏ ਸੀ। ਰੁੱਕੂ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰੇ ਨੇ ਤਾਂ ਬਥੇਰਾ ਰੋਕਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਨਵਾਂ ਪਿੰਡੀਆ ਜਥੇਦਾਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਘੁਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੰਤਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਘੱਟ ਮਾਰੇ, ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ, ਉਹਨੇ ਬੜੇ ਮਾਰੇ ਸਨ। ਉਹਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਅਸਲ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ,

ਨਾ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ। ਉਹ ਗੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਗੱਲੀ ਦਾ ਬੜਾ ਮਾਹਰ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਉਹਨੂੰ ਮਾਸਟਰਮਾਸਟਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ‘ਚ ਉਹਦੇ ਨਾਲਦਿਆਂ ਨੇ ਮਾਇਆ ਪਿੱਛੇ ਉਹਨੂੰ ਨਿੱਕਾ-ਨਿੱਕਾ ਕੁਤਰ ਕੇ ਨਹਿਰ ‘ਚ ਰੋੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ।

ਪਾਇਲ ‘ਚ ਕੋਠੇ ਹੋਏ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਿਲਟਰੀ ਨੇ ਕੱਢੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਵੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਕੇ ਤੋਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਜਦ ਪੁਲ ਲੰਘ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਰਿੜ ਦੀ ਜੂਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਿਛ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੱਜਣ ਦਾ ਲੀਗ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਰ ‘ਚੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਥਾਂਗੇ। ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਵਹਿਮ ਸੀ ਕਿ ਹੱਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਪੈਣਾ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਰੋਬੋਂ ਪਿੰਡ ‘ਚ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਸੱਜਣ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿੱਪਲ ਹੇਠ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ

ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਆਦਮਕੇ

ਵੱਖ ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ’ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੁਰਮਾ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮੇ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੁਰਾਤਨ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮਾ ਪਾਏ ਹੋਣ ਦੇ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਘਾਟੀ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੁਦਾਈ ਸਮੇਂ ਸੁਰਮੇਦਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰਮਾ, ਕਜਲਾ, ਅੰਜਨ, ਕਾਜਲ ਆਦਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ਭਰਮ ਅਧੋਰ ਬਿਨਾਸ ਗਿਆਨ ਗੁਰ ਅੰਜਨ॥ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨ ਪ੍ਰਭ ਨਿਰੰਜਨ ਜਲਿ ਬਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਪੂਰਿਆ॥

ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਸੁਰਮੇ (ਅੰਜਨ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਹੀਐ ਜੋਤ ਜੁਗਤਿ ਇਵ ਪਾਈਐ॥

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰਮੇ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਕੁ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੌਕੀਆ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕਿਆਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪੱਖ ਨਿਰੋਲ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸੁਰਮਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰਮੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਰੋਤ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਿੱਥੇ ਨੈਣੀ ਪਾਏ ਸੁਰਮੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ’ਤੇ ਸੁਰਮੇ ਨਾਲ ਟਿੱਕਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ

ਸੁਰਮਾ ਪੂਛਾਂ ਵਾਲਾ ਪਾਵੇ ...

ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮਾ ਕਿਸ ਨੇ ਡੋਲਿਆ। ਰੱਖੋ ਮੂੰਹ ਵੇ ਫਲਾਈ, ਕਦੇ ਹੱਸ ਕੇ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਹੋਰ ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਮੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਇਹ ਸੁਰਮਾ ਪੂਛਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਓਏ ਜੁਗਨੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜਾਵੇ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਕੇ ਨੂੰ ਮਟਕਾਵੇ ਸੁਰਮਾ ਪੂਛਾਂ ਵਾਲਾ ਪਾਵੇ ਓ ਵੀਰ ਮੋਰਿਆ ਵੇ ਜੁਗਨੀ ਕਹਿੰਦੀ ਐ ਜਿਹੜੀ ਨਾਮ ਸਾਈਂ ਦਾ ਲੋਂਦੀ ਐ। ਵਿਆਹ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਮੇਲ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜੇਕਰ ਨਾਨਕਾ ਮੇਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਪਹਿਨ ਪੱਚਰ ਕੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਹਿਣੇ ਗੱਟੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰਮੇ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ

ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਲਣਾਂ ਦੇ ਇਸ ਪੱਖ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਆਇਆ ਮੇਲ ਸੁਣੀਂਦਾ ਸੁਰਮਾ ਸਭ ਨੇ ਨੈਣੀਂ ਪਾਇਆ। ਗਹਿਣੇ ਗੱਟੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸੋਹਦੇ ਸਭ ਦਾ ਰੂਪ ਸੁਵਾਇਆ। ਸੁਰਮਾ ਕੋਵਲ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਰਮੇ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪੱਖਾਂ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ : ਸੁਰਮਾ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਇੱਕ ਲੱਖ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਸੁਰਮਾ ਕਿਹੜੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਮੰਗਵਾਇਆ ਇੱਕ ਲੱਖ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਸੁਰਮਾ ਲਾੜੇ ਦੀ ਭੈਣ ਮੰਗਵਾਇਆ ਇੱਕ ਲੱਖ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਸੁਰਮਾ ਪਾਵੇ ਯਾਰ ਹੰਢਾਵੇ

ਇੱਕ ਲੱਖ ਸੁਰਮੇ ਦੀ। ਸੁਰਮਾ ਕਿਸੇ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਹਾਗ ਪਟਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮੇਦਾਨੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਦੇ ਪਾਏ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਤੇਰੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਭੈਣੇ ਕੋਈ ਜਿਉਂ ਮਿਰਗਾਂ ਦੀ ਡਾਰ ਸੁਰਮਾ ਧਾਰੀ ਥੰਨ੍ਹਾ ਕੋਈ ਮਿਲੇ ਰੂਪ ਦੇ ਨੀਂ, ਖੰਭ ਤੋਂ ਮਿੱਠੀਏ ਨੀਂ-ਨਾਲ

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰਮੇ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਕੁ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੌਕੀਆ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕਿਆਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਰਮਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੁਰਮਾ ਸਬੰਧਤ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਮੇ, ਕਜਲੇ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪੱਖ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ : ਜੰਗੀਰ ਕੁਰ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਬਾਲੀਆਂ ਨੀਂ ਲੋਹੜੇ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀਂ ਦੂਜਾ ਬਾਜ਼ੂਬੰਦ ਨੀਂ ਤੀਜਾ ਮੋਢੀ ਦੀ ਬਿੰਦੀ ਤੇਰੀ ਖੂਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦੀ ਨੀਂ ਚੌਥਾ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਕਜਲਾ ਸੈਨਤਾਂ ਮਾਰਦਾ। ਸੁਰਮਾ ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਾਹਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਖ਼ਤ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਸਿਆਹੀ ਬਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ:

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ*

ਬੋਦਲ ਮਛੇਰੇ ਅਕਸਰ ਚਿੱਟੇ ਤੇ ਕਾਲੇ ਪਰਾਂ ਵਾਲੇ ਮਛੇਰੇ ਪੰਛੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਛੇਰੇ ਪੰਛੀ ਦੇ ਸਿਰ ’ਤੇ ਇੱਕ ਬੋਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਬੋਦਲ ਮਛੇਰਾ’ ਜਾਂ ‘ਕਿਲਕਿਲਾ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬੋਦਲ ਕਿਲਕਿਲਾ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਰੈਸਟਡ ਕਿੰਗਫਿਸ਼ਰ (Crested kingfisher) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਭਾਰਤ,

ਮੱਛੀਆਂ ਖਾਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਬੋਦਲ ਮਛੇਰਾ

ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਨੇਪਾਲ, ਭੂਟਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਮਿਆਂਮਾਰ, ਥਾਈਲੈਂਡ, ਲਾਓਸ, ਵੀਅਤਨਾਮ, ਚੀਨ, ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਉੱਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਿੱਟਾ ਕਾਲਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਖੰਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪੱਥੇਦਾਰ ਛਾਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਲੱਖਣ ਵੱਡੇ ਕਿੰਗਫਿਸ਼ਰ ਦਾ ਸਿਰ ਲੰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਔਸਤ ਆਕਾਰ 41-43 ਅਤੇ ਭਾਰ 230 ਤੋਂ 280 ਗ੍ਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁੰਝ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਸਲੇਟੀ ਨੋਕ ਉੱਤੇ ਚਿੱਟਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਫਿੱਕੇ ਸਲੇਟੀ ਰੰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ‘ਕੋਟ ਕੋਟ’ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ

ਪੰਛੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੋਦਲ ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਖੰਡੀ ਅਤੇ ਉਪਖੰਡੀ ਨਮੀ ਵਾਲੇ ਨੀਵੇਂ ਭੂਮੀ ਦੇ ਜੰਗਲ, ਗਰਮ ਖੰਡੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਉਪਖੰਡੀ ਨਮੀ ਵਾਲੇ ਪਹਾੜੀ ਜੰਗਲ, ਨਦੀਆਂ, ਛੱਪੜ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੱਛੀਆਂ ਹਨ। ਮੱਛੀ, ਕੋਕੜੇ, ਝੀਰੇ, ਡੱਡੂ ਅਤੇ ਟੋਡ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭੋਜਨ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਰ ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਬੈਠੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਜਣਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਜੂਨ ਤੱਕ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨਹਿਰਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ, ਝੀਲਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਅਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ’ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੋਦਲ ਮਛੇਰੇ ਦਾ ਜੋੜਾ ਆਲ੍ਹਣੇ ਲਈ ਖਿਤਿਜੀ ਸੁਰੰਗ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਇਨਕਿਊਬੇਟਿੰਗ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਦਾ 3 ਤੋਂ 5 ਤੱਕ ਆਂਡੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਆਂਡਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਰ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਂਡਿਆਂ ’ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਨਰ ਤੇ ਮਾਦਾ ਚੂੜਿਆਂ ਦਾ ਮਿਲ ਕੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਈ.ਯੂ.ਸੀ.ਐੱਨ. (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਕੰਜਰਵੇਸ਼ਨ ਆਫ ਨੇਚਰ) ਨੇ ਬੋਦਲ ਮਛੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਚਿੰਤਾ ਦੀ’ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

*ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨੇਚਰ ਕੰਜਰਵੇਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਪੰਜਾਬ ਸੰਪਰਕ: 98884-56910

ਕਲਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇੰਦਰ ਬੈਣੀਵਾਲ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੋਹਟ

ਇੰਦਰ ਬੈਣੀਵਾਲ ਸੰਗੀਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਰਵਾਜ਼ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਦੀ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਨਵੀਨ ਰਚਨਾਤਮਕ ਵਿਧਾ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਰਚਨਾਤਮਕ ਵਿਧਾ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਝੋਰੜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਕਲਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣੇ, ਪਰ ਇੰਦਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਗਾਇਕ ਬਣਨ ਦੇ ਚਾਅ ਨੱਚਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਸੋਹਣੀ ਜਿਹੀ ਸੂਰਤ ਤੇ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਆਪਕ ਗੁਰੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਵੱਲ ਆਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਬਾਲ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਗਾਇਕ ਇੰਦਰ ਬੈਣੀਵਾਲ ਦੀ ਗਾਇਕੀ

ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਝੰਸ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਯੁਵਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਣੌਤੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਰੋਸ ਦਾ ਘੋੜਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਗਾਇਕ ਬਣਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਮੀਰ ਆਲਮ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਮੰਝੇ ਹੋਏ ਫ਼ਨਕਾਰ ਲਾਲੀ ਖਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਸਤਾਦ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸੁਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਗੀਕੀਆਂ ਸਿਖਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸਤਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਉਹ ਪਲੇਟੀ ਐਲਬਮ ‘ਯਾਰੀ ਦਾ ਜਨੂੰਨ’ ਰਾਹੀਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਐਲਬਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਆਣ ਖਲੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ‘ਵਾਸਤਾ ਅਤੇ ਖ਼ਿਆਲ’ ਨੇ ਇੰਦਰ ਬੈਣੀਵਾਲ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਕੇ ਗਾਇਕ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕਲਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ

ਸਤਰੰਗ

‘ਸਤਰੰਗ’ ਦੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ:
► ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਤੋਰ... ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
► ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ- ਹਰਮੀਤ ਸਿਵੀਆਂ
► ਸਮਝੋ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ- ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਨਸਾ
► ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਓ- ਗੋਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ
► ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ‘ਸਤਰੰਗ’ ਦੇ ਅੱਕ

www.facebook.com/punjabitribunechd
ਤੇ punjabitribuneonline.com ਅਤੇ epaper.punjabitribuneonline.com 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ।

ਕੁਦਰਤਿ ਹੈ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਇ॥

ਜ਼ਰ ਗੁਲ, ਗੁਲ ਅਸਰਫੀ, ਪੌਟ ਮੈਰੀਗੋਲਡ, ਇੰਗਲਿਸ਼ ਮੈਰੀ ਗੋਲਡ, ਕੈਲੰਡੂਲਾ ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਗੱਦੇ ਵਰਗੇ ਫੁੱਲ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾਂ Calendula officinalis ਹੈ। ਫਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ‘ਜ਼ਰ’ ਦਾ ਮਤਲਬ ‘ਸੋਨਾ’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਲ ਤੋਂ ਭਾਵ ਫੁੱਲ ਯਾਨੀ ਸੋਨੇ ਰੰਗਾ ਫੁੱਲ। ਅਸਰਫੀ ਵੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁਹਰ (ਸਿੱਕੇ) ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵਾਲੇ ਰੰਗ ਹਲਕੇ ਪੀਲੇ ਤੋਂ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸੰਤਰੀ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਲਾਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਪਜਿਆ ਗੁੰਦਵਾ (ਭਬਲ) ਫੁੱਲ ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਖਿੰਡਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੱਦੀ ਕਿਸੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਜ਼ਰ ਗੁਲ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਦੇ ਮੌਸਮੀ ਫੁੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਤਰਬ-ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਪਨੀਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਥਾਨਾਂ ’ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੀਜ ਦਾ ਆਕਾਰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਸਿੱਧਾ ਬੀਜ ਕਿਆਰੀਆਂ ਜਾਂ ਗਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰ ਗੁਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ਕਿਆਰੀਆਂ, ਗਮਲਿਆਂ, ਵਿੰਡੋਬਾਕਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਲਦਸਤਿਆਂ ਜਾਂ ਫੁੱਲਦਾਨ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਜ਼ਰ ਗੁਲ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਔਸ਼ਧੀ ਵੀ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ, ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰ ਗੁਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਵੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਦਿਕ ਨੁਸਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦਵਾਈ ਇਸ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਤਰਬ-ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਪਨੀਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਥਾਨਾਂ ’ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੀਜ ਦਾ ਆਕਾਰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਸਿੱਧਾ ਬੀਜ ਕਿਆਰੀਆਂ ਜਾਂ ਗਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰ ਗੁਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ਤੇ ਪੱਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਵੀ ਲੋਕ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅੰਜਕੱਲੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਉਡਰ, ਕਰੀਮ, ਤੇਲ, ਟਿੱਚਰ ਅਤੇ ਜੈੱਲ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਚਮੜੀ ਰੋਗਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਮਬਾਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਰ ਗੁਲ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦਵਾਈਆਂ ਉੱਲੀ ਰੋਗਾਂ, ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰੋਗਾਂ, ਸੜੀ ਹੋਈ ਚਮੜੀ, ਝਰੀਟਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਡਾਈਪਰ ਨਾਲ ਛਿੱਲੀ ਚਮੜੀ, ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਆਦਿ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਰੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਚਾਹ ਵੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਸਜਣ-ਸੰਵਰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਫੁੱਲ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰੀਨ ਔਸ਼ਧੀ ਵੀ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼: ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੰਬੇਵਾਲੀ ਸੰਪਰਕ: 98142-39041

ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਤੌਰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਵੇਲਾ

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਲੱਚਰਪੁਣੇ, ਸ਼ਰਾਬ, ਫੁੱਕਰੇਪਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਜੀਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਗੁਰੂਆਂ, ਪੀਰਾਂ ਤੇ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਆਧਾਰ ਗੁਰੂਆਂ, ਸੰਤਾਂ, ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਗੀਤ, ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਨਾਚ ਸੁੱਚੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ, ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ, ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਕਾਸਮੁਖੀ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਮਿਕ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੋਰ, ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਲੱਚਰ ਗਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬੋਲਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਭੰਗੜੇ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪੁੱਠੇ ਸਿੱਧੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਲੱਚਰ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ, ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ, ਸੰਗੀਤ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗੀਤ, ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਨਾਚਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੱਢ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਲੱਚਰ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਸਦੀਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਹੇੜਦੇ ਸਗੋਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਵੀ ਨਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਟੁੱਟਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਗੀਤਕਾਰ, ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਛਿੱਲੜਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੱਚਰ ਗੀਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਧੂੜ ਵਿੱਚ ਰੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਗੀਤਕਾਰ ਲਾਲਾ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾੜਕ, ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਹਸਨਪੁਰੀ, ਦੇਵ ਬਰੀਕਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ, ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਆਦਿ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੁਬਰੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਅਮਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਲੋਕੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ, ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਸੁਬਰੀ ਗਾਇਕੀ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਜ਼ਤ ਮਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਹ ਕਮਾਈ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ, ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ, ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ, ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ, ਹੰਸ ਰਾਜ, ਪੰਮੀ ਬਾਈ, ਸਤਿੰਦਰ

ਸਰਤਾਜ ਵਰਗੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੋਕੀਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੋਰ ਸੰਗੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੰਗੀਤ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਜਿਹੜਾ ਹਿਰਦੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋੜੇ, ਵਿਸਮਾਦ ਉਪਜਾਵੇ ਤੇ ਆਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਵਾਏ। ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਿਘਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ, ਮਿੱਠੇ ਬੋਲੜਾ ਸੁਭਾਅ, ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ ਅਤੇ ਸਾਦਗੀ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਫੁੱਕਰਾਪਣ, ਵਿਖਾਵਾ, ਅੱਖੜਪੁਣਾ ਆਦਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਜੋਕੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੀਤ ਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਘੜੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਉਲਟੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੀਤੀ ਤੁਕਬੰਦੀ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਗੀਤ ਤਾਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁਸ਼ਨਾਈ ਰੂਹ ਹੀ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ। ਕਦਰ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਚਨਾ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਗੀਤ ਹੀ ਕਵੀ ਨੂੰ ਅਮਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਕਬੰਦੀ ਬੰਦ ਕਰੋ, ਲੱਚਰਤਾ ਦੂਰ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਣ ਸਕੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ

ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇ। ਕਮਾਈ ਸਦੀਵੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪੁੰਨ ਤੇ ਫਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਖੱਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਉੱਚ ਪਾਏ ਦੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਕਰੋ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰੋ। ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਰੱਬ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਗਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗਾਇਕੀ ਜਿੱਥੇ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੋਧ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਦੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਅਤੇ ਹੁਲਾਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਣਾਅ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਇਹ ਵਧੀਆ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸੁਲਝੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਧਾਰਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾਉਂਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ ਬੋਲਾਂ ਨਾਲ ਸਰੋਤੇ ਹੀ ਉਤੇਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਗੋਂ ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਗੀਤ ਨਾ ਗਾਵੋ ਜਿਹੜੇ ਅਸਲੀਨ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਨਾ ਸੁਣ ਸਕੋ। ਗਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਭੜਕੀਲੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਅਦਾਵਾਂ ਗੀਤ ਰੰਗਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੁੱਤ ਬਰਾਤੀ ਜਦੋਂ ਗੰਦੇ ਗੀਤ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪੋ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖ ਕਈ ਵਾਰ ਗੱਲੀ ਵੀ ਚੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ, ਸੋਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਦੇ ਸਗੋਂ ਕਈ ਘਰ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੰਦੂਕਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਵੀ ਸਾਡੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ।

ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਲੱਚਰ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੋਰ ਭਰੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਤਰਸਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਅਮੁੱਲ ਸੰਗਤ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਗਤ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਬਣਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਰੂਹ ਤਰਸੇ ਨਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਗਲਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇ। ਅਮਰ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਵੀ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਭੈੜੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਫੌਜੀ ਲਾਭ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਚਿਰਜੀਵੀ ਲਾਭ ਚੰਗੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਘਾਰ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹ

ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਲਈ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੀਤ ਟੀ.ਵੀ. ਉੱਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜੋੜਨੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੰਪੇਜ਼ਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਲਮਾਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੜਕਾਊ ਅਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਚ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਲੇਖਕਾਂ, ਗਾਇਕਾਂ ਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਕਾਬੂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਪੈ ਰਹੀ ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਚੌਗਿਰਦਾ ਗੰਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਚਮ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਬੇਚੈਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਕੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਿੜਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹੁਣ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਦੇਰ ਆਏ ਦਰੁੱਸਤ ਆਏ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ੋਰ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਸਖ਼ਤੀ ਵੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਗੇ ਆਉਣ, ਜਲਸੇ ਜਲੂਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਓ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਲੱਚਰਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਪਣੀ ਮਾਣ ਮੱਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕੇ। ਸਾਡੇ ਸੰਗੀਤ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਬਖ਼ਸ਼ੀ, ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲੇਰੀ ਵੀ ਭਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਦਲੇਰੀ ਭਰਨ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਸੁਚੱਜੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ

ਹਰਮੀਤ ਸਿਵੀਆਂ

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸਾਡੇ ਵੱਡ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਤਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬੁਨਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦੋ-ਰਾਵਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਧਰਿਆ ਰੂਪ ਅਸੀਂ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਬੜੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਦਲਾਅ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਹੈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਹਿਮ ਭਰਮ।

ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਚਾਹੇ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ। ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਹੋਵੇ, ਅੱਜ ਵੀ ਮਹੂਰਤ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਜਾਂਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜੇ ਉਗਲਾਂ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਈ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਉਦੋਂ ਦੇ ਉਦੋਂ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਲੇਸ਼ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਜਾਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰੱਬਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰ ਕੱਟਣਾ, ਖਾਲੀ ਕੱਚੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ, ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਕੱਟਣਾ, ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋਹਾ ਖਰੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਮਾੜਾ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਤੇਲ ਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗਰਾਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਬੱਠਲ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਜਾਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਮਰਦ ਦਾ ਮੱਥੇ ਲੱਗਣਾ, ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕੱਟਣਾ, ਕਾਲੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਰੋਣਾ, ਹਥੇਲੀ 'ਤੇ ਖੁਰਕ ਹੋਣਾ, ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੋ ਜਾਣਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਬੋਲਣਾ, ਪੈਰ ਹਿਲਾਉਣਾ, ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਰੋਣਾ ਜਾਂ ਕਾਲੀ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕੱਟ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਭ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁਝ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਨ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿਰਫ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ

ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਚਾਹੇ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ। ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਹੋਵੇ, ਅੱਜ ਵੀ ਮਹੂਰਤ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜੇ ਉਗਲਾਂ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਈ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਉਦੋਂ ਦੇ ਉਦੋਂ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣਿਆਂ ਜਾਂ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ ਤੇ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਲੁੱਟ ਸ਼ਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ ਜਾਂ ਅਖੌਤੀ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਰਤਾਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੁਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਚੁਸਤ ਤਾਂਤਰਿਕ ਜਾਂ ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣੇ, ਬਾਬੇ ਅਦਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸਹੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਕੇ ਅਕਸਰ ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਲੁੱਟ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਸੁਣਨ-ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਤੇ ਪਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਅਨੇਕਾਂ ਪਾਖੰਡੀ ਜੋਤਸ਼ੀ ਤੇ ਤਾਂਤਰਿਕ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੈਂਕੜੇ ਜਾਂ ਪੋਸਟਰ ਛਪਵਾ ਕੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਜੋਕਣ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਲਵ-ਮੈਰਿਜ, ਵਸ਼ੀਕਰਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਮਨ ਚਾਹੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਆਦਿ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਪੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਜਿਹਾ ਕਦਮ ਜਿਠਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ, ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਢਾਲਣਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣ ਦੀ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦੀ। ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ, ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਤੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ: 80547-57806

ਸਮਝੋ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਨਸਾ

ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਰ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੂਰੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇ, ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਹਾਂ! ਕੁਝ ਖੁਸ਼ ਕਿਸਮਤ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਿਆਰ, ਨਿੱਘ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭਰੇ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਿਰਫ ਉਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਜਿੰਨੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਇੱਕ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਖੂਨ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਆਪ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰੱਖੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਤਰਫ ਤੋਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੀਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਤਲਬੀ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ

ਟਿਕਾਊ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਲਚ ਜਾਂ ਮਤਲਬ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੂਰੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇ, ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਹਾਂ! ਕੁਝ ਖੁਸ਼ ਕਿਸਮਤ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਿਆਰ, ਨਿੱਘ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭਰੇ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਿਰਫ ਉਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਜਿੰਨੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਇੱਕ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਖੂਨ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਆਪ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰੱਖੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਤਰਫ ਤੋਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੀਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਤਲਬੀ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ

ਟਿਕਾਊ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਲਚ ਜਾਂ ਮਤਲਬ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੂਰੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇ, ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਹਾਂ! ਕੁਝ ਖੁਸ਼ ਕਿਸਮਤ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਿਆਰ, ਨਿੱਘ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭਰੇ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਿਰਫ ਉਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਜਿੰਨੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਇੱਕ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਖੂਨ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਆਪ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰੱਖੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਤਰਫ ਤੋਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੀਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਤਲਬੀ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ

ਛੋਟਾ ਪਰਦਾ

ਧਰਮਪਾਲ

ਰਚਨਾ ਮਿਸਤਰੀ ਦਾ ਕਠਿਨ ਸਫ਼ਰ

ਸਟਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੋਅ 'ਨਾ ਉਮਰ ਕੀ ਸੀਮਾ' ਹੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਮਿਸਤਰੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਵਿਧੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਨਾ ਉਮਰ ਕੀ ਸੀਮਾ' ਹੋਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ

ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਚਨਾ ਮਿਸਤਰੀ ਕਈ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਬਾਰੇ ਕਈ ਖਾਸ ਗੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਰਚਨਾ ਮਿਸਤਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਮੇਰਾ ਰਾਹ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸ

ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੌਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ।” ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸਫ਼ਲ ਹੋਵੋਗੇ। ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਮੈਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਭੂਮਿਕਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਈ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕਿਰਦਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਦੇ ਵੀ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨੋ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਿਓ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਛੋਟਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।”

ਦੇਵ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਦੀ ਦੇਸਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਵਧਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ? ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਮਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਵੇਗੀ? ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਸ਼ੋਅ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਫਰੀਦਾ ਦਾਦੀ

ਸੋਨੀ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਡਰਾਮਾ ‘ਅਪਨਾਪਨ ... ਬਦਲਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾਂ ਕਾ ਬੰਧਨ’ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖ ਹੋਏ ਜੋੜੇ ਨਿਖਿਲ (ਸਿਜ਼ੈਨ ਖਾਨ) ਅਤੇ ਪੱਲਵੀ (ਰਾਜਸ਼੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ) ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਦਰਸ਼ਕ ਅੱਗੇ ਦੇਖਣਗੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਿਖਿਲ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਲਵੀ ਦਾ ਘਰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਪੱਲਵੀ ਦੀ ਮਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਲਾਟੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਬਰਖਾ, ਮੰਨਾ, ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਗਗਨ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੱਲਵੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਨਿਖਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਿਖਿਲ ਅਤੇ ਪੱਲਵੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਨਿਖਿਲ ਦੀ ਮਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਮੌਜ਼ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ, ਜੋ ਇਹ ਸੱਚ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਫਰੀਦਾ ਦਾਦੀ ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਨਿਖਿਲ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ

ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਮਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਿਖਿਲ ਦੀ ਮਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਪੱਲਵੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੱਲਵੀ ਨਾਲ ਨਿਖਿਲ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸਮਰਥਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਖਿਲ ਅਤੇ ਪੱਲਵੀ ਨੂੰ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਕ ਜੇ ਦੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੂਡ ਮੇਲੇ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਿਖਿਲ ਅਤੇ ਪੱਲਵੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨਿਖਿਲ ਅਤੇ ਪੱਲਵੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪੱਲਵੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਟੀਵੀ 'ਤੇ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮੋਹਨ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੱਲਵੀ ਅਤੇ ਨਿਖਿਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰੇਗੀ, ਪਰ ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੱਲਵੀ ਅਤੇ ਨਿਖਿਲ ਵਿਚਕਾਰ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ? ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਰਨ ਪਾਹਵਾ ਦਾ ਅਲੱਗ ਅਵਤਾਰ

ਅਦਾਕਾਰ ਕਰਨ ਪਾਹਵਾ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ‘ਬਾਲਿਕਾ ਵਧੂ’, ‘ਯੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਯਾ ਕਹਿਲਾਤਾ ਹੈ’ ਵਰਗੇ ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਟੀਵੀ ਸ਼ੋਅਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੁਮਾਨਿਟਿਕ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰਨ ਸਭ ਟੀਵੀ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ‘ਅਲੀ ਬਾਬਾ-ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਕਾਬੂਲ’ ਵਿੱਚ ਕਾਸਟਿੰਗ ਡਰਾਮਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੇਟ, ਐਕਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਹਾਣੀ ਅਲੀ ਬਾਬਾ ਅਤੇ ਦਾਲੀ ਚੋਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਬਾਰੇ ਕਰਨ ਪਾਹਵਾ

ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ “ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਅ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਹੁਮਾਨਿਟਿਕ ਅਵਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਣਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਮੇਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜਹਾਂਗੀਰ ਹੈ ਜੋ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕਾਸਟਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤਰਨਵੀਰ ਦਾ ਇਸ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਆਡੀਸ਼ਨ ਲਈ ਫੋਨ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਮੈਂ ਆਡੀਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।”

ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਪਾਹਵਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ੋਅਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰੇਗਾ।

ਗੋਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਸਭ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਰਜ਼ੀ ਛੇੜ ਲਵੋ, ਉਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰੇ ਜਿੰਨਾ ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਦੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਮੇਰੇ ਹੀ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।” ਹਰ ਸ਼ਖ਼ਸ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਖੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਦੀ। ਕੋਈ ਭਲਾਮਾਣਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹੀ ਤੰਗ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਤਮਾ ਔਲਾਦ ਪੱਖੋਂ ਤੜਫ਼ਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁਖੀ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ।

ਪਰਿਵਾਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਉਹ ਦਾਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਸੁੱਖ, ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹਰ ਸੋਗਤ ਅਧੂਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਜਿਉਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਮਾਅਨੇ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹੋਸਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਠੇਥਰ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ

ਉੱਪਰ ਬੋਝ ਨਾ ਸਮਝੋ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਵੀ ਹੈ। ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਣੋ-ਲੋਣੇ ਚੱਲਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵੱਸਦੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਸੁਣੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਭਾਡੇ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਖੜਕਣਗੇ ਵੀ। ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਅੰਡਾ ਹੋਣਾ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪੈਣਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਸੀ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਨਾਲ ਦੋ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਬਣਾ ਲਏ ਜਾਣ।

ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਟਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਹੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਗ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਲਦੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਕਲੋਜੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਘਰੇਲੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਤੂੰ-ਤੂੰ, ਮੈਂ-ਮੈਂ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਿਧਰੇ ਰਾਈ ਦਾ ਪਹਾੜ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਲੋਜ਼ ਦਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੱਤ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਹੈ। ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਔਰਤ ਤੇ ਮਰਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਦੋ ਪਹੀਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਬੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝੋ।

ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਓ

ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਤਵੱਜੋ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿਣ।

ਦੂਜਾ ਜੀਵਨ ਨਿਰਵਾਹ ਲਈ ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਵਿੰਡ ਭਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਅਰਮਾਨ ਵੀ ਪੂਰੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ।

ਹਾਂ! ਕੰਮ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਫਾ, ਨੁਕਸਾਨ, ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਚੱਲਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਸ! ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਸਲਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ। ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਇਨਸਾਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਨੇਕ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਸ! ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ

ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲਣ ਦੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਇਨਸਾਨ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਕਸੂਰ ਸਭ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਮੰਨ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਅਕਲਮੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਿਰਦਰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਬੰਦੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਐਂਵੇ ਹੀ ਸਹੇੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਘਟਾ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਕਤ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਮਰੇ ਵਗੈਰ ਸਵਰਗ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਖੁਦ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਖਾਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ। ਮੈਂ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਾਂ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚ ਲਵੋ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਅ ਦਾ ਜੰਜਾਲ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮੰਬਰ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਸਲਾਹ ਤੇ ਸਾਥ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ

ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਬੇਮਤਲਬ ਦੀਆਂ ਫਿਕਰਾਂ ਅਤੇ ਝਮੇਲੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਤਮਹੀਂਤਾਅ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਫ਼ੂਸੀ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣ ਦਾ ਨਾਮ। ਇਕੱਲਾ ਇਨਸਾਨ ਬੀਆਵਾਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਦਰੱਖਤ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੱਥੋਂ ਵੱਧ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਗੰਭੀਰ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਿਆਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਿਲੋਂ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਬੋਝ ਪਾਈ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗੀਝਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮਰ੍ਹੂ ਮਰ੍ਹੂ ਕਰੀ ਜਾਣਾ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਨਿਰਾ ਪੂਰਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਕਦੀ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਨੀਂਦ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾ ਖਾਂਦੇ। ਮਨ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਤਨ ਦੀ ਪੀੜਾ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੜਫ਼ਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ।

ਭਾਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਹੀ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੇ ਬਿਤਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਇਸ ਜੀਵਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰੋ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ਬਖ਼ਸ਼ੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੋ। ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ, ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਕ ਜਿਉਂਦੇ ਰੱਖੋ। ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਓ।
ਸੰਪਰਕ: 98564-50006

ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ

ਜੰਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ

ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਰੁੱਖ ਹੀ ਰੁੱਖ ਸਨ। ਉਥੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਿਧਰੇ ਘੁੰਗੀਆਂ: ਗੁਟਾਰਾਂ ਨੇ ਤੇ ਕਿਧਰੇ ਬਿਜੜਿਆਂ ਨੇ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਖੁੰਡਾਂ ਬਣਾ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੱਕਰਾਂ, ਬੇਰੀਆਂ ਤੇ ਜੰਡ ਦੇ ਰੁੱਖ ਵੀ ਸਨ। ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਤੇ ਪੰਛੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੇਟ ਭਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ। ਸਭ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਗਾਲੂੜ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿੱਕਰ 'ਤੇ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਸਵੇਰ ਸਾਰ ਹੀ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਲਈ ਸਮਾਨ ਢੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਹ ਪਾਣੀਆਂ ਲੀਰਾਂ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਘੁੰਗੀ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਲਈ ਡੱਕੇ ਹੀ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਗਾਲੂੜ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਾਨ ਲਿਜਾਏ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਤਾਂ ਘੁੰਗੀ ਚੁੱਪ ਰਹੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਗਾਲੂੜ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਭੈਣ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਘਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਦਾ ਖਿਆਲ ਤਾਂ ਰੱਖਣਾ ਸੀ।”

“ਭੈਣ ਜੀ, ਇਹ ਰੁੱਖ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵਧੀਆ ਹੈ।”
“ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਡੇ ਚੁੱਥਣਗੇ।”
“ਨਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਿਸ਼ੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਡੀ ਆਦਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।”

“ਭੈਣ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾਇਆ।”
ਘੁੰਗੀ ਨੇ ਗਾਲੂੜ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ।
“ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਘੱਟ ਸੋਹਣੇ ਓ?”
“ਨਹੀਂ, ਫੇਰ ਵੀ ਸਾਡਾ ਤੁਹਾਡਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ

ਹੀ ਸੋਚੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਛ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਲਕੀਰਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੱਬ ਨੇ ਵਿਹਲੇ ਵੇਲੇ ਬਣਾਇਆ ਏ ਤੁਹਾਨੂੰ।”

ਗਾਲੂੜ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ੀ ਸੁਣ ਕੇ ਫੁੱਲ ਕੇ ਕੁੱਪਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਘੁੰਗੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰਦੀ, ਗਾਲੂੜ ਮੁੜ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਸਾਡੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਮੌਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

“ਕਿਉਂ ਕੀ ਗੱਲ?”
“ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਲਕੀਰਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਭਰਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਚਾਰ ਆਨੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਬਣ ਗਏ।”
“ਅੱਛਾ!” ਘੁੰਗੀ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।
“ਇਸੇ ਲਾਲਚ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪੱਥਰ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ। ਪੱਥਰ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਪੈਸੇ ਫੇਰ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲੇ।”
“ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਐ।”
“ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆਦਮੀ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।”
“ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।”
“ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਈ ਨੂੰ ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ?”
“ਇਹੀ ਤਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ।”

“ਸਮਝਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਨੁੱਖ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਜੰਤੂ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਕਦੇ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ। ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਨੇ।”
“ਇਹ ਸਮਝ ਤਾਂ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵਹਿਮਾਂ:ਭਰਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ।”

“ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕੀ ਨਿਕਲੇਗਾ? ਐਵੇਂ ਕਾਟੇ ਕਾਟੇ ਕਹਿ ਕੇ ਰੋੜੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਭੁੱਖੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ।”
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੁੰਗੀ ਤੇ ਗਾਲੂੜ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਘੁੰਗੀ 'ਤੇ ਝਪਟਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਘੁੰਗੀ ਉੱਡ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਗਾਲੂੜ ਵੀ ਚੁਰ੍ਹੋ ਚੁਰ੍ਹੋ ਕਰਦੀ ਕਿੱਕਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈਆਂ। ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਉਂ ਮਿਆਉਂ ਕੀਤਾ। ਗਾਲੂੜ ਤੇ ਘੁੰਗੀ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਬੈਠੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਭੌਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਬਿੱਲੀ ਭੱਜ ਗਈ।
“ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਡਰ ਨਾਲ ਧੜਕ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਸਾਂ ਹੀ ਬਚੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਘੁੰਗੀ, ਗਾਲੂੜ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੋਲੀ, “ਕਿਉਂ, ਦੇਖ ਲਿਆ ਭੈਣ ਜੀ?”
“ਹਾਂ, ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।”
“ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਤਾਂ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਭੌਕਣ ਤੋਂ ਲੁਕਦੀ ਰਿਹੋ।”
“ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਪਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏ।”

“ਆਪਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾ ਸਕਦੇ। ਸਭ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨੇ।”
“ਨਹੀਂ ਭੈਣ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲੇ ਨਾ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਹੈ।”
“ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਐ? ਮੈਨੂੰ ਨੂੰ ਦਿਸਦਾ।”
“ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ

ਹਰੀਪਾਲ

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜਿਹੜੀ ਇੱਕ ਚੌਬਾਈ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ 38% ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅੱਜ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਠ ਅਰਬ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਬਸੋਰਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉਡ ਅਤੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਜੀਆ-ਜੰਤ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ ਸਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੋਹਫਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣਾ ਪਰ ਇਸ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਮੀ ਕਰਕੇ, ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ; ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੀਹ ਪੈਂਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਇਨਸਾਨ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਹੀਂ, ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਨਸਲਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੱਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੀ ਭੇਟਾ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ, ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੜੱਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਨਵੀਆਂ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਕਣਕ, ਮੱਕੀ, ਸਰੋਂ ਉਗੀ ਹੋਈ ਦੇਖਦੇ ਸਾਂ; ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਤੋਂ ਪੱਛੀਆਂ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਦੀਆਂ ਸਨ; ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਗਾਵਾਂ ਮੱਥਾਂ ਚਰਦੀਆਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਸਨ; ਅੱਜ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਮਾਲਾਂ ਜਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਕਾਂ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਲਡਰਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਕਿਸ ਪਾਰਕ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਜੀਅ-ਜੰਤ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਭ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਫਾਰਮ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰਦੇ ਸਨ, ਅੱਜ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਜੰਗਲ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ ਦੀ 16 ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਫਾਰਮਲੈਂਡ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਾਰਗ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਤੀਹ ਫ਼ੀਸਦ ਆਬਾਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਕੀ। ਇੱਥੋਂ ਤਾਂ ਏਕੜਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਘਰ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤੁਝਥਾ ਉਚਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ! ਇਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਵੀਹ ਲੱਖ ਏਕੜ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਹਰ ਸਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਖਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸੋਨੇ, ਤਾਂਬਾ, ਕੋਇਲੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਧੌਂਕੇ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਮੁੱਕਣ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਲਾਵਾਗਿਸ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਜਰੀ ਕੱਢਣ ਸ਼ਾਂਤਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦਰ ਇਹੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਅੰਨ ਕਿੱਥੋਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 2050 ਤੱਕ ਦਸ ਅਰਬ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਤਰਾਸਦੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਜ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਅਸੀਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਬਨਸਪਤੀ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਤਾਪਮਾਨ (ਜਿਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਗਤੀਵਧੀਆਂ ਬਹੁਤ

ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ) ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖੋਰਾ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ 2 ਡਿਗਰੀ ਵਧ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੱਧਰ ਦੋ ਮੀਟਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪਾਣੀ ਹੇਠਾਂ ਆ ਜਾਵੇਗੀ; 187.10 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਵਧ ਰਹੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਦਰਿਆ ਸੁਕਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਇੱਕ ਦਰਿਆ ਦਾ ਰੌਲਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ਰਾੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਰੋਣੇ ਦਾ ਮਾਰੂਬਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲ ਦੇਖ ਕੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਢੇਰਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਉਣ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਨੂੰ ਹਰਾ ਹਰਾ ਹੀ ਦਿਸਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਚਲੋਂ ਦਰਿਆ ਤਾਂ ਸੁੱਕ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਰੋਣਾ ਵੇਚ ਕੇ ਹੀ ਪੈਸੇ ਬਣਾ ਲਈਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਨਫ਼ੇ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦਿਖਾਵੇ ਦਾ ਕਲਚਰ ਭਾਰੂ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਉਚਾ ਦਿਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅੱਧਾਸ਼ੀ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਘਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਈ ਲੋਕ ਸੋਲਾਂ ਸੋਲਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ; ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਜੀਆ! ਇਹ ਕੋਈ ਸਟੇਟਸ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਛੇ ਛੇ ਗਰਾਜਾਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਹਨ, ਘਰ ਵਿਚ ਦੋ ਜੀਅ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਘਰ ਦੇ ਕਾਰਾਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਗਰਾਜ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹਨ? ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸਤਾਂ ਜਾਂ ਗਿਸ਼ਤੋਂਦਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ। ਕੀ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਗਿਸ਼ਤੋਂਦਾਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਉਂਦੇ ਹਨ? ਘਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਅੱਧਾ ਕੈਂਪਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਸਤੇ। ਸਮਝ

ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦਿਖਾਵਾ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਅਮੀਰਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਲ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਵੱਡਾ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਥ ਧਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਵੇਰੇ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਜਲ ਦਾ ਲੰਗਰ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਝੂਠੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਤਗੀਰਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਭਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਘਰ ਪਾ ਕੇ ਦੂਜੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਵਿਹੜਾ ਹੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੰਗਰ ਕੈਲਗਰੀ, ਸਰੀ ਅਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਆਮ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

ਪਹਾੜੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਨਸਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅੱਜ ਰੋਡੀਆਂ ਰੋਡੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਾੜ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਬਸਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਚੱਕਰ ਚੱਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਖਿਸਕਣ ਦੀ ਪੁਕਰਿਆ ਬਹੁਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਹ ਖਬਰਾਂ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫਲਾਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪਹਾੜ ਖਿਸਕਣ ਨਾਲ ਐਨੇ ਲੋਕ ਮਰ ਗਏ ਪਰ ਪਹਾੜ ਖਿਸਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨੇ ਨਵੇਂ ਧਨਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਕੋਈ ਸਤਾਈ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਘਰ

ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਝੁੱਗੀਆਂ 'ਤੇ ਹੱਸਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਬਿਠਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਸੁਲਗ ਰਹੇ ਗੁੱਸੇ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਤੂਫਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਤਾਈ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਘਾਹ ਫੁਸ ਵਾਂਗ ਉਡ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਲਈਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੋਰੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਬਾਰੇ ਹੱਦ ਮਿਥਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਜਦ ਸਿਅਸਤ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਲਚਰ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕੇਗੀ।

ਸਮੁੰਦਰਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ, ਝੀਲਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਝਾੜੀਆਂ ਉਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੋਰੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਦਕੇ ਜਾਈਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹੂਕਰਾਂ ਦੇ, ਕਿ ਸਮੁੰਦਰਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਘਰ ਬਣਾ ਲਏ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿਸਦਾ ਰਹੇ। ਝਾੜੀਆਂ ਰਹਿਤ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਜਦ ਹੜ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਪਜਾਊ ਮਿੱਟੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਖੋਰ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਰ ਸਾਲ 36 ਅਰਬ ਟਨ ਮਿੱਟੀ ਖੁਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਝਾੜੀਆਂ ਵੱਢਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬੀਚ ਏਰੀਏ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਬਣੇ ਇਹ ਹੋਟਲ ਹੋਰ ਪੈਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਸਕਣ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸੁਨਾਮੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਪੀ ਹੋਟਲਾਂ, ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ

ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦੀ ਬਲੀ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕਈ ਕਈ ਫੁੱਟ ਰੇਤ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਗੋਲਫ ਕੋਰਸ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਗੋਲਫ ਦੀ ਖੇਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਗੋਲਫ ਤਾਂ ਉਹੀ ਖੇਡਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਾਧੂ ਪੈਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਟਾਈਮ ਹੈ; ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਬਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿੱਥੇ ਵਕਤ ਹੈ ਗੋਲਫ ਖੇਡਣ ਦਾ? ਗੋਲਫ ਖੇਡਣਾ ਨਾਲ ਸਕਾਚ ਦੀ ਬੋਤਲ ਰੱਖਣੀ, ਭਾਵ ਦਾਰੂ ਪੀ ਕੇ ਖੇਡਣਾ, ਵਾਹ ਕਿਆ ਖੇਡ ਹੈ!

ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਨ ਪੰਜਾਬ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਜਿੱਥੇ ਛੋਲੇ, ਕਪਾਹ, ਮੂੰਗਫਲੀ ਆਦਿ ਫ਼ਸਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਅੱਜ ਚੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਰੇਤਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਰਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਲੋਕ ਬੜੀ ਛੋਤੀ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਸਣਗੇ। ਅੱਜ ਜਿਹੜੀ ਰਸਾਇਣ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਉਪਜ ਵਧਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੰਜਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤੇ ਬੰਜਰ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮੌਸਮ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜ ਕਰੇਗੀ।

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਵੱਡੇ ਹਾਈਵੇਅ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਹਾਈਵੇਅ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਸੜਕਾਂ ਕਰਕੇ ਹਰ ਸਾਲ 20 ਲੱਖ ਏਕੜ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਡੈਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਡੈਮ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਨ ਪੰਜਾਬ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਜਿੱਥੇ ਛੋਲੇ, ਕਪਾਹ, ਮੂੰਗਫਲੀ ਆਦਿ ਫ਼ਸਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਅੱਜ ਚੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਰੇਤਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਰਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਲੋਕ ਬੜੀ ਛੋਤੀ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਸਣਗੇ। ਅੱਜ ਜਿਹੜੀ ਰਸਾਇਣ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਉਪਜ ਵਧਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੰਜਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤੇ ਬੰਜਰ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮੌਸਮ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜ ਕਰੇਗੀ।

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਉਜਾੜ ਕੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਪਾਣੀ ਹੇਠਾਂ ਡੋਬੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਦ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਹਾਈਵੇਅ ਨਿੱਕਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੱਕ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਲਿਆ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਕਿੱਲੋ ਦਾ, ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਵਿਚ 20 ਕੁ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕਿੰਨੇ ਦਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਚੱਲਣਗੀਆ। ਰਾਮੂ ਦਾ ਰੇਹੜਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਕੱਚੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਹੀ ਚੱਲੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਕ ਮੁਲਵਾਸੀ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲੈਕ ਫੁੱਟ (ਕੈਲਗਰੀ) ਸੜਕ ਕੋਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਨੀਆਂ ਦੇ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਅੱਜ ਕੀਮਤ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਨੋਟ ਤਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਛਪ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਆਬਾਦੀ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵਧਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਹੀ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਗਾਹਕ ਜੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਵਿਕਾਸ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਮੂੰਹ ਪੱਕਣਗੇ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵਕਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਚੂਹਾ ਦੌੜ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਘਰ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਕਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਭੱਜੇ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸੰਪਰਕ: 403-714-4816

ਬੇਹਿਸਾਬ ਸੋਕਾ, ਹੜ੍ਹ ਤੇ ਅੱਗਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ?

ਯੋਧਾ ਸਿੰਘ

ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਯੂਰੋਪ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਗਰਮ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੈਰਿਸ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ 40 ਡਿਗਰੀ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ, ਸਪੇਨ, ਪੂਰਤਗਾਲ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜੰਗਲ ਸੜ ਕੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਨਸਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਈ ਇਲਾਕੇ ਸੋਕੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਆਮ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਢਿਗਾਂ ਡਿੱਗਣਾ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ? ਕੀ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਆਓ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਤੇਅ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਦੋ ਰੁਝਾਨ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਨਫ ਯੁਗ ਅਤੇ ਬਰਫ ਯੁੱਗ ਦੇ ਢਲਣ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲ ਧਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਧੁਰਾ ਬਰਫ ਦੀ ਚਾਦਰ ਹੇਠ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਗਰਮ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਰਫ ਯੁੱਗ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਆਮ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਢਿਗਾਂ ਡਿੱਗਣਾ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ? ਕੀ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਆਓ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਤੇਅ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਤਾਪਮਾਨ ਫਿਰ ਘਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਕਿਉਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਗਰਮ ਲਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਅੱਗਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਵਧਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਧਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਪਮਾਨ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਗਰਮ ਲਹਿਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ। ਪੈਦਾਵਾਰ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੁਦਰਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਅਧੀਨ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਪੱਥਰਾਂ ਤੋਂ ਘੜੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਧਾਤਾਂ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਸੱਦ ਬਣਾਉਣੇ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੱਦਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਮੱਧਯੁੱਗ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਫੌਜ, ਜਥੇਬੰਦ ਥਾਂ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਨਅਤੀ ਇਨਕਲਾਬਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਨਅਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਵੱਖ ਤੋਂ ਵੱਖ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀਕਰਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬਿਜਲਈ ਉਪਕਰਨ ਧਾਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲਈ ਉਰਜਾ ਦੀ ਵਧਦੀ ਮੰਗ ਈਧਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਵਾਹਨਾਂ, ਈਧਨ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾਂ ਧੂੰਆਂ ਹਵਾ ਵਿਚ ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ, ਮਿਥੇਨ

ਅਤੇ ਇਸ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ; ਵਿਗਿਆਨ-ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦਾ ਸਗੋਂ ਇੱਥੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਪੈਦਾਵਾਰ ਮੁੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜਥੇਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਅਰਾਜਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖ ਮੁਨਾਫੇ ਕਮਾਉਣ, ਖਰਚੇ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਉਜਾੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਅੱਜ

ਤੋਂ 10000 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ 57 ਵੀਸਦੀ ਜੰਗਲ ਅਤੇ 42 ਵੀਸਦੀ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਸਨ ਜੋ ਧਰਤੀ ਦਾ 71 ਵੀਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਭਾਗ ਢਕਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਸਾਲ 1900 ਤੱਕ ਆਉਂਦੇ ਆਉਂਦੇ ਇਹ 48 ਵੀਸਦੀ ਜੰਗਲ, 28 ਵੀਸਦੀ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1900 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2018 ਤੱਕ ਜੰਗਲ ਸਿਰਫ 38 ਵੀਸਦੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਸਿਰਫ 14 ਵੀਸਦੀ ਹੀ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ 42 ਕਰੋੜ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹਿੱਸਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2015 ਤੋਂ 2020 ਦੇ ਵਕਫੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਲੱਗਭੱਗ ਇਕ ਕਰੋੜ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜੰਗਲ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 2016 ਤੋਂ 2050 ਤੱਕ 28.9 ਕਰੋੜ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 169 ਗੀਗਾਟਨ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਅਕਸਾਈਡ ਹਵਾ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀਆਂ

ਅੱਗਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਬੋਲੋੜੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਵਾਪਰਨਗੇ। ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲੱਗਣੀਆਂ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਬਚੇ-ਖੁਚੇ ਜੰਗਲ ਵੀ ਸੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਸੜਨ ਨਾਲ ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵੀ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਦੀ ਦਰ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਇੱਕ ਦਮ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਜੋ ਬੱਦਲ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਘਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੱਦਲਾਂ ਦਾ ਫਟਣਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਰਗੇ ਵਰਤਾਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਾੜਾਂ ਉੱਤੇ ਜੰ

ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਦਾ ਜਨਮ ਨਵੰਬਰ 1945 ਦਾ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭੇ। ਉਹਨੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਗਾਉਂਦਾ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਤੇ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਦੋ ਨਾਵਲ ‘ਤਿੜਕਦੀ ਹਵੇਲੀ’ ਅਤੇ ‘ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਾਹ’ ਲਿਖੇ। 1982 ਤੋਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਉਹਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇ।

ਪ੍ਰਿੰ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਨਾਵਲ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਾਹ’ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਨਾਵਲਕਾਰ। ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀ ਹੈ। ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਚ ਉਹ ਕਪੂਰਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਚ ਵੀ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ, ਢੁੱਡੀਕਿਆਂ ਦੇ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਤੇ ਪਤਾਨੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ। ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ‘ਪਤਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ’ ਦੇ ਮੁੱਢ ‘ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁੰਡੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਗੱਡ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜੇ ਇਹ ਖੁੰਡੀ ਥੱਲੇ ਈ ਥੱਲੇ ਧੱਸਦੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾਲ ਵਿਚ ਜਾ ਨਿਕਲੇਗੀ, ਉਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਤਾਇਆ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ 1982 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਰਿਹਾ ਤੇ 1998 ਤੋਂ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਰਹਿ ਰਿਹਾ। ਰਹਿੰਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ, ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਉਹਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇ। ਉਹਦੇ ਦੋਵੇਂ ਨਾਵਲ ‘ਤਿੜਕਦੀ ਹਵੇਲੀ’ ਤੇ ‘ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਾਹ’ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੇ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਸੋਲਾ ਤੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵੇਖ ਕੇ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਕਰਦੇ। ਖੁਦ ਵੀ ਛੇ ਫੁੱਟਾ ਜੁਆਨ ਹੈ। 1990 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਤਾਂ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਉਹਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ‘ਅੱਖੀਂ ਵੇਖ ਨਾ ਰੱਜੀਆਂ’ (ਮੇਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੋਰੀ) ਵਿਚ ‘ਮਿਲਣੀ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ’ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਉਹਦੇ ਘਰ ਜੁੜੀ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਫ਼ਲ ਦਾ ਹੀ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਘਰ ਮਨਾਏ ਮੇਰੇ 50ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ‘ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਬੇਕਰਜ਼ਲੀਭ ਪੁੱਜਾ। ਉਦੋਂ ਪਾਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰਾਣੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਵਿੱਕਲ ਅਤੇ ਪਾਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭਜਨ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਤੀਜਾ ਘਰ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੇ ਚਾਅ ਵਿਚ ਭਜਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਲ ਰਸੋਈ ‘ਚ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੀ ਰਾਣੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਕੀ ਭੈਣ ਜਾਪ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਥੇ ਪਾਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ

ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਸਾਂ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਤੇ ਪਾਸ ਦੀ ਭੈਣ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੇ ਸ ਰ ਪ ਚ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨ ਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਧੀ ਦੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹੀਆਂ ਦ ਰਾਣੀਆਂ ਜ ਨਾ ਣੀਆਂ ਸਨ। 1967 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਢੁੱਡੀਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਸਰਪੰਚ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਬੱਗੂ ਤੇ ਸ਼ਿੰਦਰਪਾਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ। ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਪੱਖ ਸਾਧੂ, ਬੱਗੂ, ਪਾਸ ਤੇ ਧੀ ਦੇ ਦਾ ਕਰੂਰਾ ਰਲਦਾ ਸੀ। ਰਲਦਾ ਤਾਂ ਬੱਗੂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਨਿਰਭੇ ਤੇ ਕੁੰਕੀ ਦਾ

ਵੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਤੋਂ ਲਕਣਾ ਛਿਪਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਵਲ ‘ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਾਹ’ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ‘ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਇਨਸਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਘਰਸ਼ੀਭ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਯੁੱਗ ਤਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬਦਲਾਅ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਣਸਾਵੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਾ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ‘ਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਤਾਣ ਲਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨੰਗੀ ਚਿੰਟੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਨਾਢ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਵਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਕੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੁਕਵੀਂ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜ਼ੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੁਟੇਰੇ ਇਹ ਲੁੱਟ, ਦੇਸ਼ੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਜਾਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਿੰਦੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ, ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ, ਜਿਣਸਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਭਾਅ, ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਵਰਗੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਜਮਾਤ ਦਾ ਖੂਨ ਨਿਚੜ ਕੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਤਿਜੋਰੀਆਂ ਭਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਗਈ, ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਉਹ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਰਾਹ ਫੜਦੀ ਗਈ। ਮੇਰੀ ਇਹ ਲਿਖਤ ਵੀ ਚੇਤਨ ਹੋਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਵੱਲੋਂ, ਲੁਟੇਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਸ਼ਿਲਾਫ਼, ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਵਿਚੋਂ ਉਭਰੀ ਲੜੀਬੱਧ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਜਥੇਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਜੁਝਾਰੂਪਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਅਣਖ ਅਤੇ ਰੋਹ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ, ਚਾਨਣ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਲਈ ਤੁਰਨ ਦਾ ਇਕ ਅਕੀਦਾ ਹੈ।

ਨਾਵਲਕਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਨਾਵਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ: ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੀ ਸਿਰਜਣ-ਭੂਮੀ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਲਵਈ ਪਿੱਤਾ ਹੈ; ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੋਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ, ਜਗਰਾਵਾਂ, ਬੰਦੋਵਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਇਹ ਸਭ ਨਾਮ ਨਾਵਲ ਦੀ ਯਥਾਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰਦੀਪ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਤੋਂ ਡੋਲਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਹੋਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜੁਝਾਰੂ ਸੋਚ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖ਼ਿਰ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੱਕਣਾਂ ਉਤੇ ਫਤਿਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਦੇ ਨਾਵਲ ‘ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਾਹ’ ਦਾ ਸਰਵਰਕ।

ਇਹ ਨਾਵਲ ਦਸਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਏਕਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸੁਹਿਰਦ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਆਪਣੀ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ‘ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਾਹ’ ਦਾ ਨਾਇਕ ਅਮਰਦੀਪ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਡਾ. ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਦੀ ‘ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਾਹ’ ਦੇ ਸਰਵਰਕ ਉਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ: ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਨਾਵਲ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਧਰਾਤਲ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜੀ ਖੂਬੀ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉਧਰ ਉੱਠ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸੋਚਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਤਾ ‘ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਧਿਰਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰਾਵੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਥਲਾ ਨਾਵਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾਉਂਦਾ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੱਤਾ ਦੇ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਨਾਵਲ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਣਿਏ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਨੇ ਵੀ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸਮਰਾਜਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪੱਖ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਫੁੱਮਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਘਰ ਮੋਗੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਦੋਸਾਂਝ ਵਿਚ ਨਵੰਬਰ 1945 ‘ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਹਾਇਰ ਸਕੰਡਰੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਖਾਲਸਾ ਹਾਇਰ ਸਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਮੋਗੇ ਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਡੀਐੱਮ ਕਾਲਜ ਮੋਗੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਰੀਝ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਪੜ੍ਹੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੀ-ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਗੋੜ ਅਜਿਹਾ ਬਣਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਾਪ ਦੀ ਅਧੇੜ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਤ੍ਰ ਹੋ ਗਈ। ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਆਣ ਪਿਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾਖਲਾ ਨਾ ਲੈ ਸਕਿਆ। ਏਨੀ ਕੁ ਵਾਸਤ ਜ਼ਰੂਰ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ, ਬਾਪ ਦੇ ਜਿਊਂਦੇ ਜੀਅ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵਿਆਹੀ ਗਈ।

ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਬਣਾਈ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭੇ। ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਗਾਉਂਦਾ ਉਹ ਆਪ ਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਤੇ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸੂਹੀਏ-ਬਿੜਕਾਂ ਲੈਣ ਲੱਗੇ। ਢੁੱਡੀਕੇ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਭੈਣ ਅਮਰੀਕਾ ਗਈ ਤਾਂ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਗੋੜ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ 1982 ਵਿਚ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜਾ। ਪਾਸ ਦੀ ਭੈਣ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੁੱਜਾ। ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨੌਕਰੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਜਿਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਡਿਪਲੋਮੇ ਸਦਕਾ ਨਾਰਥਰੋਪ ਏਅਰ ਕਰਾਫਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਕੁਆਲਟੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਕੁਆਲਟੀ ਕੰਟਰੋਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। 1998 ਤੋਂ 2012 ਤਕ ਉਹ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਦੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਇੰਜਨੀਅਰ ਲੱਗਾ ਰਿਹਾ। ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੰਸਥਾ ਇੰਡੋ-ਯੂਐੱਸਏ ਹੋਰੀਟੇਜ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ-ਕਵੀ ਚਰਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਰੂਹੋ-ਰਵਾਂ ਹੈ।

‘ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਾਹ’ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨਾਵਲ ‘ਤਿੜਕਦੀ ਹਵੇਲੀ’ ਛਪਵਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਨਾਵਲ ਪਿੰਡ ਤਲਵੰਡੀ ਦੀ ‘ਹਵੇਲੀ’ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਮੁਦ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇਸਾਂਝ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਉਥੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦਾ ਪਿੰਡ ਢੁੱਡੀਕੇ ਵੀ ਨੇੜੇ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਉਤੇ ਕੰਵਲ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ। ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਗੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜੋ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਕੰਵਲ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ‘ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ’ ਨੇ ਕਈ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਸੰਘਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਚ ਨਵੇਂ ਪਿੰਡ (ਢੁੱਡੀਕੇ) ਦਾ ਬਣਦਾ ਫਬਦਾ ਜੁਆਨ ‘ਰੂਪ’ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦਾੜੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੇਤਾਂ ‘ਚ ਪਿੰਡ ਕਪੂਰੇ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਚੱਲੋਂ ਤੇ ਸ਼ਾਮੇਂ ਸਾਗ ਤੋੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੱਲੋਂ ਤੇ ਰੂਪ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਵਾਂਗ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀਰ ਹੱਸ ਕੇ ਤੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਈ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਸ਼ਾਮੇਂ ਤੇ ਦਿਆਲੋਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਚੱਲੋਂ ਤੇ ਰੂਪ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਚੱਲੋਂ ਨੂੰ ਬੁੱਟਰ ਦੇ ਕਰਮੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਗਾਏਕੋਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ੀਨੀ ਨਾਲ। ਰੂਪ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚੱਲੋਂ ਦੇ ਘਰ ਧੀ। ਰੂਪ ਦੇ ਚੱਲੋਂ ਨਾਵਲ ਅਧੂਰੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਜ ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਅਧੂਰਾ ਪਿਆਰ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਵਲ ਨੇ ‘ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ’ ਵਿਚ ਚੱਲੋਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਪੂਰਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਵੀ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੱਥਰ ਹੈ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਦੀ ਉਸ ਮੇਲੇ ਬਾਰੇ ਖੇਡ ਲਿਖਤ:

ਕਪੂਰਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਵੇਖਦਿਆਂ

ਮੈਂ ਅਜੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਬਾਰ ‘ਚ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ, “ਝਾਈ ਘਰੇ ਈ ਐ।” ਮੈਂ ਉੱਠ ਕੇ ਬਾਰ ਵੱਲ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਥੋਂ ਪੰਜ ਚਾਰ ਸਾਲ ਛੋਟੇ ਸਨ।ਸਵੇਂਖੰਡੇ ਹੀ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਅੱਜ ਕਪੂਰਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਐ, ਬਾਈ ਤੂੰ ਚੱਲੇਗਾ।”

ਮੈਂ ਅਖਿਆ, “ਜ਼ਰੂਰ ਚੱਲਾਂਗੇ ਪਰ ਦੇ ਕੁ ਵਜੇ ਸਹੀ।” ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਨਹੀਂ, ਦੇ ਵਜੇ ਨਹੀਂ। ਆਪਾਂ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮ ਦੀ ਔਟਰੀ ਪਾਉਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਲਦੀ ਜਾਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ।” ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਤਕੜੀ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਪੁੱਛਣ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫ਼ਲਾਣੇ ਫ਼ਲਾਣੇ ਖਿਡਾਰੀ ਅਸੀਂ ਟੀਮ ਵਿਚ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, ਟੀਮ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਇਹ ਗਿਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਸਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਐਵੇਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਵਾਣ ਵਾਲੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵੀ ਚਾਹੁਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੀ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਖੇਡ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰੌਲਾ ਹੱਪ ਪੈਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰਿਸੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਹੌਸਲਾ ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਲਈ ਪਾਛੂ ਵੀ ਤਾਂ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ।

ਸੰਪੂਰਨ ਦਾ ਇਹ ਮੇਲਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਕਪੂਰੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਨੇੜ ਤੋੜ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮੇਲਾ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਈ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮਾਂ ਖੇਡਣ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਵੀ ਬਹੁਤ ਤਕੜੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਦਾਦੇ ਦੀ ਖੇਡ ਅਜੇ ਵੀ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਵਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਵੀ ਰੌਲਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰੈਫਰੀ ਕਪੂਰਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੀ ਰਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਲੇ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਚ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਮੈਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਲੀ ਗੋਲੀ, ਪਕੌੜੇ, ਜਲੰਬੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੁਆਲੇ ਜੁੜ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਤੁਰ ਫਿਰ ਕੇ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ। ਭੁੰਜੇ ਹੀ ਕੱਪੜਾ ਵਿਛਾ ਕੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਸਟਾਲ ਲਾਏ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਆਪਣੇ ਮਨਮਸੱਦ ਕਿੱਸੇ ਖਰੀਦ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ

ਤੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਘਰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਭੁਸ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ।

ਅਸੀਂ ਮੇਲੇ ‘ਚ ਗਿਆਰਾਂ ਕੁ ਵਜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਟੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਮੈਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਟੀਮ 65 ਕਿਲੋਗਰਾਮ ਵਜ਼ਨ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਕੁਝ ਵੱਧ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖਾਧਾ। ਉਹ ਭੱਜ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਥੱਲੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਖਰ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਦੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਆ ਗਈ। ਮੁਕਾਬਲਾ ਪਿੰਡ ਭਿੰਡਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪੁਆਇੰਟ ਤੂੰ ਲਿਖਣੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਾਪੀ ਤੇ ਪੈਨ ਲੈ ਕੇ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਭਿੰਡਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਕ ਜਣਾ ਪੁਆਇੰਟ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪੁਆਇੰਟ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਕਬੱਡੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਪਾਣੀ ਜੋ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਦੇ ਪੁਆਇੰਟ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਹੋ ਸਾਡਾ ਖਿਡਾਰੀ ਕਬੱਡੀ ਪਾਉਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝਕਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਕੜ ਲਿਆ। ਇਉਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤਕੜੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਜੱਫਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਬੱਸ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਨ ਜੋਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਪਿੰਡ ਭਿੰਡਰਾਂ ਦਾ ਪੁਆਇੰਟ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ, ਪੁਆਇੰਟ ਦਾ ਵੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਚਿਤਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿਆ ਕਰੋ, ਬਾਈ ਆਹ ਪੁਆਇੰਟ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਾਂ ਲਿਖ ਦਿਆ। ਭਿੰਡਰ 19 ਤੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ 6 ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਵਟਾਈਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਖਿਡਾਰੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਹੁਣ ਹਾਰ ਤਾਂ ਜਾਣਾ ਹੀ ਹੈ, ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪੁਆਇੰਟ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦੇਹ। ਖੇਡ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀਰੋ ਹੋ, ਹਰ ਕੋਈ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਯਾਦਗਾਰ ਵੀ ਕੋਈ ਮਾਈ ਦਾ ਲਾਲ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਈ ਦਿਨ ਹਾਸਾ ਮਖੌਲ ਅਤੇ ਟਿੱਕਰਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਕਬੱਡੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇਕ ਰੋਣਹੀ ਬੰਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਐ। ਤੁਰਾਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਟੀਮ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਣ ਇਸੇ ਮੇਲੇ ‘ਤੇ ਗਈ। ਟੀਮ ‘ਚ ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀ ਲੰਮੇ ਸਨ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਕੀ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲੋਂ ਲੰਬੇ ਕੰਦ ਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਮੈਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਛੇ ਫੁੱਟ ਦੇ ਇੱਚ ਲੰਬਾ ਕੁੱਲਾ ਕੱਡੀ ਪਾਉਣ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀ, ਲੰਮੇ ਸਲੀਮਾ ਗੱਭਰੂ ਦੇਖ ਕੇ ਡਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ 75 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਕੋਲ ਜਾ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ। ਲੰਬੀਆਂ ਅਤੇ ਪਤਲੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਕੁੱਲਾ ਜਦ ਕੱਡੀ ਕੱਡੀ ਕਰਦਾ 25 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗਿੱਟੇ ਨਾਲ ਗਿੱਟਾ ਭਿੜਨ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਜਦ ਦੂਜੀ ਟੀਮ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਡਿੱਗੇ ਪਏ ਨੂੰ ਨੱਪਣ ਲਈ ਭੱਜੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਥੇ ਪਿਆ ਹੀ ਡੰਡ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਦੂਜੀ ਟੀਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵਾਰਮ-ਅੱਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਦੂਜੀ ਟੀਮ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਪਿੱਛੇ ਹਟੇ ਤਾਂ ਕੁੱਲਾ ਪੰਜ ਸੱਤ ਡੰਡ ਲਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਪਾਲੇ ‘ਚ ਆ ਗਿਆ।ਕੁੱਲੇ ਦੀ ਡਿੱਗ ਕੇ ਡੰਡ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫ਼ਰਤੀ ਨੇ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਹਾਸਭ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ। ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੋਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਪੂਰਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਨਾਲ ਫਿਰ ਹੋਰਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਬੱਡੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਾਯਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਢੁੱਡੀਕੇ ਦਾ ਖੇਡ ਮੇਲਾ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਜਿਥੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ‘ਚੋਂ ਕਬੱਡੀ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਭਾਗ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਢੁੱਡੀਕਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ‘ਚ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਹੋਣੇ ਐ। ਤੁਰਾਨੂੰ ਉਥੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਹੈ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਢੁੱਡੀਕੇ ਸੇਲਾ ਵੇਖਣ ਚੱਲੀਏ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਬੱਸ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਅਜੀਤਵਾਲ, ਤੇ ਉਥੋਂ ਤਾਂਗਾ ਲੈ ਕੇ ਢੁੱਡੀਕੇ ਮੇਲੇ ‘ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਮੈਚ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਕੱਠ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਚ ਦੀ ਘੁਸੜ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਰੈਫਰੀ ਬਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਕੁਮੱਟਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਦੇ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਕੁਮੱਟਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਬਾਘ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਲੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਰੈਫਰੀ ਕਰਨ। ਉਹ ਢੁੱਡੀਕੇ ਹੀ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੈਚ ਮੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ- ਚਲੋ ਚਾਹ ਪੀ ਆਈਏ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬੰਦੇ ਵੀ ਨਾਲ ਰਲ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰੋਣਕ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕੋਈ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਘਰ ਪਾਹੁਣਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੱਚੀ-ਤੀਹ ਜਣੇ ਸਰਪੰਚ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਸ ਘਰ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖੁਆਈ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਚਾਹ ਵਰਤਾਈ ਗਈ। ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਪਾਹੁਣੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਰੱਜ ਪੁੱਜ ਕੇ ਫਿਰ ਮੇਲੇ ‘ਚ ਆ ਗਏ। ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਬੜੇ ਫਸਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਨ। ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਦੇਖ ਕੇ ਸਭ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗਏ ਪਰ ਮੈਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਪਿਆ। ਹਰ ਸਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਮੇਲਾ ਦੇਖਣ ਜਾਂਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਨ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ‘ਚ ਡਰਾਮੇ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰ